RETI DALYKAI, LEIDŽIANTYS MUMS ĮŽVELGTI DALELĘ TIESOS, PAPRASTAI BŪNA TIE, KURIŲ IŠ PRADŽIŲ, BE JOKIOS ABEJONĖS, BŪTUME NORĖJĘ NEPATIRTI

MARCELO BIRMAJER

VIENOS MOTERS ISTORIJA

baltos lankos

MARCELO BIRMAJER

VIENOS MOTERS ISTORIJA

Iš ispanų kalbos vertė
Ona Žemaitienė

baltos lankos

UDK 860(82)-3
Bi335

Viršelio dailininkas
Zigmantas Butautis

Redaktorė
Dovilė Janušauskaitė

Versta iš:
Marcelo Birmajer, *Historia de una mujer,*
Seix Barral, Buenos Aires, 2007

Printed in Lithuania
ISSN 2029-2570
ISBN 978-9955-23-360-2

I

Iki keturiasdešimtojo gimtadienio

1

Didžiausia susitikimo staigmena tapo Izabelė. Ant keturiasdešimtmečio slenksčio – visi bendraklasiai šią ribą jau buvo pasiekę arba peržengę – ji atrodė lyg trisdešimties.

Jau ir per ankstesniuosius susitikimus – į kelis Izabelė neatvyko – jos pasirodymas buvusiems klasės draugams nepraslysdavo pro akis, tačiau būtent šiemet, jai beveik sulaukus keturiasdešimties, o jiems visiems jau įveikus šį lemiamą barjerą, Izabelės dalyvavimas tapo beveik slegiantis.

Jau mokykloje jos krūtys buvo didelės, nes dauguma susitikime dalyvaujančių vyrų ir moterų jas prisiminė – moterų žvilgsniai buvo kupini pavydo, o vyrų – gašlumo. O dabar, bebaigiant ketvirtąją dešimtį, ant penktosios slenksčio, jos krūtys atrodė švelnesnės, pilnesnės ir, be jokios abejonės, patrauklesnės. Jos veide derėjo retas Viduržemio jūros regiono ir europietiškų bruožų mišinys. Tarp argentiniečių ji neatrodė svetimšalė. Tačiau ji atrodė svetima tarp savo amžiaus moterų.

Izabelė turėjo dar kažką. To neįmanoma įvardyti, bet galima pamėginti pabrėžiant tobulą jos nevalingai goslių tarsi niekada nepaleistuvavusios kekšės lūpų putlumą: kad ir ką tartų, jos kalbėjo pačios už save, buvo savo žavesio įkaitės. Jos romėniška nosis – ryški, bet kartu gundanti – buvo per plauką nuo nedermės, tačiau puikiausiai pritiko moteriškai jos veido energijai. Jos stiprūs klubai; penktojo dešimtmečio Šiaurės Amerikos modelio sėdmenys – iškilūs, kieti, atsainūs ir ritmingi. Ir apibendrinant: nors nuo jos kūno tarsi kvapas ar garsas sklido seksualus ir brutalus gaivališkumas, ji buvo aukštos klasės moteris.

Namų moteris. Ištikima. Moteris, kuria galima pasitikėti. Elegantiška ir geidulinga. Ji nepiktnaudžiavo tais bruožais, kuriais buvo dosniai apdovanota*. Ir labiausiai troško būti paslaugi savo vyrui.

Jei jos grožis ir tai, kad atrodė trisdešimties skaičiuodama paskutines dienas iki keturiasdešimtmečio, sužadino didžiulę nuostabą, įspūdis, kurį ji padarė buvusiems bendraklasiams, pamačiusiems ją, ateinančią kartu su Eugenijumi Turaciu, buvo ne ką mažesnis.

Vardas Eugenijus gali pasirodyti nekaltas, netgi naivus. Tačiau Eugenijus Turacis, šitas Eugenijus, nepripažino

* „Buvo apdovanota“. Kas ją apdovanojo? – galėtume savęs paklausti. Tačiau jos grožis, tas pirmykštis žavesys, kaip ir Dešimties Dievo įsakymų mįslė: galima abejoti dėl jų kilmės, bet tai netrukdo laikyti juos šventais.

kito būdo įspūdžiui, kurį jam darė žmonos grožis, nugalėti, kaip tik mušti ją kumščiais.

Tą susitikimo dieną, 2000 metų liepos 15-ąją, Izabelės veide nesimatė mėlynių. Tačiau jei kas iš bendraklasių būtų galėjęs – kaip patyliukais nekantriai troško – pakelti jos juodo kostiumėlio, kuriuo apsivilkusi atvyko į susitikimą, megztuką nuo juosmens iki kaklo, būtų aptikęs pačios Izabelės diržo, su kuriuo Turacis ją išpėrė prieš savaitę, sagties žymių po dešiniąja mente ir šiek tiek žemiau, maždaug per tokį pat atstumą tarp dešiniosios mentės ir dešiniojo sėdmens.

Vien tik užuomina apie Izabelės „dešinįjį sėdmenį" buvusiems klasės draugams greičiau būtų sužadinusi geidulį nei sukėlusi užuojautą. Turacis tai žinojo, todėl mušė ją be jokios sąžinės graužaties. Jis buvo įsitikinęs: visa likusi vyriškoji Žemės gyventojų dalis pritartų, kad moterį su tokiu negailestingu kūnu galima išlaikyti tik smūgiais, griežtumu ir prievarta. Taip, kaip tramdoma laukinė kumelė.

Tačiau, kitaip nei laukinėms kumelėms, vieną dieną išmokstančioms paklusti, Izabelės tipo moterims, mąstė Turacis, reikia nuolatinio, nepaliaujamo dresavimo.

Seksualinis jųdviejų gyvenimas būtų sukėlęs bet kurios tų šeimų, kurių moteriškosios ar vyriškosios pusės atėjo į minėtą susitikimą po vieną, pavydą.

Nors per kartu mokykloje praleistus metus buvo susikūrusios kelios porelės, nė viena jų neliko kartu iki išleistuvių. Izabelė ir Turacis pora tapo praėjus dvidešimčiai

metų po to, kai baigė mokyklą, būtent Ernesto Haro keturiasdešimtojo gimtadienio šventėje, į kurią šis prieš metus nežinia kodėl sukvietė savo buvusius bendraklasius.

Dėl savo tėvo tarnybos Argentinos ambasadoje Ispanijoje Haras buvo priverstas pakartoti kursą: daugiau nei pusę metų prasimokęs Baskų krašte – mokykloje, kur buvo dėstoma ispaniškai, – grįžęs į Argentiną kursą turėjo pradėti iš naujo. Jei ne susitikimas su Izabele, Haras visą paauglystę būtų degęs neapykanta tėvui, dėl kurio kaltės prarado visus metus. Tačiau ta nemaloni aplinkybė atvedė jį į Izabelės klasę. Ir jis ėmė laikyti tai didžiausia savo gyvenimo sėkme. Iš tikrųjų, vienintelė priežastis, dėl kurios į savo keturiasdešimtmečio puotą jis pakvietė buvusius klasės draugus, nors su jais nepalaikė jokių ryšių – juk nė nedalyvavo keturiuose susitikimuose per pastaruosius dvidešimt metų, – buvo ta, kad nenorėjo sulaukti šio amžiaus dar kartą jos nepamatęs. Jis buvo vienišas.

Buvo dėkingas tėvui, išlaikiusiam jį San Sebastjane, kol likimas nesuvedė su Izabele. Tačiau nuo pat penkiolikos ji taip ir neatkreipė į jį jokio dėmesio. Greičiau laikė jį geru pažįstamu – netgi ne draugu. Buvo akivaizdu, kad pokalbiai su juo Izabelės visiškai nedomino. Ir ji nė kiek netroško Haro kompanijos. Ji niekada jo nepaniekino nei kaip nors blogai su juo pasielgė. Tačiau daug kartų, kai jiedu galėdavo pasilikti tik dviese, ji visuomet pasikviesdavo ką nors trečią, nesvarbu, vyrą ar moterį. Jei jis kokį kartą ryžosi paskambinti jai į namus be jokio svarbaus reikalo,

ji nepakėlė telefono ragelio. Bet koks bandymas kartu atlikti kokias nors užduotis ar kur nors nueiti būdavo arba mandagiai atmetamas, arba nueidavo niekais, prisijungus grupei bičiulių. Įdomiausia, kad per visus tuos metus Izabelė niekuomet nepasinaudojo Turaciu kaip skydu. Tačiau Haro pakvietimas vėl leido jiedviem susitikti.

Kai Izabelė dalyvavo Ernesto Haro keturiasdešimtmečio šventėje, ji dar buvo netekėjusi. Ta puota lėmė, kad dabar, priartėjusi prie savo keturiasdešimtmečio, ji atvyko kaip ištekėjusi moteris – už ją mušančio vyro. Iki Ernesto gimtadienio Izabelė buvo pernelyg graži, kad tekėtų.

Labai turtingi pretendentai vertė ją pyktis su savo sąžine: žinodama, kad varo vyrus iš proto, nenorėjo pasiduoti pinigų galiai. Vidurinės klasės jaunikiai šalia jos tiesiog praskysdavo. Nepasitikėdavo savimi, net nedrįsdavo išreikšti nesveiko pavydo, kurį ji išprovokuodavo: dėdavosi esą pažangūs, šmaikštūs, puikūs pašnekovai. Liepsnodami iš geismo apsimesdavo bičiuliais.

Ją patraukė Turacio šiurkštumas ir atsainumas. Jis niekuomet nesiekė jos dėmesio iki pat tos nakties, kai jiedu išėjo iš vakarėlio. Kažkas nenusakoma, tarsi pirmykštis potraukis, stumtelėjo ją link jo. Jis apkabino ją per liemenį ir pabučiavo, pasinaudodamas tuo, kad staiga jie atsidūrė visiškai vieni apmūsijusio žibinto blausiai apšviestame gatvės kampe, už kelių kvartalų nuo Rivadavijos parko.

Praėjus porai dienų ir vėliau, visą vienus metus trukusią savo santuoką, Izabelė mąstė, kad jei ne ta atsitiktinė

aplinkybė, – visi svečiai beveik sykiu išsiskirstė įvairiomis kryptimis, visi kas sau, o jie netikėtai atsidūrė vieni tame gatvės kampe – niekuomet nebūtų nė pradėjusi pokalbio su Turaciu. Tiesą sakant, pokalbio net ir nebuvo.

Jis paklausė, į kurią pusę jai reikia, o kadangi ji delsė atsakyti, ryžtingai apglėbė per liemenį ir pabučiavo. Paskui sustabdė taksi ir nusivežė ją į palaikį viešbutėlį. Izabelė net nesugebėjo pareikšti savo nuomonės: paprasčiausiai leidosi nuvežama. Tačiau turėjo pripažinti, kad, nors pradžia buvo nevykusi, Turacis mylėjosi netikėtai ir neįprastai švelniai. Tačiau ne tai ją pakerėjo. Jo žiaurumas ir atsisakymas parodyti savo butą, nenoras prisipažinti ką dirba, tas atsainumas, su kuriuo priimdavo sprendimus, liečiančius juos abu, nesiteikdamas jos nė atsiklausti, slėpė neįmintą paslaptį, nežinomą prieskonį – tai jį labai skyrė nuo ankstesnių jos gerbėjų.

Turacio pranašumas truko šešis mėnesius.

Jiedu apsigyveno Izabelės velionės senelės iš tėvo pusės namuose. Turacis retsykiais ištrūkdavo į savo ankstesnįjį butą, kurio dėl neaiškių priežasčių taip ir neparodė Izabelei. Ne jis pasiūlė ir tuoktis. Izabelė, puikiai suprasdama, kad jos biologinis laikas tapti motina ribotas, nors kokia žavi ji būtų ir kokia jauna atrodytų, pareikalavo įforminti santykius, vildamasi susilaukti vaiko teisėtoje santuokoje.

Galbūt Izabelei galima prikišti lengvabūdiškumą, nes Turacis negalėjo pasigirti geresniu darbu nei atsitiktinė prekyba draudimo polisais, loterijos bilietais ar bilietų į

didžiulius koncertus perpardavinėjimas. Nė viena minėtų veiklų nebuvo visiškai skaidri. Tačiau ji manė, kad daug lengvabūdiškiau leisti prabėgti dar metams nepamėginus susilaukti kūdikio su nuolatiniu partneriu.

Iki tol, nepatirdama didesnio nepritekliaus, Izabelė gyveno savo velionės senelės namuose, jos pajamų šaltinis buvo vertimai, prancūzų kalbos pamokos ir renta.

Prabėgus porai dienų po sutuoktuvių, Turacis ėmė ją mušti. Vienintelė vestuvių ceremonija tebuvo civilinės santuokos registravimas raudonai išmuštame, keistai tuščiame kabinete, priešais teisėją, žvelgiančią į juos tarsi į du įtariamuosius, su kuriais nežino kaip pasielgti.

Dalyvavo tik du liudininkai – abu kažkokie neaiškūs Turacio pažįstami, ir beveik pareigos verčiami Izabelės tėvai, pakeliui į Italiją, kur buvo išvykę gyventi dėl įvairių lengvatų, kurias amžiaus pradžios emigrantams garantavo naujoji pusiasalio vyriausybė.

Izabelės tėvai visai netroško jos pradėti. Jai gimus, pasižadėjo rūpintis iki sulauks pilnametystės, o vėliau – grįžti prie tokio gyvenimo, kokį buvo numatę dar iki ištinkant tai bėdai: vienu du, kelionės, kinas ar pasilinksminimai naktimis be jokių įsipareigojimų, išskyrus duotus vienas kitam. Iš pradžių Izabelė jų neapkentė, o vėliau ėmė pavydėti: jie turėjo vienas kitą ir sugebėjo būti tokia pora, kokios dalis ji pati troško būti, tiesa, ji dar norėtų ir vaikų. Galbūt tai ir neįmanoma, manė sau. Tiesa ta, kad Italijos vyriausybės įstatymas tapo jiems puikia dingstimi palikti

Izabelę velionės senelės iš tėvo pusės bute: ji gautų senojo buto Agirės gatvėje rentą, o sulaukusi pilnametystės galėtų elgtis su savo gyvenimu kaip tinkama.

Jie atvyko į sutuoktuves todėl, kad jose nedalyvauti atrodė skandalinga, nepadoru, visiškai priešinga tai ramybei, įsivyravusiai tarp jų po kelionės. Kitą dieną jie sugrįžo į Italiją ir niekada daugiau apie tai nesikalbėjo.

Izabelė paveldėjo romėnišką tėvo nosį ir nepaklusnias motinos krūtis. Iš kur atkeliavo visa kita – ji nežinojo, bet vertino savo sudėjimo paslaptį: tai buvo įdomu, ir jos pačios nuostabai kūnas nepasidavė laiko tėkmei. Kartais jai dingtelėdavo mintis, kad būtent dėl to neturi draugių. Greičiausiai ji buvo patenkinta, kad tėvo nėra šalia: jei kas būtų palyginęs jos ypatingą nosį su vyriška tėvo nosimi, ko gero, būtų ėmęs laikyti ją nebe tokia patrauklia. Kurį laiką ji galvojo, kad būtent tai ir nutiko Eugenijui: pamatęs jos tėvą ir pastebėjęs nosių panašumą, pradėjo ją niekinti lygiai taip impulsyviai, kaip tada, kai prieblandoje, ant gatvės kampo, apkabino ją per liemenį.

Galiausiai, po savaitėmis besikartojančių smūgių, nusprendė, kad vyras išprotėjo. O Eugenijui, atvirkščiai, atrodė beprotiška elgtis kitaip. Jis buvo tinginys, niekšelis ir apskritai žiaurus tipas: kaip kitaip išlaikysi žmoną šalia, jei jos nemuši? Be to, jis mušdavo visas savo turėtas moteris, tik kelios jį paliko, bet visos grįžo. Užmušė tik vieną, bet nieko nenutiko – ničniekas apie tai nesužinojo. Kaip tad nemušti savo teisėtos žmonos, kuri dar ir pati gražiausia iš visų moterų, kurias kada nors turėjo?

Štai tokiomis sąlygomis gyveno Izabelė, kai įsikibusi į parankę teisėtam vyrui atvyko į klasės susitikimą likus keliems mėnesiams iki keturiasdešimtojo gimtadienio.

Turacis mušdavo ją bet kokia dingstimi: jei grįždavo per anksti, jis teigdavo, esą ji norinti jį kontroliuoti, jei pavėluodavo, nors ir įspėjusi iš anksto, vis tiek neįtikdavo. Dar ir todėl, kad atrodė per jauna, o tai, pasak jo, „privilioja visokius mašalus“, ir kad norėjo subjauroti savo kūną nėštumu, o tuomet jis jai nė kiek neberūpės. Tačiau kitais kartais jai sakydavo, kad jei nebūtų „tokia kekšė“, jau seniausiai būtų „išsipūtusi“, dar daug anksčiau, iki jiems susipažįstant, nes asmeniškai jis tuo nė kiek nesuinteresuotas. Netgi prasitarė mušąs ją, kad išlaikytų „geros formos“. Izabelė nusprendė jį išsikrausčius iš proto tąnakt, kai lyg niekur nieko pareiškė: „Tiesa ta, kad mušu tave, nes man taip norisi.“ Kai Izabelė pakėlė galvą, ketindama pasiskųsti, Eugenijus vienu smūgiu privertė ją nuleisti.

Izabelė mąstė: verčiau jau Eugenijus gertų ar vartotų narkotikus – tuomet jo nesitvardymą ji galėtų pateisinti kokiu nors išoriniu poveikiu. Bet jis atskleidė jai tai, kam kitiems prireikia viso gyvenimo, arba ir jo nepakanka: tiesą. Ir bet kuriuo atveju nebegalėjo jo palikti.

Prieš tą susitikimą Eugenijus kaip niekada stengėsi nepalikti ant jos veido mėlynių, o viena iš priežasčių, dėl kurios jis nusprendė ten dalyvauti, – pasimėgavimas stebint, kaip „tie mulkiai“ varvins seilę žiūrėdami į jo žmoną, klausdami savęs, ką ji jame rado, – ypač tas

„idiotas“ Haras, įsimylėjęs ją nuo pat antros gimnazijos klasės.

Be to, Eugenijus vylėsi, kad moterys, išvydusios jį su Izabele, vaizduotėje tuoj pat ims piešti slaptus jo pranašumus, ir visai įmanomas dalykas, jog vėliau, kai Izabelė kalbėsis su „tuo idiotu Haru“, jis „paglamžys“ kurią nors už mokyklinės lentos ar direktoriaus kabinete. Kadangi Turacis nesiliovė kartojęs savo planų kelias savaites iki susitikimo, Izabelė galiausiai ėmė trokšti, kad kuri nors iš buvusių bendraklasių pakliūtų į Eugenijaus rankas ir taip tarsi pakeistų ją tame kančių kelyje, kurio ji pati neįstengė nutraukti, kad įterptų savo kūną tarp jųdviejų kaip vienintelę galimybę juos atskirti. Tačiau moteris, turėjusi atlikti tą vaidmenį, taip ir nepasirodė.

Trečdalis buvusių mokinių – tiek vyrų, tiek moterų – neatėjo į nė vieną susitikimą. Ir, žinoma, sakė sau Izabelė, toji laukiama moteris, tokia pat kvailė kaip ir ji, yra būtent tarp tų neatvykusiųjų.

Šiame susitikime Turacių pora užsibuvo ilgiau nei dauguma kitų (Eugenijus nenorėjo išeiti, kol buvo likusi bent viena galimybė sugundyti kurią nors iš tų „senučių“), jau buvo gerokai po vidurdienio, tačiau jie nebuvo paskutiniai išėjusieji. Stovėjo mokyklos tarpduryje, atsisveikindami su klasės draugais, kai matematikos mokytojas Navaronė, aštuoniasdešimtmetis, niekuomet nepraleisdavęs nė vieno savo buvusių mokinių susitikimo – dauguma manė, kad tai būdavo vienintelis kartas, kai jis gaudavo sočiai paval-

gyti, – uždėjo ranką Ernestui Harui ant peties, pasivėdėjo jį į šalį, tarsi norėdamas duoti pipirų, ir paklausė:

– Kaip jums pasirodė Kristina?

– Kokia Kristina? – pasiteiravo Haras. Nebuvo nė vienos bendraklasės, vardu Kristina. Netgi tarp tų, kurios niekuomet nedalyvaudavo susitikimuose.

– Neapsimeskite kvaileliu, Harai, – atkirto Navaronė. – Kristina – toji, kuri jums patinka. Visą gyvenimą patiko. Manęs neapgausi.

Kad Navaronė jau suvaikėjęs, Haras nė neabejojo. Bet nesitikėjo, kad šis gali kliedėti: juk jokios Kristinos nėra. Ryžosi surizikuoti.

– Turite omeny Izabelę?

Navaronė tvojo delnu sau per kaktą, tarsi norėtų pritrėkšti uodą.

– Žinoma, Izabelė, atsiprašau. Aš pagalvojau apie karalienę Izabelę Katalikę – iš čia ta Kristina, – nei šį, nei tą pridūrė senasis mokytojas. – Kokia ji jums pasirodė?

– Kaip visada, – Haras pamėgino neišsiduoti. – Labai graži. Labai jauna. Rodos, visi senstame, išskyrus ją.

– O man ji atrodo visiškai išsekusi, – pasakė mokytojas ir, tardamas „išsekusi“, aptaškė Harą seilių purslais. – Tas Turacis neaiškus tipas. Kažkas ten negerai. Jei kas ir gali ją išgelbėti, tai tik jūs, Harai.

Ernestas pasitraukė nuo senio kaip aikštėje pasitrauktų nuo kokio elgetos ar bepročio. Tačiau tą 2000 metų liepos 15-osios vakarą jau po kelių valandų jo elgesys tapo

nepalyginamai neįprastesnis nei matematikos mokytojo, kuris bent jau galėjo pasiteisinti savo amžiumi.

2

Praėjus trejetui valandų po mokytojo Navaronės perspėjimo, Ernestas Haras spaudė elektrinį skambutį prie Izabelės Masalvi velionės senelės iš tėvo pusės buto durų. Pasiteisinimas, kurį sugalvojo, neatrodė nė kiek protingesnis nei mokytojo kliedesys apie Izabelės būseną ir jo paaiškinimas, kodėl supainiojo jos vardą su Kristinos: prieš metus Turacis paspaudė šitų durų skambutį ir tarsi koks pasiuntinukas, atėjęs pasiimti voko, išsivedė už rankos Izabelę – iš jos pačios namų! – tiesiai prie altoriaus. Todėl dabar ir jis, nors ir ne su racionalia, bet bent jau egzistuojančia dingstimi, turėjo teisę užeiti pas ją ir nekviestas.

Tuo tarpu Turacis iš anksto mėgavosi, įsivaizduodamas, kaip atsiduos savo mėgstamiausiam užsiėmimui – daužyti Izabelę. Skonėtis skausmingais diržo paliktais dryžiais ar tvilkančiais savo delnų atspaudais ant įdegusio teisėtos sutuoktinės kūno. Ją bausdamas šūkaudavo bjauriausius žodžius, bet jam visuomet patiko pripažinti, kad abiejų sielos gilumoje tarsi akmuo tvenkinio dugne glūdėjo žinojimas apie santuoką. Jie buvo vedę. Jis lupdavo savo sutuoktinę.

Balsas, pasigirdęs iš telefonspynės, niekuo nepriminė Izabelės balso. Jos balsas buvo seksualus, gilus tarsi dikto-

rės. Ernestui ji visuomet atrodė panaši – „nors tūkstantį kartų žavingesnė“ – į vieną juodbruvę labai populiarios pagrindinės vakaro laidos vedėją. Izabelė atsiliepė, neslėpdama silpnumo, savo kankinės likimo, išsekimo, mat buvo įsitikinusi, kad, kaip ir daugybę kartų anksčiau, tai Eugenijus grįžta pamiršęs raktus: jam atrodė nereikalinga juos nešiotis, nes norėjo, kad žmona nuliptų žemyn atidaryti jam durų it šunelis, atnešantis šlepetes.

Izabelė taip bjauriai jautėsi, kad vos išspaudė: „Negaliu nulipti. Prašau. Negaliu.“ O vėliau bespalviu balsu pridėjo: „Nenoriu išeiti šitokios būklės.“

Kaip neįmanoma aprašyti viso Izabelės žavesio, taip negalima perteikti Ernestą užplūdusios nevilties, išgirdus vos suprantamą mylimos moters šnabždesį.

Ar tai iš tikrųjų Izabelė? Argi tas slopus, netgi savotiškai negražus balsas gali būti Izabelės? Ir viskas dėl nelemtų Navaronės pranašysčių: jei nieko nebūtų jam pasakęs, visa tai nebūtų įvykę. Ir kam jis paspaudė skambutį šio buto, į kurį jo niekada niekas nekvietė, netgi nedavė adreso? Jam buvo gėda, kad susirado Izabelės adresą ant klasės stalo paliktame mokinių sąraše, bet dabar jau buvo per vėlu gailėtis. Kad ir kas būtų, jis privalo pakilti laiptais.

Kažkokia sena kaimynė nenorėjo įleisti Ernesto.

– Aš gydytojas, – pirmą sykį gyvenime narsiai pasakė Ernestas. – Ponia iš penkioliktojo buto prastai jaučiasi.

Senė leido jam užeiti greičiau iš baimės nei įtikinta. Ir užleido liftą, nes bijojo kilti kartu.

Ernestas paspaudė durų skambutį ir po kelių virpulingų sekundžių Izabelė susirietusi atidarė duris ir tarp tylių dejonių ištarė: „Atleisk, mielasis, aš..."

Išvydusi Ernestą, žengė žingsnį atgal ir visu ūgiu išsitiesė ant kilimo. Bute tvyrojo nekoks kvapas. Tai buvo trijų kambarių butas, bet viskas buvo taip suversta, kad atrodė daug mažesnis. Izabelė vis dar vilkėjo juodąjį megztuką, dabar jau sudraskytą, o žemiau juosmens buvo visiškai nuoga. Tiek puldamas į kambarį, kur tikėjosi rasti kokį nors drabužį, tiek grįždamas su hipišku sijonu ir baltais marškiniais, kad kaip nors ją pridengtų, Ernestas gėdijosi to geismo protrūkio, užplūdusio jį pamačius įdegusius, nors ir sužalotus, kruvinus moters, kurią mylėjo nuo keturiolikos metų, sėdmenis.

Vėliau, po daugelio metų, Ernestas negalėjo prisiminti, ar pati Izabelė maldavo, o gal pasiūlė ją išgelbėti. To nebeprisiminė ir Izabelė. Tačiau tuos porą kartų, kai apie tai kalbėjosi pirmaisiais dvejais savo bendro gyvenimo metais, abu tvirtino, esą ji apsivijusi jo kaklą rankomis, nesipriešindama leidosi nešama, netgi susigūžė, prigludo, kad taptų lengvesnė, o jis galėtų tarsi nuotaką įsinešti ją į liftą ir įkelti į pirmą sustojusį taksi.

Nuo tada jiedu apsigyveno drauge.

Prireikė dviejų mėnesių, kol Izabelė pati, Ernesto neprašoma, ėmė dalintis su juo lova. Tą pirmąjį kartą, kad ir kaip atrodytų keista, Ernestas nebuvo toks švelnus, kaip Eugenijus jųdviejų su Izabele pirmąją naktį.

Ernestui būtų patikę palikti kokį nors ženklą, kaip nors ją pažymėti – žinoma, ne tais neleistinais smūgiais, – bet, giliam jo nusivylimui, Izabelė tai numanė. Žinojo, kad jis nori užvaldyti jos kūną ir sielą. O tą galią pasiekti įmanoma tik tada, kai užvaldomasis to nesuvokia.

Ji kai kada jį sulaikydavo, bet vėliau leido jam elgtis, kaip nori. Nė karto per jųdviejų seksualines sueitis Izabelei nepavyko pasinerti į pačius giliausius malonumo klodus, žemė neslydo jai po kojų, kaip kad nutikdavo mylintis su Eugenijumi. Ji netgi pamanė, kad tai toli gražu ne tokios pat rūšies seksualinė patirtis. Su Ernestu tai buvo seksualinės sueitys, o to, ką ji patirdavo su Eugenijumi, dėl egzistavusios ypatingos atmosferos neįmanoma įvardyti. Kad ir kaip būtų, ji džiūgavo, apsikabinusi Ernestą Harą – kol šitas vyras bus šalia jos, rūpinsis ja taip, kaip dabar, ir gins, ji niekuomet nebegrįš pas Eugenijų. Ernestas ją išgelbėjo.

Nors seksualinės sueitys įvykdavo – tiesa, rečiau nei gyvenant su Eugenijumi, nes Izabelė pasinaudodavo teise atsisakyti, – viltis susilaukti vaikų nesipildė. Iš tikrųjų jie ir nesistengė nuolat to pasiekti, bet tuomet, kai buvo tam pasiryžę, nieko neišeidavo.

Eugenijaus Turacio tyla atrodė grėsminga. Jis, kaip ir Izabelė, žinojo, kur gyvena Ernestas – juk jie susitiko būtent čia, – bet nerodė jokių gyvybės ženklų – nei skambino, nei apsireiškė.

Izabelė taip ir nesugrįžo į savo velionės senelės butą Beručio gatvėje nei pasiimti savo daiktų, nei išsiaiškinti

nuosavybės teisių. Ir jei kartais porelė, Izabelė ir Ernestas, apie tai užsimindavo, tik dar kartą pasidžiaugdavo, kad geruoju atsikračius Turacio negaila užmiršti ir tos nuosavybės, na, nebent kada nors, susiklosčius palankioms aplinkybėms, vėl bus galima ją susigrąžinti. Pagal įstatymą butas priklausė Izabelės tėvams, tad Turacis negali juo disponuoti, nebent gyventi nuomininko teisėmis. Jie net nežinojo, ar jis ten tebegyvena.

Kažkoks nusivylimo kartėlis, labai lengvas, vos juntamas, sukirbėdavo Izabelės galvoje prisiminus, kad Eugenijus nė nepasivargino jos surasti, bet to ji net nedrįsdavo prisipažinti. Pamažu priprato gyventi su vyru, kuris ją myli ir nemuša.

Toli gražu ne tokių įprastų minčių jai kildavo mąstant apie palikuonis su šiuo vyru: nė vienas jų neabejojo jos ryžtu susilaukti kūdikio. Tačiau Izabelę ėmė kankinti ne visiškai pagrįstos abejonės: ji manė esanti per sena pastoti. Taip pat manė, kad jiedu, kaip pora, nepakankamai ilgai gyvena kartu, bet jeigu dar dels, ji, ir dabar jau sena, pasens visiškai. Nematė jokios išeities, tad kartas nuo karto jiedu vis pamėgindavo pradėti kūdikį.

Ji ėmė siūlyti įsivaikinti. Neteko noro toliau mėginti susilaukti pati, taip pat nenorėjo įsivaikinti mažo kūdikio: jai nepatiktų jaustis savo vaiko senele. Brandžia moterimi – taip, bet ne sene.

Iki įsivaikindama, Izabelė nuėjo ilgą vaizduotės, beveik svajonių kelią, kuris prasidėjo nuo vieno įvykio iš

netolimos jos praeities: vieną tvankų vasaros vakarą Turacis paliko ją laukti apšnerkštame bare viename federalinės apygardos rajone, rodos, kažkur netoli Patricijų parko, nors Izabelė nebuvo tuo visiškai tikra. Iš to baro buvo matyti našlaičių prieglauda. Pilkas, slegiantis, tarsi kulkų suvarpytas pastatas. Matė į pastatą įeinančią moterį su vaiku ant rankų, vėliau – dar vieną išeinančią su žydra prijuoste, lydimą maždaug tuzino taip pat žydrai aprengtų trejų–dešimties metų vaikų. Turacio vergė, kaip prikaustyta sėdėdama tame gėdingame bare, prisiekė sau kada nors atlikti ką nors, paliksiančio pėdsaką šioje žemėje, bet nesusijusio su jos patrauklumu ar nuolankumu. Ką nors visiškai atsieto nuo sekso ar geidulių. Pamatė sparčiu žingsniu ateinantį Turacį; skersai gatvę prieglaudos link nutolo aukštas, stambus vyras vešliais juodais plaukais, su kuriuo jis, be jokios abejonės, ką tik bus sudaręs kokį nors negarbingą sandėrį. Turacis stvėrė ją už rankos ir kaip kokį maišą nuvilko link apsilaupiusio automobilio. Spartindama žingsnį, kad nebūtų velkama, ji užantspaudavo ir atminties kamputyje paslėpė tą mintį, neturėdama jokio konkretesnio tikslo.

Ernestą erzino tai, kad Izabelė dvejoja, ar jie kaip pora yra subrendę auginti vaiką. Argi ji neprisipažino ištekėjusi už Turacio tik todėl, kad vylėsi susilaukti vaikų? O su juo tai pragyveno pakankamai.

– Tai visai kas kita, – kartą tarstelėjo Izabelė.

Ir Ernestas neišdrįso daugiau klausinėti.

3

Jie įsivaikino dešimties metų berniuką vardu Natalijus – vadino jį Litu. Nežinojo, ar vardą jam davė į prieglaudą atidavę tėvai, ar prieglaudos vyresnioji, ar vaikas pats taip pasivadino. Tačiau priėmė vardą nieko neklausinėję ir mylėjo jį lyg būtų pačių pradėtas. Ypač Ernestas.

Ernestui Litas buvo geriausias draugas, kurio niekuomet neturėjo, vienintelis besižavintis jo gyvenimu, vienintelis žmogus, kurį vertino, tačiau visų pirma vaikas – būtybė, kuriam supratimo ir meilės niekuomet nebus per daug. Berniukas suteikė šeimai laimės, kurios jiedu nė nesitikėjo sulaukti, netgi neįsivaizdavo, kad taip gali būti.

Sutuoktiniai ėmė labiau mylėti vienas kitą. Izabelė visada gerbė ir vertino Ernestą už tiesiogine šio žodžio prasme išgelbėtą gyvenimą: jis išvadavo ją ne tik nuo ateityje galimo patirti fizinio smurto, bet ir išsaugojo orumą bei laisvę. Galima sakyti, išgydė ją nuo praeities.

Litas buvo švelnus ir geras vaikas. Izabelė jautėsi skolinga Ernestui, išvadavusiam ją iš nešlovės, o Litas mylėjo savo tėvus, ištraukusius jį iš bevardžio gyvenimo prieglaudoje. Jis nuoširdžiai žavėjosi savo tėvu. Eidavo su juo į dirbtuvę, kur Ernestas rodydavo, kaip reikia kirpti audinį. Mokė matuoti ir kreida pažymėti kirpimo liniją. Mokykloje jam irgi sekėsi.

Lygiai kaip ir Ernestas, pradėjęs antrą gimnazijos klasę būdamas metais vyresnis nei klasės draugai, Litas,

nusprendus jo naujosios privačios mokyklos vadovybei, balandžio pabaigoje ėmė lankyti ketvirtą klasę, kurioje dauguma mokinių buvo ką tik sulaukę devintojo gimtadienio.

Alsinos gatvėje esančioje parduotuvėje Ernestas pardavinėjo drabužius, kuriuos iš importinių audinių pats ir siuvo. Jis įstengė gana padoriai pragyventi per devintojo dešimtmečio konversiją, kai imta įvežti iš užsienio jau pasiūtus drabužius, daug patrauklesnių fasonų ir žemomis kainomis. Tačiau jam nepavyko išsilaikyti per 2001-ųjų ekonomikos žlugimą.

Jie įsivaikino Litą 2001-ųjų balandžio 9 dieną. Ir tų pačių metų pabaigoje, po kelių pačių puikiausių mėnesių visų trijų gyvenime, viskas ėmė riedėti velniop. Bankas areštavo iš Ernesto penkiasdešimt tūkstančių dolerių. Niekas nepirko nė audinio atraižos. Buvo priverstas prašyti paskolos ir grąžinti ją iš paskutinių savo santaupų. Labai pigiai urmu pardavė dar likusias prekes kažkokiam didmenininkui, ir šis viską išsigabeno į Braziliją.

Pirmaisiais 2002 metų mėnesiais jis draudė Izabelei ieškotis darbo. Ji privalanti likti namų šeimininkė ir motina. Nėra reikalo kažin kur bastytis ir vizginti uodegą! Iki šiol tyliai tūnojęs pavydas dabar tapo akivaizdus. Kadaise Izabelė buvo be priežasties mušama, dabar jos buvo pavyduliaujama. „Aš pats galiu išlaikyti savo šeimą!“ – šaukė Ernestas. Tačiau tai nebuvo tiesa.

Jie apribojo išlaidas. Izabelė atsisakė brangios kosmetikos, bet, pažvelgęs į jos veidą, o juo labiau į kūną, nebūtum to pasakęs.

Litui buvo leista baigti penktą klasę Kamargo gatvėje esančioje privačioje mokykloje, kur jis gaudavo stipendiją, tačiau šeštą jau reikės pradėti valstybinėje mokykloje Bartolomėjaus Mitrės gatvėje. Iš gana pasiturinčios vidurinės klasės šeimos jie tapo vidurinės žemesnės klasės šeima. Atėjo metas, kai jie su siaubu suvokė esą skurdžiai.

Ši naujiena sutapo su dar viena – blogesne: Izabelė ėmė meluoti. Išsigalvojo susitikimą su kažkokia drauge, apie kurią Ernestas nė nebuvo girdėjęs. Valandai paliko Litą vieno klasės draugo namuose, iš anksto neįspėjusi Ernesto. Ernestas nutarė, kad ji susitikinėja su kitu.

Nenumanė, kaip su tuo kovoti: jis nebūtų sugebėjęs jos prikulti nei užmušti. Tik dėl vieno dalyko buvo tikras: jei tas, su kuriuo ji susitikinėja, yra Eugenijus Turacis, jis jį nudės. Nežinojo kaip, bet buvo tam visiškai pasiryžęs. Tačiau įstengė tik nusamdyti detektyvą. Laimė, tai buvo garbingas, supratingas žmogus ir ne brangininkas. Jis per dvi dienas išsiaiškino paslaptį: slapčia nuo Ernesto Izabelė ieškojosi darbo.

Jis nežinotų, kaip pasielgti, jei ji būtų jam neištikima, bet puikiai žinojo, ką daryti, kai suprato esąs apgaudinėjamas būtent šitaip. Jis Izabelę aprėkė, išvadino negarbinga, priekaištavo, kad melavo. Tie padriki šūksniai Izabelei, jokiu būdu nenorėjusiai sutikti su jo nuomone, buvo pa-

našesni į moteriškus priekaištus nei į vyro įspėjimus. Ji pasakė pripažįstanti visas jo pastabas, bet vis tiek jau nusprendusi: dėl savo sūnaus nesiliaus ieškojusi darbo. Jeigu jis jai tą leidžia, tuomet puiku. O jei ne – jai vis tiek. To pareiškimo padarinių neišvengs nė vienas – netgi mažasis Litas.

Ernestas puolė ant kelių, apsipylė ašaromis ir maldavo jį suprasti. Juk tik iš meilės jai nenorįs, kad ji dirbtų. Tik dėl to, kad ją dievina, jis negalėtų pakelti, jei kiti į ją spoksotų. Šitaip jis suprantąs vyro vaidmenį šeimoje, taigi, be savo paties, nenorįs kitų pajamų šeimai išlaikyti. Iš Izabelės lūpų – tų, kurioms neįmanoma atsispirti, – neišsprūdo nė viena jai tuomet į galvą atėjusi frazė: „Tu negauni jokių pajamų. Negali išlaikyti šeimos."

Ji padėkojo jam, kad ją dievina, ir pagyrė už atsakingumą. Tačiau labai tvirtu balsu pareiškė, kad nesiliaus ieškojusi darbo, kol suras. Ernestas pasidavė. Prabėgus vos savaitei Izabelės galvoje iškils klūpančio, bučiuojančio jai rankas, pripažįstančio jos sprendimą Ernesto vaizdas – kaip civilinės santuokos įregistravimas buvo įžanga į Eugenijaus smūgius, šioji bevardė ceremonija tapo Ernesto girtuokliavimo preambule.

Izabelė tai sužinojo po savaitės, kai pamatė jį vemiantį ant lovatiesės ir žiūrintį į ją prasikaltusiu žvilgsniu. Vėliau Litas jai pasakė, kad gerti jis pradėjo iškart po minėtos scenos.

4

Pirmuosius šešis 2002 metų mėnesius Izabelė nenuilstamai ieškojosi darbo. Atskleidus savo ketinimus Ernestui, tai tapo paprasčiau. Jau nebereikėjo naudoti Lito kaip priedangos, apskritai nebereikėjo jokių pasiteisinimų. Ji pasakydavo Ernestui, kad eina ieškotis darbo, palikdavo jam Litą ir iškeliaudavo.

Niekuomet to neaptardavo, tačiau abu puikiai žinojo, kad Ernestas negali dirbti nieko kita, tik tekstilės srityje, tačiau grįžti prie verslo nebuvo nė mažiausios galimybės, bent jau kol atsigaus šalies ekonomika. Buvo metas, kai net planavo emigruoti, bet kurgi? Ir dar be pinigų... Nors Ernestas, vieną kartą užgniaužęs išdidumą, ir išdrįso tai pasiūlyti, Izabelė nenorėjo nė girdėti apie kokią nors Italijoje gyvenančių savo tėvų paramą. Taip pat nebuvo paminėtas ir velionės senelės iš tėvo pusės butas, nes tai vienareikšmiškai išvilktų į dienos šviesą Turacio temą, o tuo metu Ernestas, itin jautrus ir netvirtas, nebūtų įstengęs pakęsti kito vyro, šį tą reiškiančio Izabelei, egzistavimo. Be to, kilus nacionalinių ir asmeninių nesėkmių verpetui, labiau apsimokėjo nė neliesti tos nuosavybės, kuri būtent dėl to, kad buvo toli, tapo išsaugota.

Ji vis išeidavo ieškotis darbo, o Ernestas pasilikdavo namie su Litu. Nepaisydamas visko, su vienu dar jam likusiu rietimu tebemokydavo vaiką audinio žymėjimo ir sukirpimo meno.

Izabelė niekuomet to neprisipažino Ernestui, bet visi jo būgštavimai buvo visiškai pagrįsti: vyrai persekiojo ją kaip kokie plėšikai. Nebuvo nė vieno pokalbio dėl darbo, kad kuris bent jau nespoksotų į jos krūtinę; nepasiūlytų – užuominomis ar tiesiai – tarnybos mainais į pasivoliojimą lovoje. Vieną kartą, kai ieškojo biuro administratorės darbo, tokios užuominos sulaukė netgi iš moters. Gatvėje knibždėte knibždėjo seksualinių maniakų. Jos grožio tragedija buvo ta, kad kiekviena proga bet kurioje situacijoje ji bus pastebėta: Izabelė nebūtų praradusi savo patrauklumo net ištikus nelaimei ar patekusi į absurdišką padėtį. Kad ir kokia kvaila ar skausminga būtų buvusi padėtis, vyrai, o ir ji pati, vis tiek ją laikytų seksualia.

Visi būtinai ką nors leptelėdavo apie jos krūtinę ar sėdmenis. Tačiau visa tai ji saugojo tik Ernestui, nors, tiesa, ypač dosni nebuvo. Nesuprato kodėl, bet kažkas jai tarsi neleido atsipalaiduoti. Ji ir pati būtų norėjusi tapti kitokia.

Sėkmingas pasiūlymas pasitaikė iš karto po paties blogiausio pokalbio dėl darbo iš visų, kuriuose teko dalyvauti. Kadangi ne tik Ernestas, bet ir viena kaimynė, taip pat ir toks pamaiva kirpėjas teigė, kad jos balsas ypatingas – tarsi diktorės, užgniaužusi drovumą ir įveikusi kuklumą, ji išdrįso nuvykti pagal skelbimą dienraštyje *Clarin*, kur buvo siūlomas diktorės darbas vidutinės svarbos radijo stotyje, įsikūrusioje Belgrano kvartale (nelaimė, tai buvo netoli Beručio gatvės).

Ją pasitiko labai lieknas, raumeninga krūtine ir žilais plaukais nenusakomo amžiaus vyras – tarp trisdešimt penkerių ir penkiasdešimties. Jos didžiulei nuostabai, užuot iškart atmetęs jos kandidatūrą dėl patirties stokos, jis pasakė tuoj leisiąs pabandyti. Minutėlei ją paliko, tada iš studijos nusivedė į mažą panašų į sandėliuką kambarėlį ir davė perskaityti porą pastraipų, kurių, kaip Izabelė suprato, kitoms kandidatėms skaityti nesiūlydavo: viena jų – oranžine spalva pabraukta ištrauka iš Markizo de Sado – buvo seksualinio ryšio aprašymas, kurį skaityti nebuvo paprasta. O antra – kažkokia pornografinė vulgarybė, išspausdinta bjauriame sąsiuviniūkštyje su nuoga moterimi ant viršelio – ji paprasčiausiai atsisakė tai skaityti. Išėjo nieko nepaaiškinusi ir taip sukėlė didžiulį nerimą jaunam, o gal pagyvenusiam žilaplaukiui, nes jo veide atsispindėjo baimė būti apskųstam arba kad su juo bus susidorota.

Namo grįžo traukiniu nenusipirkusi bilieto. Įėjusi į namus, laiptinėje pastebėjo reklaminį lapelį, kuriame buvo siūlomas darbas operatorėms centrinėje telefonų stotyje „Call and Help: apklausos ir pardavimas“. Lapelyje buvo rašoma: „Svarbiausia – gražus balsas, išvaizda nesvarbi.“

Tiek pavadinimas, tiek reikalavimai Izabelei pasirodė lyg tikras likimo ženklas, tad bėgte išbėgo nurodytu adresu. Įveikusi dešimt kvartalų, suprato, kad jai dar liko daugiau nei trisdešimt ir geriausiu atveju ten nuvyks visa suprakaitavusi. Giliai įkvėpė ir kreipėsi į praeinančią moterį, prašydama monetos. Kol moteris dvejojo, mintyse

maldavo Dievo padėti. Po pusvalandžio Izabelė stovėjo prie „Call and Help Center" durų.

5

Suprakaitavusi, nusiminusi, nuskurdusi – neįmanoma įsivaizduoti Izabelės tokios būsenos, kad ji mums pasirodytų nepatraukli. Suprakaitavusią norėtume nuprausti. Nusiminusia geistume pasinaudoti. Nuskurdusiai – padėti. Nežinia, kuris tų jausmų buvo pirmas, užvaldęs Anastasijų Bordenavę, kai pamatė ją įeinančią.

Juodos palaidinukės iškirptė šiek tiek per daug atidengė vieną krūtį, keli prakaito lašeliai tarsi perlai žėrėjo ant jos Kleopatros nosies. Jos akyse atsispindėjo pagarbi, viltinga baimė ir nevalingas pasididžiavimas savo grožiu.

Bordenavė parėmė ranka smakrą ir į ją įsistebeilijo. Tai Izabelę nustebino: po Eugenijaus Turacio jis buvo pirmasis prieš ją nesuvirpėjęs vyriškis. Izabelė buvo įpratusi laikyti savo žavesį niekada nuo jos neatstojančiu monstru ar tironu, prieš kurį vyrai klaupdavosi arba šaukdavo, bet jos pačios nepastebėdavo. Anastasijus Bordenavė žiūrėjo tiesiai į akis.

– Klausau jūsų, – pasakė Anastasijus.

– Atėjau pagal skelbimą, – tūkstantąjį kartą ištarė Izabelė.

– Balsas geras, – lyg niekur nieko įvertino Anastasijus. – Tuoj pasižiūrėsim, kaip jį valdote.

Ir didžiulei Izabelės nuostabai padėjo priešais ne tekstą, o nuotrauką. Ir ne bet kokią: tai buvo jos antros gimnazijos klasės fotografija. Čia ji pamatė dabartinį savo vyrą – nors ir nebuvo įteisinę santuokos – savo vaiko tėvą; taip pat buvusį vyrą – nors ir nebuvo oficialiai išsiskyrę – Eugenijų Turacį. Po šitiek laiko pamačiusi Eugenijaus veidą, pajuto širdyje šaltą vėjo gūsį. O vėliau jai šovė mintis: iš kur čia šita nuotrauka? Gal ji sapnuoja?

Visų veidai labai skyrėsi nuo tų, kurie buvo išlikę jos atmintyje, išskyrus jos pačios. Visi kiti buvo ne tokie gražūs, tačiau ryškesni: tarsi karikatūros su išryškintais didesniais ar mažesniais trūkumais, kurių atsiras visiems suaugus.

Netrukus pastebėjo, kad vyras laiko nuotrauką nykščiu uždengęs joje vieną veidą. Patraukė nykštį ir leido pamatyti veidą. Izabelė pažvelgė į veidą nuotraukoje, po to – į vyrą. Ką jis tuo nori jai pasakyti?

– Gordenavė*, – ištarė vyras.

– Gordenavė? – pakartojo nieko nesupratusi Izabelė.

– Gordenavė, – dar kartą ištarė vyras.

Kažkas šmėkštelėjo Izabelės atmintyje ir ji nudžiugo, lyg prisiminusi kažką mielo:

* Gordenavė: *gordo* – isp. „storas“, *nave* – isp. „laivas“. (Vert. past.)

– Bordenavė, – tarė šelmiškai šypsodamasi, – Anastasijus Bordenavė. Mano buvęs klasės draugas. Kas jam nutiko? Jis čia dirba?

– Tai aš, – pasakė vyras.

Prieš pamėgindama įžvelgti savo buvusio klasės draugo – storuliuko, iš kurio visi tyčiojosi, – bruožus šitame kampuoto ir ryžtingo veido bei tvirto sudėjimo, kurį išdavė po mėlynu kostiumu ryškėjantys platūs pečiai, vyriškyje, Izabelė dar kartą savęs paklausė, koks stebuklas iš praeities lemtingomis akimirkomis vis priverčia ją susidurti su buvusiais klasės draugais. Galbūt tie susitikimai sulaužė kokį nors laiko barjerą ir išlaisvino praeities laviną, kuri dabar netikėtai vis ją užgriūva?

– Negaliu patikėti, – tarė Izabelė. – Vos prieš dvejus metus visi buvom susitikę...

Izabelė nė nemanė aiškinti, kad pastaruosius porą metų į susitikimus ji neatėjo. Ir nesirengė klausti, kodėl Bordenavė nė viename nepasirodė. Šiaip ar taip, jis ją nutraukė.

– Žinau, žinau. Aš neidavau todėl, kad nekaip jaučiausi. Prisimink, kad iš manęs visuomet tyčiojosi. Vadino mane Gordenave. Kažin, ką pasakytų, pamatę mane dabar.

Izabelė nežinojo, kur nukreipti akis. Tačiau Anastasijaus atletiškumas kėlė pagarbą.

– Dabar galėčiau eiti, bet jau nebeturiu noro. Tu ir taip man papasakosi... Bet esu tikras, kad laikas jų nepasigailėjo. Nuplikę, ar ne? (Bordenavė puikavosi lygiai tokia

pat ševeliūra, kaip anksčiau.) Pilvoti? (Bordenavės pilvas buvo lygutėlis kaip plaukiko.) Dantys pageltę, kreivi arba dirbtiniai? (Bordenavė šypsodamasis rodė savus, visus iki vieno, baltus dantis.) Tu man jau papasakosi: jei kuris ir neplikas, tuomet jam trūksta dantų; o jei nei tai, nei kita, tuomet, žinoma, turi pilvą tarsi būgną. Taip ar ne?

Izabelė šypsodamasi linktelėjo: tai buvo tiesa, bet balsu patvirtinti nepanoro, nes jo pastabos atrodė per žiaurios. Tačiau šyptelėjusi palenkė galvą, nes norėjo įtikti savo būsimam darbdaviui. Pagavo save mąstant, kad Ernestas užsiaugino bjaurų pilvą, išvirtusį virš diržo it kokį geltoną gelbėjimosi ratą. Nebent galėjo atremti Bordenavės komentarus – pasakyti, kad Eugenijus toks pats lieknas, kaip ir jis, tik ne toks stilingas ir grakštus.

– Jei leisi patikslinti, – tęsė Bordenavė, – pasakysiu, kad mudu esame vieninteliai puikiai išsilaikę. Na, aš beveik puikiai. O tu esi nuostabi.

Izabelė paraudo.

– Žiūrėk, pavyzdžiui, Luisas, kuris irgi niekuomet neidavo į tas šventes, į susitikimus, noriu pasakyti...

Bordenavė pakilo, iš kitos stalo pusės ištiesęs ranką padėjo Izabelei atsistoti ir išsivedė ją iš savo kabineto į koridorių. Praėjo pro žemyn vedančius laiptus ir įžengė į kitą kabinetą, šiek tiek erdvesnį, bet ne tokį prabangų. Čia Izabelė iš karto pamatė prie telefono palinkusį Luisą Perolį ir detalę, kuri ją apstulbino, – rašomąją mašinėlę.

– Žiūrėk, kas atėjo, – tarė Bordenavė.

Perolis atitraukė rankas ir pakėlė akis nuo rašomosios mašinėlės. Pasisveikino su Izabele linktelėdamas galvą, paėmė telefono ragelį, nuspaudė mygtuką, palaukė kelias sekundes ir tarė:

– Laba diena, aš esu Luisas Perolis iš kosmetikos įmonės „Jėga". Mes vykdome apklausą dėl vienos dantų pastos, kuri po kelių dienų pasirodys rinkoje. Ar negalėtumėte...

Nepakitusia veido išraiška padėjo ragelį. Ir vėl nuspaudė mygtuką. Kitoje laido pusėje jo nesiteikė išklausyti.

Mokykloje Perolis buvo geriausias mokinys. „Knygų žiurkė", – taip jį vadino. „Moksliukas." Gal kartais ir pasijuokdavo iš jo dėl per didelio kruopštumo, bet buvo neįmanoma jo neprisiminti kaip tikro šviesulio. Izabelė nedrįso paklausti, ką jis čia veikia. Bordenavė pastebėjo jos smalsumą.

– Vargšas Perolis, juk pameni, koks jis buvo: vieni dešimtukai. Šiek tiek per didelis kruopštuolis, tai tiesa, tačiau kokia galva! Na, bet jį paliko žmona ir jis pasidavė. Buvo sistemų analitikas, tikras ekspertas. Tačiau palūžo. Dabar nenori nė girdėti apie kompiuterius, todėl čia ir stovi ta rašomoji mašinėlė. Sako, kad internetas, „Windows", „Acrobat Reader", „Netscape" pagrobė iš jo tai, kas švenčiausia, – šeimą. Kol lindėjo kibernetinėje erdvėje, jo žmona leidosi vedama impulsų, apie kuriuos jis nė neįtarė. Pasiėmė su savimi ir sūnų. Susitikau su juo ne atsitiktinai, kaip kad su tavim, – aš pats jį susiradau. Kai

įkūriau „Call and Help“, norėjau paties geriausio. Nebuvo sunku jį surasti, bet verčiau jau būčiau radęs geresnės būsenos. Eime, sek paskui mane.

Sulig kiekvienu žingsniu, kiekviena dingstimi Bordenavė mostelėdavo Izabelei eiti priekyje ir Izabelė įtarė tai esant gudrybę, kad galėtų geriau ją apžiūrėti. Tačiau ką ji galėjo padaryti? Jai reikėjo darbo. Be to, taip ir turi būti – juk vyrai privalo praleisti moteris.

Nulipo laiptais, ir Izabelė pasijuto tarsi gavusi smūgį į paširdžius, nes išvydo Dantės plunksnos vertą vaizdą – apie penkis šimtus žmonių: maždaug keturi šimtai moterų ir koks šimtas vyrų kilnojo telefonų ragelius ir kalbėjo. Vos buvo įmanoma suprasti, ką jie kalba, tačiau kai kurie žodžiai nuskambėdavo aiškiau: jie prisistatydavo, klausdavo, ar galį pasiteirauti, siūlydavo produktus. Kadangi į tą knibždėlyną, arba į sandėlį (o tai tikrai panėšėjo į žmonių sandėlį), buvo įmanoma patekti tik nulipus laiptais žemyn, jo palyginimas su pragaru buvo labiau nei vykęs. Izabelė pajuto, kad jos veidą nusėja prakaito lašeliai iš baimės ateityje leisti dienas čia, apačioje, kilnojant telefono ragelį šiose „katakombose“ ir bespalviu balsu kartojant beprasmes frazes. Akimirką ją apėmė nevalinga pagunda sugrįžti, sutikti dalyvauti iškrypėliškame neaiškaus amžiaus žilaplaukio bandyme ir tapti diktore, o ne virsti nežinia kuo, būtent tokia ateitis jos ir laukia čia, apačioje, tarp kalbančių tos skaistyklos manekenų. Rodos, Anastasijus ir vėl išgirdo jos mintis.

– Savaime suprantama, tu dirbsi ne čia, – tarė jai. – Juk esi draugė, če*! Buvusi bendraklasė! Tarp kitko, ar žinai, kodėl tau niekas neatėjo į galvą, kai ištariau „Gordenavė"? Tu niekada iš manęs nesityčiojai. Luisas irgi. Tu dirbsi kabinete kartu su Luisu. Be telefono operatoriaus, jis dar atlieka ir įmonės buhalterio pareigas. Noriu, kad iš pradžių būtum telefono operatorė, o vėliau, tebetęsiant šį darbą, – juk turi labai gražų balsą, tad tikrai būsi labai naudinga – paieškosime tau dar ko nors, susijusio su vadyba. Arba administravimu. Žinoma, jei tu pati sutiksi.

– Sutinku, – nedelsdama atsakė Izabelė, nė nepaklaususi apie atlyginimą. Vien pagalvojus, kad bus išgelbėta nuo rūsio, būsimas darbas jai atrodė kaip tikra palaima.

– Kaip greitai, če. Nuostabu, – patvirtino susitarimą Bordenavė. – Eime.

Sugrįžo į prabangiai įrengtą Bordenavės kabinetą. Kol Anastasijus traukė iš savo rašomojo stalo stalčiaus kažkokius dokumentus, Izabelė pastebėjo golfo lazdas atitinkamo aukščio žaliame krepšyje, o vėliau, dešinėje pusėje ant sienos, – Čarlio Atlaso nuotrauką. Kurį laiką į ją žiūrėjo.

Bordenavė padėjo sutartį ant stalo ir tarė:

– Žiūri į Atlaso nuotrauką? Išsikirpau ją iš vieno *Isidoro* žurnalo viršelio ir atidaviau padidinti. Nemažas jo nuopelnas, kad aš dabar toks. Prabėgus keliems mėnesiams po

* „Če" (isp. – *che*) – argentiniečiams, rečiau – urugvajiečiams būdingas pertaras. (Vert. past.)

mano tėvų mirties... (čia Bordenavė padarė privalomą „tylos minutę“) nusprendžiau užsirašyti į kursus. Kai mano tėvai ir dėdė žuvo, tapau turtingas. Pinigai priklausė dėdei, ne tėvui. Dėdė buvo mano motinos brolis ir į mano tėvą visuomet žvelgė iš aukšto. Tačiau tai jau kita istorija. Visi pinigai liko man: buvau vienturtis. Dėdė vaikų neturėjo ir, jei man atleisi, pasakysiu, kad, mano nuomone, jis buvo homoseksualus. Nieko čia blogo, bet aš manau būtent taip. Todėl ir neapkentė mano tėvo, kad tas vedęs ir turi vaiką. Atleisk, kad pasakoju tau visas tas pasakas. Tik norėjau pasakyti, kad, atsiėmęs dėdės palikimą, lygiai po poros mėnesių, o gal savaičių – jau nebepamenu – nutariau, kad laisvalaikis jau nebėra prarastas laikas, ir aš turiu teisę naudoti jį kūrybingai. O dar geriau – tobulinti pats save. Iki tėvų mirties gyvenau kartu su jais. Buvau nevykėlis, Izabele. Visiškai žlugęs tipas. Buvau storas, daug storesnis nei mokykloje. Tu juoksies, bet metus rytais dirbau auklėtoju.

Toks gydytojas vienoje ligoninėje – aš neturėjau net socialinio draudimo – man pasakė, kad jei nesiliausiu tiek valgęs ir nepakeisiu nejudraus gyvenimo būdo, mirsiu nuo širdies priepuolio. Savo senių namuose gyvenau tarnų kambarėlyje šalia šildymo katilo ir, išskyrus tuos metus, kai rytais dirbau mokykloje, leisdavau dienas, spoksodamas į mažytį televizorių – spalvotą, bet labai mažytį, paleisdavau jį visu garsu, nes šildymo katilo skleidžiamas triukšmas trukdė klausytis. Nuolatos suprakaitavęs, bet

kuriuo metų laiku, nes šildymo katilas tvoskė karščiu. Tačiau nenoriu, kad galvotum apie mane kaip apie kankinį. Taigi, gavęs palikimą beveik iš karto nusprendžiau išmėginti Čarlio Atlaso kursus; jau seniai buvau į juos atkreipęs dėmesį, nes reklama tvirtino, esą, galima atlikti pratimus vienam, savo kambaryje, o aš kaip tik ir leisdavau visas dienas savo kambaryje, bet iki tol man neužteko valios. Puikus sprendimas: aš pradėjau sportuoti, degintis saulėje ir dirbti. Tiesa ta, kad be dėdės palikimo nebūčiau viso to pasiekęs, taip ir būčiau nusibaigęs kaip storulis šalia šildymo katilo, o jūs, na, buvę klasės draugai, nė nebūtumėt atėję į laidotuves, tik kuriame nors susitikime būtumėt pasakę: „Girdėjot? Gordenavė mirė." Ką gi, matau, kad įgrisau tau savo pasakojimais. Pasirašai?

Izabelė pasirašė nė neskaičiusi. Pirmiausia dėl to, kad jautėsi sumišusi ir norėjo kuo greičiau iš čia ištrūkti. O antra – jai atrodė nemandagu tikrinti sutartį, nelabai gražu nepasitikėti buvusiu bendramoksliu, o dabar ir užtarėju, be to, moterims tai nebūdinga. Ypač tokioms gražioms moterims, kaip ji. „Pasirašau arba ne, – pamanė, – bet neskaitysiu." Galų gale toje sutartyje nebuvo nieko ypatingo: liūto dalis atiteko įmonei. Visi panašių įmonių darbuotojai visame pasaulyje pasirašydavo tokias pačias. Na ir nepamirškim, kad Azijoje sutartys – daug blogesnės.

Grįžo į namus linksma, nes gavo darbą. Litas ją apkabino ir pasveikino bučiniu. Ernesto naujiena nesužavėjo,

bet jis nepuolė ginčytis. Jau ne pirmą kartą Izabelė pastebėjo, kad Litas, palyginti su Ernestu, elgiasi kaip labiau subrendęs žmogus. Ernestas pastorėjo: per dienas jis nieko neveikė, tik rūpinosi Litu. Vienuolikmetis vaikas, nieko nepaisydamas, abu mylėjo vienodai; ir nors labiau jis žavėjosi tėvu, artimesnis jautėsi motinai, nes abiejų požiūris į gyvenimą buvo šviesesnis nei Ernesto – ypač jam praradus verslą ir savo vaidmenį šeimoje. Tačiau, ko gero, ir anksčiau. Lito požiūris susiformavo dar prieglaudoje, kur rūstus gyvenimas jį išmokė, bet nepalaužė – tai buvo retas stebuklas, kai žmonės sugeba perprasti niekšybės esmę, bet jai nepasiduoda. O Izabelę neblėstantis grožis ir ypatingas žavesys apdovanojo intuityvia išmintimi. Skvarbiu moteriškumu, turinčiu aplinkiniams didžiulį poveikį. Faktas, kad vyrai jai nusilenkdavo, kartu planavo ateitį, griebdavosi darbo arba viską mesdavo tik dėl jos artumo, apdovanojo ją šia skvarbia nuovoka, įžvalga ar požiūriu, priartinusiu ją prie pat tiesos.

6

Nors ir džiaugėsi išvengusi darbo „katakombose“, kai šiek tiek padirbėjo, džiaugsmas dėl gauto darbo gerokai priblėso. Valandų valandas skambinėti telefonu ir siūlyti medicinos paslaugas, apsaugos spynas, sodo laistytuvų purkš-

tukus jai neatrodė veikla, atitinkanti jos sugebėjimus, o juo labiau – išvaizdą.

Du ar tris kartus viršininko paliepta Izabelė buvo nusileidusi žemyn ko nors perduoti vienai ar kitai telefono operatorei, ir ją nustebino tai, kad ir ji pati, ir kitos merginos prisistatydavo esančios iš tos įmonės, kurios produktus mėgindavo parduoti: „Skambinu jums iš AB „Apsauga“, „Skambinu jums iš AB „Gelbėjimosi ratai“, „Jums skambina iš AB „Misjonesas“. Iš tikrųjų jie visi priklausė vienai įmonei – „Call and Help Center“; kiekvienas jų žinojo, kad iš čia visi ir skambindavo. Izabelė pakaitomis vykdė apklausas ir siūlė produktus.

Išskyrus vos du atvejus, per šimtus skambučių nesugebėjo parduoti nė vieno produkto, o į pateikiamus klausimus sutikdavo atsakyti tik senės arba pamišėliai. Mėgindama parduoti vieną prekę, kurios nė nenorėjo prisiminti (penių ilgintuvas), ji turėjo skambinti ir klausinėti apie penio ilgį. Vyrų privalėjo paklausti, ar jie patenkinti savo penio dydžiu, o moterų – ar jos ištekėjusios ir ar jas tenkina jų vyrų penių dydžiai. Tai buvo viena iš kelių apklausų, per kurią padorūs vyrai, užuot iš karto numetę ragelį, kurį laiką su ja šnekučiuodavosi, stengdamiesi ištraukti iš jos visus įmanomus žodžius ta tema, tariamus jos giliu ir puikiai valdomu balsu. Moterys pamanydavo, kad kažkas nori iš jų pasityčioti, arba ją iškeikdavo, kad kišasi ne į savo reikalus, arba iš karto numesdavo ragelį. Pati Izabelė suprato negalinti tęsti tos apklausos, tad, neatsiklaususi

Anastasijaus, ją nutraukė. Jai buvo gėda, kad neturi jokios kitos veiklos. Juk nė vienam skambučiui nereikėjo net mažiausio pasirengimo.

Paprašė Luiso perduoti jai šiek tiek buhalterinio darbo, bet Perolis, kaip tikras džentelmenas, tvirtai atsisakė. Tą dieną, spoksodama į lubas, Izabelė sau tarė, kad galbūt geriau būtų vėl imtis vertimų ir prancūzų kalbos pamokų. Tačiau ji pati save apgaudinėjo: juk pradėjo ieškotis darbo todėl, kad pamokos ir vertimai pasiteisino tik tada, kai jai tereikėjo išsilaikyti pačiai ir kai dar gaudavo rentą. O dabar ne tik privalėjo išlaikyti Ernestą, Litą ir save, sumokėti namų išlaidas, bet ir nebegaudavo rentos.

Kai tėvai iš pačios Izabelės laiško sužinojo, kad ji su Eugenijum gyvena skyrium (ji pranešė, kad „išsiskyrė"), o kitame laiške perskaitė, kad dukra išėjo gyventi pas Ernestą, davė nurodymus jų reikalus tvarkiusiam advokatui nuo tos dienos siųsti rentą jiems į Italiją. Tie pinigai jiems praktiškai nieko nereiškė, nes jų vertė sumažėdavo keturis kartus, be to, būdavo išskaičiuojamas siuntimo mokestis ir užmokestis advokatui.

Izabelė tą naujieną priėmė kaip ir bet kurį kitą tėvų sprendimą: bejėgiškai ir nuolankiai. Šis nuolankumas buvo pateisinamas: „Jie turi teisę elgtis su savo gyvenimu ir nuosavybe kaip tinkami, nėra jokios oficialios kliūties. Jie niekada manęs neskriaudė."

Nei pati susimąstė, nei kada nors jų paklausė, kodėl atėmė iš jos rentą. O priežastis, kurios taip niekada ir

nesužinojo, buvo ta, kad tėvai įsižeidė turėję sukarti tokį kelią į taip greitai subyrėjusios santuokos įteisinimą. Izabelės tėvai pažinojo vienas kitą nuo paauglystės, nuo tada niekada ir nebesiskyrė. Jie padarė klaidą, pradėdami dukrą, ji maždaug dešimčiai metų netikėtai juos vieną nuo kito nutolino: nemalonus nėštumas, miego stoka, negalėjimas išeiti kartu, nes reikėdavo būti su ja, paauglystės staigmenos ir hormonų audros... Bet pagaliau jie visa tai įveikė, kaip visada abu, petys į petį. Negalėjo suprasti nei pateisinti lengvabūdiško Izabelės elgesio. O jau mažiausiai buvo pasirengę taikstytis su jos meilės nuotykiais.

Vis tebežiūrėdama į lubas, Izabelė nusprendė, kad artimiausioje ateityje nebūtų išmintinga atsisakyti darbo įmonėje „Call and Help Center". O dar po dienos prasidėjo bėdos.

Tuomet ji vykdė dvigubą užduotį: atliko apklausą siekdama parduoti vieną naujovišką, skaidrią dantų pastą. Anketos klausimai buvo tokie: ar klientas patenkintas savo naudojama dantų pasta, ar perka ją iš įpročio, ar kiekvieną kartą renkasi, o gal rinkoje yra kita pasta, kurią su malonumu naudotų, bet nenaudoja dėl patogumo (nenorėdamas ką nors keisti) ar kainos; ir ar kartais nenorėtų išbandyti naujos, skaidrios, dantų pastos. Jei pašnekovas atsakytų teigiamai, jam į namus būtų išsiunčiama pirmoji tūbelė ir kartu su mokesčiais už telefoną išskaičiuojama pusė prekės kainos. Izabelė jau ėmė tikėti, kad visi iki vieno padės ragelį nė neatsakę į klausimus ir jau tikrai nepasiteiraus

prekės kainos, nes vienintelė jai patikėta informacija buvo ta, kad pasta skaidri: ji nieko nežinojo apie kvapą, skonį ar konsistenciją. Tačiau parduodama kitas prekes ji irgi pasiekdavo ne ką daugiau.

Paskambino vienu numeriu iš duomenų bazės – tokiam Ismaeliui Ferui – ir vos tik prisistatė esanti Izabelė Masalvi iš įmonės „Dentoline“, vyriškis išpyškino:

– Pasakykite man visą savo vardą, asmens kodą, telefono numerį ir namų adresą.

Izabelė prarado amą. Dar niekuomet niekas šitaip jai neatsakė. Tačiau vyro balse buvo justi kažkoks valdingumas ir tai ją paveikė.

– Jau sakiau jums, – atsakė susitvardžiusi Izabelė (nepaisydamas kurį laiką tvyrojusios tylos, vyras ragelio nepadėjo), – Izabelė Masalvi... de Haro (pridūrė meluodama, nes tai nebuvo tikroji jos pavardė, o paprasčiausia gynyba. Jei pasakytų savo tikrąją pavardę pagal vyrą, ištartų: „...de Turaci“. Bet nusprendė palikti viską taip)'.

– Jūsų asmeninio telefono numeris, namų adresas ir asmens kodas, – tvirtu balsu laikėsi savo vyras.

– Nesu įpareigota pateikti jums šių duomenų, – greitosiomis atsakė Izabelė.

– Bet juk jūs turite mano duomenis, – pagrįstai tarė vyras. – Turite mano telefono numerį. Žinote mano vardą. Ir tikriausiai – namų adresą. Jūs pirmoji man paskambinote. Aš jums neskambinau. Paskambinote jūs. Iš kokios jūs prekybos įmonės?

– „Call and Help Center“, – atsakė susipainiojusi Izabelė, nes buvo prisistačiusi kaip „Dentoline“ atstovė, be to, nežinojo, ar Anastasijus jiems leistų pasakyti įmonės pavadinimą.

– Puiku, panele... Ar ponia, atleiskite. Jūs turite mano telefono numerį, adresą, vardą... Ir, įtariu, kad jei norėčiau pirkti siūlomą prekę, paprašytumėt mano asmens kodo. Ar ne?

– Taip.

– Tuomet... argi jums neatrodytų teisinga, jei ir aš žinočiau jūsų telefoną, adresą ir asmens kodą?

– Neturiu leidimo, – sumurmėjo Izabelė.

– Norėčiau pasikalbėti su valdytoju.

– Valdytojo nėra, – toliau melavo Izabelė.

– Tuomet su tiesioginiu jūsų viršininku.

Izabelė pažvelgė į Luisą, bet jis nebuvo jos viršininkas – nei tiesioginis, nei koks nors kitoks. Paskui žvilgtelėjo į uždarytas Anastasijaus kabineto duris. Staiga iš Anastasijaus kabineto pasigirdo dūžtančio stiklo garsas. Izabelė nusprendė baigti pokalbį. Kol ragelis keliavo į savo vietą, ji girdėjo kliento Fero balsą: „Alio... Alio... Izabele? Alio?“

Anastasijus išėjo iš savo kabineto su golfo lazda rankoje ir, rodydamas jiems išmuštą langą, tarė:

– Neišsigąskite. Kamuoliuku iškūliau langą. Laimė, niekam nepataikė.

Izabelė pasinaudojo proga.

– Anastasijau, noriu su tavim pasikalbėti.

Jai pasirodė, kad Bordenavė susijaudinęs. Bet visus tuos tris mėnesius jis elgėsi su ja visiškai nepriekaištingai. Ji pradėjo dirbti 2002 metų rugsėjo 1-ąją. Anastasijus sumokėjo jai pirmąjį avansą rugsėjo 15-ąją (išankstinė dovana Pavasario dienos proga, – pasakė jai), o to paties mėnesio 21 dieną municipaliniame banke jos vardu atidarė sąskaitą. Užmokestį už likusias penkiolika dienų ten pervedė rugsėjo 30-ąją; o visą spalio mėnesio algą – pirmąją lapkričio dieną. Iki pat šios nelaimingos lapkričio 29 dienos, kai ji paskambino tokiam Ismaeliui Ferui, ji ne tik neturėjo dingsties skųstis – leido sau manyti, kad jai pasisekė.

– Žinoma, – atsakė Anastasijus. – Užeik. Atleisk dėl nelabai gaivaus oro, – pridūrė, mostelėjęs į kamuoliuko išdaužtą skylutę lange, pro kurią srovele iš kabineto skverbėsi kondicionuojamas oras.

Anastasijus tylomis lūkuriuodamas žiūrėjo į ją. Bet Izabelė nežinojo, nuo ko pradėti.

– Aš tavęs klausau, – pasakė Anastasijus.

– Turime bėdą, – ištarė Izabelė, pati nesuprasdama, kodėl pavartojo daugiskaitą.

Paprastai linksmas Anastasijaus veidas staiga tapo griežtas.

– Nieko baisaus nenutiko, – paskubom pasakė Izabelė. Dabar ji bijojo būti išmesta iš darbo.

Anastasijaus išraiška nepakito.

– Paskambinau vienam žmogui. Tokiam Ismaeliui Ferui.

Anastasijus dar labiau susiraukė. Tartum, užuot skambinusi klientams, Izabelė darbo metu būtų paskambinusi meilužiui ir tai įsiutino jos viršininką ar sukėlė jam pavydą.

– Vienam iš klientų, – tęsė Izabelė ir įtampa Anastasijaus veide vos regimai atslūgo. – Reikalas tas, kad, man pradėjus jį klausinėti, paprašė viso mano vardo, telefono numerio, asmens kodo... Nežinau...

– Ir kaip tu pasielgei? – vis dar rimtu veidu paklausė Anastasijus.

– Atsisakiau.

– Teisingai, – įvertino Anastasijus.

– Bet... Bet...

– Taip. Sakyk.

– Aš pasakiau jam įstaigos pavadinimą. Kai jis paklausė, pasakiau, kad vadinamės „Call and Center", – prisipažino Izabelė, klaidingai ištardama pavadinimą. Ji buvo išbalusi, panaši į prašančią atleidimo ar verkiančią mažą mergytę. Anastasijus rimtas atsistojo, bet kai paėmė į rankas golfo lazdą, jo veide švystelėjo šypsena.

– Nieko baisaus. Nieko baisaus, – tėviškai pareiškė smūgiuodamas ore įsivaizduojamą kamuoliuką. Plačiai jai nusišypsojo ir ji pajuto palengvėjimą.

– Iki šiol mums nieko panašaus nebuvo nutikę, – atrodo, Bordenavė šiek tiek nusiminė. Tačiau tęsė: – Na, bet nereikia baimintis. Mes nedarome nieko nelegalaus. Tai, kad disponuojame duomenų baze, nėra jokia suktybė –

už tai niekas mūsų nenubaus. Tačiau kiek įmanydama stenkis vengti sakyti įstaigos pavadinimą. Tu elgeisi pagal galimybes. Suprantu, kad dabar nerimauji.

Paskutinį sakinį Bordenavė ištarė su tokia užuojauta ir jo tėviškas tonas pasiekė tokį lygį, kad Izabelė išsigando, jog paims ją už rankų. Ji nebūtų žinojusi, kaip pasielgti.

– Pasiimk laisvą pusdienį, – užbaigė Bordenavė. Ir patenkintas savimi kankinio tonu pridūrė: – Mes su Luisu kaip nors susitvarkysim.

7

•

Po to skambučio ėjo pats geriausias mėnuo nuo krizės – Izabelės šeimyninės, o ir valstybinės – pradžios 2001-ųjų pabaigoje. Darbe Anastasijus kasdien jos pasiteiraudavo, ar viskas gerai, ar neiškilo kokių bėdų. Ar vėl nesusidūrė su kokiu nevisprončiu, ar jai nieko nereikia. Izabelė visuomet pakiliai atsakydavo: viskas puiku.

Beprotis Feras skambino dar mažiausiai du kartus: gruodžio viduryje ir pabaigoje. Skambučiai patekdavo į komutatorių, tad atsiliepdavo bet kuris operatorius. Merginos iš „katakombų“ perjungė jai abu Fero skambučius, nes tas pamišėlis teiravosi jos ir paminėdavo tik mergautinę pavardę: Masalvi. Tačiau Izabelė paprašė Luiso įspėti

merginas ir vyrus apačioje, kad, paskambinus Ferui, sakytų, esą ji čia nebedirba. Abu kartus, kai teko atsiliepti, vos išgirdusi: „Kalba Ismaelis Feras“, padėjo ragelį. Nuo tada daugiau jo balso nebegirdėjo.

Namuose, galima sakyti, padėtis irgi pagerėjo. Ernestas pripažino sau esąs alkoholikas. Gerdavo viskį „Criadores“, palikęs Litą Bartolomėjaus Mitrės gatvėje esančioje valstybinėje mokykloje. Vėliau visą popietę gurkšnodavo tą patį viskį. Litui grįžus iš mokyklos (jis grįždavo vienas) ir iki pareinant iš darbo Izabelei, stengdavosi neviršyti ketvirčio taurės, siurbčiodamas mažyčiais gurkšneliais.

Naktį, kai Izabelė ir berniukas miegodavo, keldavosi ir gerdavo raudonąjį vyną iš kartoninės dėžutės. Apsvaigęs nuo pigaus vyno, užguldavo Izabelę ir atsikratydavo įtampos. Ji leisdavo jam tai daryti tylėdama. Jam iš burnos tvoskė prastos kokybės vynu.

Ernestas paklausė Izabelės patarimo ir trumpo, bet pagarbaus Lito pasiūlymo lankyti anoniminių alkoholikų susirinkimus. Išskyrus beviltišką raudą, kartais ištinkančią jį vakarais, ar seksualinio įniršio priepuolius naktimis, alkoholis Ernesto beveik nepakeitė. Vis dėlto jis norėjo atsikratyti priklausomybės, nes to prašė jo šeima.

Anoniminių alkoholikų susirinkimus pradėjo lankyti rugsėjo 1-ąją – tą pačią dieną, kai Izabelė ėmė dirbti. 2003-iuosius jie sutiko pakėlę tik taurę „Cunnington“: Ernestas buvo metęs gerti.

Izabelė labai apsidžiaugė, o Litas pasakė tėvui, kad jis didvyris. Kitą dieną Ernestas nusivedė Litą į stadioną pažiūrėti draugiškų vasaros rungtynių tarp žvaigždžių veteranų komandų, nors futbolas jo visiškai nedomino.

Vienintelis dalykas, kuris galbūt šiek tiek temdė tą harmoniją, buvo tai, kad sutuoktiniai visai liovėsi mylėtis. Taip jau sutapo, kad, ėmęs lankyti anoniminių alkoholikų susirinkimus ir Izabelei pradėjus dirbti, Ernestas liovėsi jos pasigesti lovoje. O Izabelė per visą kartu nugyventą laiką pati niekuomet nerodė iniciatyvos mylėtis. Bet ir nešykštėjo tiek, kad jis būtų galėjęs skųstis: per visą jų bendrą gyvenimą kiekvieną kartą, kai Ernestui prireikdavo sekso, ji šį poreikį patenkindavo.

Juk ji turinti suprasti, sakydavo jai Ernestas, kad yra labai graži. Ir ji priimdavo jo teiginius kaip komplimentus, nors jai užteko nuovokos įžvelgti juose priekaištą ir maldavimą. Tačiau nuo rugsėjo 1-osios Ernestas liovėsi jos ieškojęs. Netgi vieną lapkričio dieną, kai susiriejo dėl kažkokio menkniekio – Ernestas supyko, nes ji nepakankamai greitai pagamino Litui vakarienę, – Izabelei iš burnos išsprūdo frazė, esą, reikia nusiraminti, nes jiedu tokie įsiaudrinę todėl, kad jau daugiau nei mėnesį nesimylėjo. Kadangi ji niekuomet pati nei prašydavo, nei siūlydavo, iš jos lūpų ta pastaba nuskambėjo keistai. Ernestas nieko neatsakė.

Taigi, galime sakyti, kad, išskyrus šią smulkmeną, – juk santuokoje, kuri, tikimasi, truks dešimtmečius, ši

detalė nebūtinai turi būti svarbiausia – Masalvi ir Haro porai viskas klojosi gana sėkmingai ir gerai – ir šeimos, ir darbo fronte.

2003 metų kovo 3-iąją, pirmą valandą nakties, likus dviem dienoms iki šeštųjų Lito mokslo metų valstybinėje mokykloje pradžios, Ernesto ir Izabelės namuose suskambo telefonas. Telefonas stovėjo Ernesto lovos pusėje; o žadintuvas – Izabelės pusėje – juk ji keldavosi anksti. Todėl ir atsiliepė Ernestas, nes jis juk nežinojo, kad buvo pirma valanda nakties.

– Alio, – staiga pažadintas pratarė kliūvančiu liežuviu.

– Labas vakaras, – atsiliepė kitoje linijos pusėje. – Norėčiau pasikalbėti su Izabele Masalvi.

– Kas? – šiaip ne taip išstenėjo Ernestas.

– Prašyčiau Izabelę Masalvi.

– Kiek valandų? Kas jūs toks?

– Atleiskite, neturiu laikrodžio po ranka. Tuoj pasakysiu. Ne, nežinau. Atsiprašau. Esu Ismaelis Feras. Aš jau kalbėjausi su Izabele. Ji man paskambino.

– Kur ji jums paskambino? Ką jūs čia kalbate? Kas jūs toks?

– Manau, kad visa tai jums jau pasakiau. Ar galite pakviesti Izabelę?

– Klausykite, čia Izabelės vyras. Ji ištekėjusi moteris, – stengėsi susivaldyti Ernestas, tarsi tai būtų nesusipratimas, kurį galima išsiaiškinti per pokalbį.

– Taip, taip, aš žinau. Bet jūsų žmona man paskambino. Ji pažadino manyje norą su ja susipažinti. Ji pati man paskambino.

Ernestas trenkė ragelį ir išrovė laidą iš lizdo, kaip buvo matęs elgiantis filmuose.

Izabelė tebemiegojo. Ernestas ją papurtė.

Vos išgirdusi vyrą kvočiant ją apie kažkokį Ismaelį Ferą, pirmiausia susimąstė, ar tik nebus ištarusi to vardo per miegus. Tačiau labai greitai suprato, kad įvyko tikra katastrofa: vardas, niekuomet neturėjęs išnirti iš košmarų erdvės, pažadino jos vyrą realiame pasaulyje. Kaip kad sergantis pasiutlige arklys peršuoliuoja slėnį ir prisijungia prie sveikų ristūnų bandos.

– Tai toks pamišėlis, iš darbo... – tarė Izabelė, trindamasi akis.

– Jis su tavimi dirba?

– Ne... Ne... Tai klientas, kuris...

– Ar tu tikrai jam paskambinai? – įniršęs kaip niekada nutraukė ją Ernestas. Nežinia kodėl, bet Izabelė buvo tikra, kad jis jos nemuš. Ji nurimo.

– Leisk tau paaiškinti, – tarė, stengdamasi suvaldyti padėtį. – Kaip ir kasdien, aš paskambinau atsitiktiniam klientui, norėdama įsiūlyti dantų pastą. Paskambinau šitam Ismaeliui Ferui. Ir, užuot numetęs ragelį, kaip elgiasi visi, jis paprašė mano telefono numerio ir...

– Ir tu jį jam davei! – sušuko Ernestas.

– Ne, – atsakė Izabelė, ir iš jos tono buvo aišku, kad dabar jau ji pradeda pykti ant Ernesto, sukančio pokalbį sau naudinga linkme. – Nedaviau jam jokio numerio: nei namų, nei darbo. Ir pasakiau, kad esu ištekėjusi. Neįsivaizduoju, iš kur gavo mano telefono numerį.

Gal minutę Ernestas patylėjo, o po to pasakė:

– Noriu, kad mestum darbą.

Izabelė sukando dantis.

– Nėra gerai, kad tu ištisas dienas skambinėji vyrams, – nenurimo Ernestas. – Kas žino, ką jie gali apie tave pagalvoti. Keista ne tai, kad šiandien mums paskambino kažkoks beprotis: keista, kad nesulaukiam panašių skambučių kasdien. Juk tas nusikaltėlis pasakė tiesą – tu pirmoji jam paskambinai.

– Jei taip būtų, – tarė Izabelė, – jokia moteris negalėtų dirbti jokio darbo, įpareigojančio ją bendrauti su bet kokiu vyru.

– Nė viena moteris tau neprilygsta, – atrėmė Ernestas. – Ir tu skambinai ne vienam ar dviem vyrams – kasdien skambini tūkstančiams.

– Eisiu į darbą, – kaip kirviu nukirto Izabelė. – Mums to reikia.

– Daugiau tu nedirbsi, – atrėžė Ernestas. – Aš irgi galiu dirbti.

– Ir kuo gi?! – sušuko praradusi savitvardą Izabelė.

– Šiukšlininku, – narsiai ištarė Ernestas.

Izabelė pajuto nevalingai gerkle tarsi šleikštulį kylantį juoką, netgi norą iš širdies nusikvatoti. Nežinia, kaip pajėgė jį užgniaužti, bet jai pavyko, nes tai buvo gyvybės ar mirties klausimas: jei dabar Ernestas pamatytų ją besišypsant ar besikvatojant, vėl imtų gerti. Ji tuo neabejojo.

Bėgte nubėgo į vonios kambarį, tarsi smaugiama netikėtos raudos. Iki galo atsuko vandens čiaupus ir įsitikinusi, kad niekas jos neišgirs, iš visos širdies nusikvatojo. Kai Ernestas pasibeldė į duris ir paprašė jos išeiti, drebančiu balsu, tarsi nepaliaujamos raudos draskoma, liepė palikti ją ramybėje.

– Aš galiu dirbti šiukšlininku, – nenurimo Ernestas kitapus vonios durų. – Prieš porą dienų, anksti rytą, kalbėjausi su šiukšles renkančiais vaikinais. Sakė, kad visada yra laisvų vietų.

Izabelė įsivaizdavo Ernestą šiukšlyne, apdraskytą žiurkių ar besikapstantį tarp atliekų ant įmonės „Manliba“ žaliojo sunkvežimio keltuvo. Kadangi minėti vaizdai nesukėlė jai juoko priepuolio, nusprendė galinti išeiti iš vonios.

Ginčas truko dar pusantros valandos.

– Pasikalbėsiu su Bordenave, – nusprendė Ernestas.

– Su Anastasijum? Tu išprotėjai. Jis mane atleis.

– Būtent to ir noriu, – pirmą kartą tą naktį ramiu balsu pareiškė Ernestas.

Izabelė suvokė pralaimėjusi. Įsiplieskus ginčui, ji buvo įsitikinusi, kad jis bijos ją prarasti: nei išvarys iš namų, nei

išeis pats. Kuo dar jis galėjo ją pagąsdinti? Jis pasakys, kad ji daugiau nedirbs, o ji – kad dirbs, ir, atėjus metui, kai reikės nuspręsti, jam beliks pasiduoti. Tačiau dabar jis sudavė jai mirtiną smūgį: jei eis kalbėtis su Anastasijumi, šis – ji tuo nė kiek neabejojo – išmes ją iš darbo. Anastasijus ne toks kaip Ernestas – dėl jos jis nesiruošė kentėti nė mažiausio nepatogumo ir tikrai neketino rizikuoti. Pirmiausia, ką jis padarytų pasirodžius konfliktiškam vyrui, – išmestų ją kaip musę iš barščių. Juk tai ji kupina nevilties atėjo pas jį prašytis darbo – ne jis ją pasikvietė. Mokėjo jai algą ir anksčiau laiko, ir laiku. Jis nepriekabiavo prie jos ir kantriai išklausė, susidūrus su pirmąja bėda darbe. O dabar ji, kaip niekur nieko, sukels jam skandalą jo paties biure? Įsivaizduodama Ernestą – su jo pilvuku, būdinga kalbėjimo maniera, apgailestavimais – Bordenavės kabinete, ji ėmė ne tik bijoti prarasti darbą – pajuto plūstelint gėdą.

– Gerai, – pasakė Izabelė. – Pirmadienį atsisakysiu darbo.

Ernestas nusišypsojo. Iš Izabelės pusės tai reiškė paliaubas. Iki pirmadienio yra užtektinai laiko palenkti ją į savo pusę. Vėliau ką nors sugalvos. Kad ir kaip būtų, ji privalo priversti laikytis jį kuo atokiau nuo jos darbo. Ernesto šypsena nedingo nuo lūpų ilgiau nei ta pergalė buvo verta. Izabelė pastebėjo, kad jis žvelgia į ją geidulingai, kaip nebuvo žvelgęs jau kelis mėnesius.

Ernestui pergalė reiškė susitaikymą. Jis pirmą kartą laimėjo prieš Izabelę, tad norėjo atšvęsti tai kaip dera

sutuoktiniui. Izabelei patiko, kad nugalėjęs jis ketina pareikalauti savo teisių į ją. Tokie štai jos galvoje gimstantys pamąstymai galiausiai sužadino jos geismą labiau nei Ernesto išsakytos mintys.

Pasidavė šaukiama geismo ir puolė į vyro glėbį. Izabelė vilkėjo plonyčius olandiškus naktinius marškinius. Po tais marškiniais siūbavo jos puikios krūtys. Apačioje mūvėjo baltas matroniškas apatines kelnaites, kurios tik ant jos neatrodė bjauriai. Jie apsikabino. Bet pakako kelių minučių, kad suprastų: Ernestas vis dar buvo impotentas.

Pabučiavę vienas kitą į skruostą, užmigo.

Kitą dieną, prieš Litui išeinant į futbolo čempionatą, – jis puikiai žaidė, o čempionatas vyko mokyklos kieme, kuris per vasaros atostogas buvo naudojamas kaip futbolo aikštė, – Ernestas jo paprašė vėl įjungti telefoną. Iš visų trijų jis vienintelis sugebėjo tai padaryti. Berniukas atsiklaupė šalia laidų raizginio, atrodančio kaip prapjauto pilvo žarnos, ir po poros minučių telefonas vėl veikė.

Dažniausiai šeštadieniais Ernestas palydėdavo Litą iki mokyklos kiemo, o kartais netgi pasilikdavo pasižiūrėti rungtynių. Tačiau, kai negalėdavo palydėti, jie per daug nesijaudindavo, kad berniukas išeidavo ir grįždavo vienas: tai buvo dar viena vieša šeimos paslaptis, – gyvendamas prieglaudoje, Litas taip pat vaikščiodavo gatvėmis vienas ar su bloga kompanija – taigi, bijoti nebuvo ko. Šį šeštadienį, labiau nei bet kada po to naktinio skambučio,

Ernestas nenorėjo palikti Izabelės vienos šalia veikiančio telefono.

Vos išėjus Litui, Ernestas liepė Izabelei paskambinti Bordenavei ir pranešti, kad pirmadienį neateis.

– Juk šeštadienis, – tarė Izabelė.

– Tu man sakei, kad jie su Luisu dirba ir šeštadieniais.

– Bet aš nenoriu jo trukdyti.

– Ar tau labiau patiktų, jei pirmadienį pats ten nueičiau?

„Jam nieko neišėjo lovoje, tad dabar bent šitaip stengiasi mane sužlugdyti“, – pamanė Izabelė. Ji jautė, kad pagarba vyrui, užgimusi, kai jis išgelbėjo jai gyvybę, pamažu ima blėsti.

Izabelė pakėlė ragelį – kaip kasdien, išskyrus tada, kai būdavo namuose, – ir surinko tiesioginį Anastasijaus numerį įmonėje „Call and Help Center“. Atsiliepė Luisas.

– Labas, Luisai. Čia Izabelė. Prašau pakviesti Anastasiją.

– Minutėlę, – tarė Luisas. Išgirdo jį kažką šnabždant, o vėliau pasigirdo ramus ir tvirtas Anastasijaus balsas.

– Ką mums paporins auksinis balsas? – tarė Anastasijus. Išskyrus užuominą apie jos grožį per pirmąjį pokalbį, iki pat šito skambučio niekuomet nebuvo jai ištaręs nė vieno komplimento.

– Vakar man paskambino tas beprotis iš dantų pastos istorijos, – išpyškino Izabelė. – Ismaelis Feras. Neįsivaizduoju,

iš kur gavo mano namų telefoną, bet paskambino pirmą valandą nakties...

Ji jau nebeturėjo jėgų ginti tai, ką buvo laimėjusi tokiomis pastangomis. Jei Apvaizda žaidė su ja, ji atiduos jai pergalę. Ilgiau kovoti nebegalėjo.

– Pirmadienį aš nebegrįšiu į darbą, Anastasijau.

Ernestas triumfuojamai iškėlė kumštį kaip džiūgaujantis dėl įvarčio sirgalius.

– Atleisk man. Esu labai tau dėkinga. Bet akivaizdu, kad nemokėjau savęs realizuoti. Kaip jau sakei, anksčiau to niekuomet nebuvo nutikę.

– Taip, – keistai kantriai atsakė Anastasijus. – Bet nutiko, nes tu vienintelė turi tokį ypatingą balsą. Tikrai auksinį balsą. Nesijausk kalta.

Neįtikėtina, bet Anastasijus nei liepė jai nešdintis, nei lengviau atsikvėpė, išgirdęs jos pareiškimą, kaip kad ji įsivaizdavo.

– Tūkstantį kartų atsiprašau, – toliau kalbėjo Izabelė, – bet tai mane pribaigė, – ji pavartojo žodį, kuris tuo metu jai pasirodė svariausias, neturėdama jokio konkretaus tikslo. – Esu tau be galo dėkinga.

– Aš nesirengiu tau cituoti sutarties nei dėl ko nors priekaištauti, – atsakė Anastasijus. – Tu gerai dirbai ir mes vienas kitam nieko neskolingi. Gali išeiti iš darbo. Bet noriu, kad rytoj kartu su vyru atvažiuotumėt į mano dvarą ir atsisveikinsim kaip pridera. Tai vienintelis dalykas, ko tavęs prašau.

– Aš nežinau, ar...

– Ten turime baseiną, tad noriu, kad mūsų vaikai pažaistų drauge. Visada troškau, kad artimiausių mano darbuotojų vaikai mėgautųsi tais pačiais dalykais, kaip ir manieji. Rytoj devintą ryto atsiųsiu automobilį. Jei panorėsite, sėsite į jį ir susitiksim dvare, esančiame Inžinieriaus Mašvico gatvėje. Jei automobilis grįš tuščias, – liūdnu balsu pridūrė Bordenavė, – aš jau žinosiu, ką daryti.

Izabelė nesuprato paskutiniojo sakinio. Bet Anastasijus, kaip ir ji, pasakiusi „mane pribaigė“, ištarė tai be konkrečios dingsties. Pokalbis su Anastasijum pažadino jai tam tikrą susižavėjimą juo kaip savo darbdaviu. Ramus tonas, kuriuo atsakė į jos apsisprendimą, labai skyrėsi nuo Ernesto desperacijos. Elegancija, su kuria buvo ištartas pakvietimas, Anastasijų iškėlė jos akyse.

– Mes nevažiuosim į jokį dvarą, – neilgai trukus pareiškė Ernestas. – Atsisakei darbo – ir baigta.

– Tu mane užknisai, – piktai atrėmė Izabelė. – Man visiškai nusispjaut – eisim mes ten ar ne. Negaliu tavęs pakęsti: likčiau namuose vien tik dėl to, kad nereikėtų kur nors eiti kartu su tavim. Bet Litas jau metus nematė baseino, tad nenoriu, kad prarastų šią progą. Elkis kaip tinkamas.

Po valandos Ernestas įžengė į svetainę nuleidęs galvą ir pasidavė.

– Gerai, – tarė Izabelė, bet nepadėkojo.

Ernesto Haro bute, esančiame Lesikos gatvėje, pakeliui į Rivadavijos parką, šeima gyveno trise, čia buvo du

kambariai: sutuoktinių miegamasis ir svetainė, kur miegojo Litas. Kiekvieną rytą, kaip buvo išmokytas našlaičių prieglaudoje, berniukas kruopščiai sutvarkydavo savo guolį, o čiužinį palikdavo atremtą į sieną. Dar buvo vonios kambarys ir virtuvė.

Kai sutiko sekmadienį vykti į dvarą, svetainėje Ernestas apkabino Izabelę ir pabučiavo į kaklą vildamasis, kad jiedu užsirakins savo miegamajame. Bet Izabelė švelniai jį atstūmė:

– Paleisk, paleisk.

Laimė, greitai sugrįžo Litas ir nutraukė nemalonią tylą. Bent jam pasisekė – jo komanda laimėjo rungtynes.

8

Kadangi Ernestas sutiko vykti į svečius, pasijuto turįs teisę patikrinti Izabelės krepšį. Buvo septynios ryto, kai pažadino ją sakydamas, jog neleis jai vilkėti bikinio. Ji privalanti jį pakeisti vientisu maudymosi kostiumėliu. Dar pareikalavo pasiimti ką nors prisidengti netgi vilkint vientisą maudymosi kostiumėlį. Izabelė tik papurkštavo.

Viena vertus, ji pavargo pyktis su Ernestu. O antra – jo pavydas jai netgi praskaidrino nuotaiką. Tai tarsi kompensavo prieš daug mėnesių nutrūkusius intymius santykius. Jei nebūtų buvęs toks ankstyvas rytas, ji būtų nusimetusi

drabužius. Buvo tikra, kad šįkart tai būtų suveikę. Bet nė vienas iš jųdviejų nieko nesiėmė.

Automobilis atvyko laiku. Anastasijui neprireikė duoti adreso: visi darbuotojai užrašydavo savo asmens duomenis, telefono numerį, namų adresą, asmens kodą ant kortelės šalia Luiso rašomosios mašinėlės. Vėliau Luisas mašinėle visus juos įtraukdavo į bendrą sąrašą.

Jie nedelsdami nusileido laiptais ir sulipo į automobilį. Nors iš pažiūros atrodė ramūs, viduje beveik euforiškai džiūgavo. Tai buvo pirmas kartas per jų bendrą gyvenimą, kai kas nors juos pakvietė į svečius. Litas po pažasčia spaudė pripučiamą čiužinį su Betmenu; jis nemokėjo plaukti. Nuo pat krizės pradžios nebuvo progos jo panaudoti.

Važiavo valandą. Kelionės pradžioje Izabelė vėl ėmė tyliai niršti ant Ernesto: vientisas maudymosi kostiumėlis atrodė tinkamas tik senei. Bet prisiminusi, kad jis vis tik priėmė pakvietimą ir pavydi jos iš meilės, atgavo gerą nuotaiką. Jau prieš pat atvykstant, visi trys sudainavo dainelę iš televizijos laidos ir nusijuokė patenkinti, kad jiems puikiai pavyko.

Dvaras visiems trims padarė didžiulį įspūdį. Net pasakos apie karalystes su princesėmis ir burtininkais, kurias Litui skaitydavo pirmaisiais mėnesiais, pagauti nepaprasto ką tik susikūrusios šeimos entuziazmo, kai dar galėjo įpirkti užsienines knygas švelniu popieriumi ir su neįprastomis iliustracijomis, jų neparengė šiai didingai ir turtingai scenai.

Čia buvo fontanų, vaismedžių, skulptūrų ir iš visų įmanomų spalvų gėlių suformuotų vejos figūrų. Du flamingai ir du nežinomos rūšies paukščiai violetinėmis plunksnomis ir rausvais kuodais zigzagais lakstė po sodą – kartais jie pralėkdavo ir tarp svečių.

Juos sutiko tarnaitė ir tarnas su užkandžiais nukrautu padėklu – čia buvo sumuštinukų su ikrais, austrių, omarų žnyplių, vėžių mėsytės, išlukštentų krevečių, šaltos šernienos, šaltos elnienos, varlių šlaunelių, lašišos su kaparėliais, o šalia ir rūkytos lašišos – ir kitu padėklu su gėrimais: kokakola, gazpaču, sidru, „Kruviną ją Meri", šampanu, 1970-ųjų derliaus vynu „Cabernet Sauvignon" ir „Johnnie Walker" viskiu mėlyna etikete. Ernestas gėrė tik kokakolą ir nieko nevalgė. Izabelė leido sau taurę šampano ir paragavo visų patiekalų. Ji viena suvalgė visas austres.

Trečias tarnas bėgte atbėgo, iškėlęs padėklą, kraute nukrautą įvairiausia provizija, skirta Litui: čia buvo keptų bulvyčių, mažyčių dešrelių su garstyčiomis, žemės riešutų, japoniškų riešutų, traškučių. Ketvirta tarnaitė stūmė vežimėlį su stogeliu, panašų į važinėjančius Šiaurinės Kostaneros krantine, kuriame buvo karamelizuotų obuolių, figų, įdarytų kukurūzų spragėsiais, saldžių, sūdytų ir braškių skonio kukurūzų spragėsių, japoniškas turonas, tobulai supjaustytų mažų šokoladinio torto gabalėlių, morengų, saldžių pieniškų alfachorų, vaflių su „Nutella", pieniškų, grietininių ir šokoladinių ledų.

Šiek tiek aplenkdamas Bordenavių šeimą – Anastasiją, jo žmoną Noemi ir sūnų Bartolą – riedėjo dar vienas vežimėlis su varikliuku cukraus vatai gaminti, stumiamas baltai apsirengusio žmogaus su siauru cilindru. Jis greitai suvijo porą cukraus vatos gniutulų berniukams ir trečią – moterims, kurio jos sutiko paragauti ir kikendamos suvalgė.

Ernestas nežinojo, kaip elgtis, atsidūręs tokioje prabangoje, kuri jam jau ėmė rodytis agresyvi, todėl tylėjo. Bartolas ūgiu ir kalbos maniera beveik nesiskyrė nuo Lito. Bet buvo labai blyškus, o Litas buvo juodų plaukų ir tamsaus gymio.

Pažvelgus į Bartolą buvo matyti, kad jis geriau maitinasi, lanko geresnę mokyklą ir atsainiau elgiasi su jį supančiu pasauliu. Bet Litas lenkė jį išmone, ištverme ir sugebėjimu susidoroti su nelauktais sunkumais.

Noemi kažkada buvo Mis Argentina. Dar prieš ja tapdama dirbo modeliu. Laimėjusi titulą ir pavažinėjusi po pasaulį kaip tituluota gražuolė, įsidarbino televizijoje laidos vaikams vedėja. Darbe ji niekuo nepasižymėjo, bet ten ją ištiko nesėkmė, kuri paliko ją be nieko: vienas laidos dalyvis, berniukas, mirė per tiesioginį eterį dėl retos genetinės ligos. Nei vaiko tėvai, nei laidos rengėjai, nei Noemi nė trupučio nebuvo atsakingi už tą mirtį, bet laidos vedėja tapo ilgam susijusi su nelaime ir mirtimi. Kitą dieną laida buvo nutraukta.

Anastasijus išgelbėjo ją nuo galimo jau beprasidedančio nuopuolio – būdama 21-ų ji tapo jo vaiko motina. Nuo tada praėjo vienuolika metų.

Izabelė nuoširdžiai pagyrė, kad ant jos kūno nematyti nė ženklo, kad ji apskritai gimdžiusi. Juk Noemi, kitaip nei Izabelė, kuri dar nepakeitė savo zomšinio sportinio kostiumo į vientisą maudymosi kostiumėlį, juos sutiko vilkėdama bikinį ir ryšėdama paplūdimio skarą. Noemi krūtys, kaip ir dera Mis Argentinai, – nors Ernestas nelabai į jas ir žiūrėjo, kad ir kiek Anastasijus troško jomis pasipuikuoti, – iš karto krito į akis: jos buvo milžiniškos, stačios, sultingais speneliais, ryškėjančiais per elastinį audinį. Pilvas – plokščias kaip lenta, su auskaru bamboje. Sėdmenys – tarsi nupiešti Divito. Bet ji negalėjo prilygti Izabelei, nes ši buvo daug labiau apdovanota gamtos, paslaptingesnė, žavingesnė. Bet kuris iš dviejų ten buvusių vyrų būtų išmainęs nekaltą dvidešimtmetę į Izabelę, tad beveik trisdešimt trejų ir toli gražu ne skaisti Noemi neturėjo nė mažiausio šanso.

Anastasijus stengėsi vadovauti pokalbiui, o Noemi ir Izabelė jį palaikė. Ernestas dairėsi aplinkui, lyg norėdamas inventorizuoti sklypą, kuris atrodė begalinis. Tolumoje, bet ne pabaigoje, – nes jokios pabaigos nesimatė – juodbruvys vyras, apsirengęs kaip gaučas, anot Anastasijaus, kepė „ponus kepsnius“.

– Na ką? – šūktelėjo Anastasijus Diasui, nes toks buvo kepėjo vardas. – Ar jau paruošti lašinukai?

Buvo tik vienuolikta valanda ryto, bet Diasas pradėjo kepti mėsą – avieną, ožkieną, kiaulieną, triušieną ir jautieną – aštuntą, nes mėgo, kaip paaiškino Anastasijus, tai daryti „lėtutėliai“. Ketvirtis po vienuoliktos, vos penkiolika minučių po to, kai Anastasijus paklausė Diaso, ar paruošti lašinukai, savo auditorijai jis pareiškė:

– Turiu vieną staigmenėlę.

Turėjo kelias.

Pirmiausia pasirodė žirgai. Abu berniukai ėmė šaukti kaip išprotėję. Litas šiek tiek garsiau nei Bartolas. Tai buvo keturi nuostabūs ristūnai, keturi eržilai. Dviem iš jų jojo du vaikinai, laikydami likusiųjų vadeles.

Litas užsiropštė ant vieno. Jam niekuomet anksčiau neteko joti, bet, vos įsitaisęs balne, pasijuto tikru raiteliu. Bartolas buvo jodinėjęs daugybę kartų, tačiau neatrodė vikresnis.

Izabelė susižavėjusi atsiduso, o Ernestas pirmą kartą tądien prie visų prisijungė – ėmė ploti.

Kai grįžo pajodinėję, išgėrė šaltutėlio apelsinų gėrimo. Netrukus pasigirdo keturračių variklių gausmas.

Litas negalėjo patikėti savo akimis. Jis užšoko ant „ratuotojo“ tarsi būtų tai daręs daugybę kartų. Sklypas tikrai buvo beribis. Niekas nežinojo, kur jis baigiasi. Litas nutolo tiek, kad suaugusieji šiek tiek sunerimo, ar tik nebus pasiklydęs. Tačiau jis grįžo kaip čempionas, pasirengęs lipti ant pakylos. Ernestas vėl suplojo. Jis ištarė pirmąjį vertą dėmesio sakinį, išskyrus „kche“, „iš tikrųjų“, „įsidėmėtina“,

„tikrai“, „jūs teisus“. Pasakė: „Mes čia iš tikrųjų nerealiai leidžiame laiką.“

Atnešė kepsnius. Litas valgė itin tvarkingai. O Bartolas leido sau paimti į rankas kaulą ir nugraužti paskutinius mėsos likučius.

Ernestui buvo pasiūlyta vyno – jis, žinoma, atsisakė. Izabelė saikingai išgėrė.

Nors baseinas juos masino savo didingumu, iš dalies todėl, kad buvo nelabai karštas kovas, iš dalies, kad svečiai šiek tiek varžėsi, – Litas nemokėjo plaukti, Ernestas nė nemanė lįsti į vandenį, o Izabelė nežinojo, kaip paprašyti leidimo persirengti, – kurį laiką, kol „suvirškins“ kepsnius, nusprendė nepulti į vandenį.

– Kol suvirškins? – ištarė pusgirtis Anastasijus. – Kaip suprasti, kol suvirškins? Moterų prasimanymai!

Visi nusijuokė. Ernestas labai neįtikinamai suvaidino besijuokiąs.

– Mirtis vyriškajai giminei! – nenurimo Anastasijus.

– Mirtis! – pritarė abi moterys, iškėlusios rankas.

Noemi buvo išgėrusi šiek tiek per daug, lygiai kaip ir jos vyras. Izabelė – saikingai, bet po šitiek metų jai patiko dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Prisidėdama prie to choro iškėlė rankas ir jos krūtinė ištempė violetinius sportinius marškinėlius. Ernestas nematė, ar tai pastebėjo Anastasijus, bet tai jam nepraslydo pro akis, ir jis susierzino.

– Ką gi, – tarė Anastasijus. – Dabar kaip tik geriausias metas pūkštelti į vandenį. Jei dar lauksime, turėdami omeny, kad dabar kovas, paskui numirsime iš šalčio. Be to, – pridūrė šypsodamasis, – man labai pravers atvėsinti įkaitusią galvą.

Abi moterys suprato, kad kalbama apie alkoholio perteklių. Tačiau Ernestas tuo nebuvo tikras. Ir lyg tyčia po akimirksnio Izabelė paklausė, kur gali persirengti.

Nešina krepšeliu Izabelė nužingsniavo iki didžiulio namo, esančio už poros šimtų metrų nuo pavėsinės, kurioje jie pietavo. Pasinaudojo tuo, kad yra viena, ir užėjo į tualetą. Sėdėdama ant unitazo ir stebėdama savo atspindį milžiniškame veidrodyje itališko marmuro rėmuose, pastebėjo, kad saulė pagyvino jos veido spalvą. Grynas oras dar labiau sustiprino jos spindesį.

Sugrįžo vilkėdama vientisą maudymosi kostiumėlį. Anastasijus nesusivaldė ir sugniuždytas panarino galvą. Noemi pajuto pavydą. Ernestas atsistojo, paėmė skraistę, kurią Noemi buvo palikusi ant krėslo atkaltės ir, netaręs nė žodžio, ja pridengė žmoną. Norėdama išvengti gėdos, Izabelė pūkštelėjo į vandenį. Ir jau iš baseino, atsistojusi ant pirštų galiukų giliausioje jo vietoje, sušuko:

– Ateikit, vanduo nuostabus.

Anastasijaus nereikėjo įkalbinėti. Noemi pasekė savo vyru. Ernestas liko sėdėti, stebėdamas juos su tokia mina, tarsi priklausytų ypatingai rūšiai, negalinčiai pakęsti

vandens. Neilgai trukus visi trys besimaudantys suaugusieji jau taškėsi vandeniu ir kvatojosi kaip vaikai.

Ernestas nebuvo tikras, bet jam pasirodė, kad Anastasijus taškydamas vandenį liečia pirštais Noemi ir lygiai taip pat Izabelę. Pasinėrę į linksmybes, nė vienas – visi trys maudaliai ir pavydo kančiose skendintis Ernestas – negalėjo pastebėti Lito, žingsniuojančio giliosios baseino dalies kraštu be savo čiužinio (kuris, kaip paaiškėjo, buvo prakiuręs), ir jokiu būdu negalėjo numatyti, kad Bartolas, neturėdamas jokių blogų kėslų, išdykaudamas jį stumtelės.

Praėjo kelios sekundės, per kurias jis gurkštelėjo vandens ir su aitria neviltim, skatinančia kiekvieną judesį, taškė rankomis vandenį, kol Ernestas pamatė, kas nutiko. Jis sušuko: „Litai!“ – ir puolė į vandenį su pagirtina narsa, nes ir pats nemokėjo plaukti.

Izabelė išgelbėjo abu. Vos išgirdusi vyro riksmą, nėrė prie jo po vandeniu – tai atlikti ji mokėjo geriausiai. Pastūmė kojomis Ernestą baseino krašto link – tai jai pavyko be galo lengvai – ir griebė už rankos Litą.

Pirmą kartą per visą laiką, kol jie buvo kartu, – prisiminkime, kai buvo kūdikis, Izabelė jo nemaitino – Litas pajuto prie savo kūno ir veido neįtikėtinai dosnią savo motinos krūtinę. Jau ištrauktas iš baseino, pasakė jai labai aiškiai, ryžtingai ir rimtai, tarsi vienu akimirksniu būtų numaldęs emocijų protrūkį, užvaldžiusį jį tarp baimės paskęsti ir plataus motinos glėbio:

– Mama, tu išgelbėjai man gyvybę. Aš šito niekada nepamiršiu.

Izabelės akis užplūdo ašaros.

Ernestui paskolino Anastasijaus drabužius. Dydis buvo kaip tik, bet jam netiko, tarsi jo kūnas, o ypač veido išraiška, nederėtų prie geros aprangos. Anastasijus paėmė jį už rankos ir nusivedė gilyn į tą bekraštį sklypą, ten, kur moterys negalėjo jų išgirsti.

Čia, kur jie sustojo, gulėjo gelžbetonio blokai, atrodė, kad tai bus dar vienas pastatas, panašus į jau besipuikuojantį sklypo centre. Tačiau Ernestas nieko neklausinėjo, o Anastasijus nieko nepaaiškino.

– Kaip puiku pabėgti iš to knibždėlyno, ar ne? – tarė Anastasijus, turėdamas galvoje, kad moterys jų nebemato.

Ernestas išspaudė šypseną, nes pamanė, kad taip reikia, bet pačios frazės nesuprato.

– Nieko sau išgąstis, ar ne? – nenurimo Anastasijus.

Visu greičiu golfo vežimėliu su kelioniniu šaldytuvėliu atlėkė padavėjas. Nieko nelaukęs jį pravėrė.

– Nori taurelės? – paklausė Ernesto Anastasijus.

– Ne, – atsakė Ernestas anksčiau, nei Anastasijus baigė sakinį.

Anastasijus paliepė palikti butelį mėlyna etikete bei dvi taureles ir mostelėjo padavėjui, kad šis išeitų. Vaikinas pakluso ir nuvažiavo tyliai burzgiančiu golfo vežimėliu.

– Tad tokie reikalai, Ernestai, – ištarė Anastasijus ir atrodė, kad neketina nieko daugiau sakyti. Tačiau tęsė: – Mano darbuotojai man svarbiausi. Visi. Be jų būčiau niekas. Nėra taip, kad vertinu juos paprasčiausiai už tai, kokie jie. Taip pat nesu filantropas. Bet dėl kažkokių man nežinomų priežasčių, greičiausiai ne vien dėl pinigų, jie man dirba. Negali būti, kad vien tik dėl pinigų, nes bet kuris iš jų, išėjęs iš įmonės ir šiek tiek pasistengęs, galėtų uždirbti daug daugiau nei aš jiems moku! Taigi, egzistuoja dar kažkas, ko aš nežinau ir netrokštu sužinoti. Prisimink vištą, dedančią auksinius kiaušinius. Jei tau sekasi, nieko neklausinėk. Netyrinėk. Smalsumas pražudė katę, taip pat ir pelę. Kas nežino – pralaimi. Bet kas žino per daug – kenčia, nors ir laimi. Galiausiai, Ignasijau...

– Ernestai, – nutraukė jį Ernestas.

– Ką?

– Ernestai. Mano vardas Ernestas.

– Taip, Ernestai, – pasakė Anastasijus nesuprasdamas, kodėl tai buvo jam priminta. Jis nė nepastebėjo apsirikęs. – Aš vertinu savo darbuotojus, nes jie mane maitina, krauna man turtus... – plačiai išskėtė rankas, rodydamas savo nuosavybę. – Pagalvok apie itin naudingus darbuotojus, tokius kaip Luisas ar Izabelė, tavo žmona. Tu žinai, kokią jėgą suteikia galėjimas kuo nors pasitikėti? Juk iš keturių šimtų merginų ir šimto man dirbančių vaikinų Luisas ir Izabelė vieninteliai, kuriais galiu pasitikėti, visiškai pasikliauti. Jie buvo mano klasės draugai, kaip ir tu. Ir

dėl jų, vardan jų, aš pasirengęs padaryti bet ką. Kaip pasikviečiau jus į savo dvarą, kad tavo sūnus pasilinksmintų kaip ir manasis, taip noriu, kad, nors mudviejų padėtis ir skirtinga, jie turėtų tokių pačių galimybių. Ne vienodai turto, čia jau kaip susiklostys likimas ar panorės Dievas, bet tokių pačių galimybių. Aš noriu, Ernestai, kad Litas lankytų tą pačią mokyklą, kurią lanko Bartolas. Aš pasirūpinsiu viskuo: transportu, mokesčiais, netgi abiturientų kelione, kai ateis metas. Jam nieko netrūks.

Pirmą kartą nuo to laiko, kai išsivadavo nuo potraukio alkoholiui, Ernestas ilgesingai pažvelgė į viskio butelį.

Sugebėjo atsispirti impulsui. Bet pirmadienį Litas pradės lankyti šeštą klasę „Highland School“ San Isidro rajone, jį vežios tuo pat automobiliu, kuriuo juos atvežė į dvarą; o Izabelė, kaip ir kiekvieną pirmadienį, sugrįš į savo darbo vietą įmonėje „Call and Help Center“.

9

Tą patį vakarą, jau viską sužinojusi, Izabelė, rodos, turėjo tik džiaugtis, bet prikišo Ernestui draugų stoką – jie niekur su niekuo neišeina, o jis praleido visą dieną tylomis kaip kokia statula. Jos priekaištas buvo dvigubai neteisingas: juk ji lygiai taip pat neturėjo draugių, kaip jis draugų. Ir jos niekas niekur nekviesdavo. Skirtumas buvo tik tas,

kad jos niekas nekvietė, nes ji nebuvo laisva. O jo – todėl, kad jis niekam nebuvo įdomus.

Izabelė pabrėžė, kad pirmasis jų pasižmonėjimas įvyko jos dėka. Ir kas čia per nesąmonė neleisti jai vilkėti bikinio? Kitą kartą, kai juos pakvies, ji būtinai jį pasiims – patinka jam tai ar ne. Ir jei jau toks gudrus jos pavyduliauti, tegu teikiasi bent išmokti plaukti.

Kuo daugiau ji jam priekaištavo, tuo jos krūtys atrodė didesnės, o kūnas tapo panašus į nendrę. Tačiau Ernestas nujautė: jei dabar ją prirems, jo paties kūnas neįstengs atlaikyti iššūkio. Suskambėjo telefonas, sutuoktiniai susižvalgė ir piktai nusiteikusi Izabelė pakėlė ragelį.

– Čia Ismaelis Feras, – tarė tas beprotis. – Noriu paprašyti tavęs susitikti toliau nuo sostinės. Ar tau tinka Mar del Plata? Labai dėkoju, kad man paskambinai. Paaiškink viską savo vyrui. Iš balso man jis pasirodė blaiviai mąstantis žmogus.

– Paklausyk manęs, – pratrūko Izabelė. – Nežinai, kur lendi. Nežinai, kas per įmonė yra „Call and Help Center“. Nežinai, kas toks yra mano viršininkas. Jei dar kartą man paskambinsi, turėsi nemalonumų su policija.

Iš visų jėgų trenkė ragelį.

– Puikiai padaryta, – pagyrė Ernestas.

Paskui susižvalgė nežinodami, ką pasakyti.

10

Kiek praėjo laiko? Jei būtume to paklausę Izabelės ir Ernesto, jie nebūtų atsakę vienodai.

Baigiantis metams, jausmas, kad jie prabėgo labai greitai, visada priklauso nuo to, ar jie praleisti įdomiai. Bet laiko, prabėgusio nuo tos dienos, kai Litas pradėjo mokytis „Highland School", o Izabelė sugrįžo į darbą po to, kai neišėjo iš jo aną šeštadienį, negalima matuoti žvelgiant iš praėjusių metų perspektyvos.

Litas gerai įvykdė mokyklos reikalavimus: septynetukai, šešetukai, kartais, kai itin nepasisekdavo, – koks penketukas, bet paskui jį ištaisydavo. Draugų neturėjo, bet ir negalėjo skųstis nepritampąs. Kadangi Izabelė dirbo, tėvų susirinkimuose lankydavosi Ernestas. Niekada juose nekalbėdavo – tiesa ta, kad nelabai turėjo ką pasakyti. Dėl Lito didesnių pastabų nesulaukdavo, o kai būdavo diskutuojama apie mokesčius už mokslą ar neplanuotas išlaidas, jis nesikišdavo, nes už viską mokėjo Anastasijus. Pamatęs susirinkime Noemi, pasisveikindavo su ja linktelėdamas galvą. Namo grįždavo autobusu, jausdamasis iš dalies laimingas, nes pasiekė, kad jo sūnus lankytų šią mokyklą, iš dalies sutrikęs, nes ten labiau jautėsi esąs stebėtojas nei moksleivio tėvas.

O buvo praėję šeši mėnesiai. Toks tikrasis laikas. Bet net pats Ernestas būtų įvardijęs du skirtingus skaičius.

Nuo Lito mokslų pradžios „Highland School" jis manytų prabėgus kokius porą metų – dėl itin ryškių pokyčių, palyginti su ankstesniąja mokykla, ir dėl to, kaip lengvai berniukas adaptavosi naujoje. Skirtumai buvo tokie reikšmingi, kad atrodė neįmanoma, jog visa tai nutiko viso labo per šešis mėnesius. Bet jei svarstytų remdamasis savo santykiais su Izabele, sakytų, kad neprabėgo daugiau nei mėnuo – ilgas, bjaurus, drėgnas mėnuo, pilnas tos ardančios drėgmės, kuri juodomis nuosėdomis apneša sienas ir paverčia žmones atgrasiais. Jie nesimylėjo ir beveik nustojo kalbėtis. Bet ir nesipyko. Tačiau niekuomet nesijuokė. Netgi užmigus Litui liovėsi žiūrėję naktinius filmus, kaip buvo įpratę nuo tada, kai jį įsivaikino. Jiems patikdavo žiūrėti filmą, o per reklamos pertraukėles stebėti miegantį Litą.

Izabelė vertino tai, kad Litas lanko „Highland School", esančią San Isidre. Ji išdidžiai palydėdavo akimis jį išeinantį ir patenkinta mąstydavo apie geriausias perspektyvas, kurių mokymasis minėtoje mokykloje suteiks jos sūnui. Tačiau kartu jautėsi nesmagiai, nes už visa tai mokėjo Anastasijus.

Kadangi nesilankė tėvų susirinkimuose, o vartydama sūnaus sąsiuvinius rasdavo nelabai daug skirtumų nuo ankstesniųjų – išskyrus sustiprintą anglų kalbos dėstymą – atsiradusiems pasikeitimams daug reikšmės neteikė. Taigi, jai tai buvo šeši sūnui gerai prabėgę mėnesiai naujoje mokykloje. O dėl mylėjimosi su Ernestu – ji liovė-

si apie tai galvojusi. Apskritai nebegalvojo apie seksą. Jei kartais nuoga priešais veidrodį ar vartydamasi lovoje savęs paklausdavo, kas gi nutiko jos gyvenimui, nuspręsdavo, kad jei ne Ernestas, kažin, ar tas gyvenimas iš viso tęstųsi. Ir tai buvo svari priežastis tebesijausti dėkingai ir laukti, kad koks nors stebuklas ateityje praskaidrins situaciją. Svarbiausia, kad visi būtų kartu: ji, Ernestas ir Litas.

Nors padėtis ir buvo įtempta, jai nė karto nešovė į galvą mintis išsiskirti. Mylėjo Litą ir norėjo praleisti likusį gyvenimą su Ernestu. Turacis tais retais momentais, kai jį prisimindavo, jai atrodydavo tarsi seniai persirgta liga.

Ernestui nebuvo taip paprasta pamiršti seksą. Kai Izabelės nebūdavo, kentėdavo geismo priepuolius ir nerasdavo išeities. Vieną vakarą, vaikštinėdamas Rivadavijos gatve, nuėjo iki Oncė aikštės ir su juodaode dominikiete įžengė į palaikį viešbutėlį, esantį Chuchujaus gatvėje šalia picerijos.

Buvo gerai. Bet grįžusį namo ir pamačiusį pavakarius valgantį Litą jį užplūdo kaltės jausmas, nesuvokiamas skausmas, kurio dar kartą negalėtų iškęsti. Nuo tada stengėsi suvaldyti geismą taip, kaip pats išmanė. Prie Izabelės nė nesiartino dėl dviejų priežasčių: pirmiausia, bet tai nebuvo svarbiausia priežastis, bijojo, kad jam nieko neišeis. O antra, rimtesnė, priežastis buvo ta, kad jis jau nebežinojo, kaip prie jos prieiti, nuo ko pradėti. Kadangi Izabelė šiuo požiūriu niekuomet nerodydavo iniciatyvos, paliko viską kaip buvo.

Bėda ta, kad laukiant gali nutikti bet kas. Žmonės laukia autobuso, laiško, telefono skambučio. O pats laukimo jausmas, mums belaukiant kūną užplūstančios substancijos – kaip ir tos, kurios užplūsta, kai pykstame ar prisimename ką nors itin malonaus, – verčia mus skleisti (per odos poras, kvėpuojant), išskirti į aplinką tam tikrus esencijų, mikrotemperatūrų pavidalo fluidus, kurie pritraukia įvairiausias aplinkybes – būtybes ar konkrečius nutikimus, klajojančius visatoje tarsi atgailaujančios sielos.

Taigi ir audra, užklupusi tą vakarą visą sostinę ir mūsų pasakojimui labai svarbų iki tol tvirtu laikytą „Call and Help Center" pastatą, kuo puikiausiai atitiko tas nelauktas aplinkybes. Tai nebuvo viesulas nei tornadas, bet tikrai pati bjauriausia audra, nuo kurios kada nors kentėjo Buenos Airės. Kaip visada, gatvės patvino jau su pirmaisiais lietaus lašais, o vėtra vartė autobusų stoteles ir šviesoforus. Plastikinis plakatas, užstrigęs nuo šaligatvio iki šaligatvio tarp dviejų storų, maždaug penkių metrų skersmens medžių, užgriozdino Rodrigeso Penjos gatvę, tarp Kordobos ir Viamontės, kai audra su šaknimis išvertė abu senus, bet galingus kamienus: už plakato su užrašu „Laimingo gimtadienio, vaikinę" kliuvo šiukšlės, kiti plakatai, mažesni medžiai, susidarė tarsi kokia užtvanka. Kol viskas praeis, tokiu oru geriausia sėdėti užsidarius namie.

Prabėgus dviem valandoms nuo tos liūties pradžios „Call and Help Center" pastate pradingo telefono ryšys.

Viena merginų užlipo į viršuje esančius kabinetus pranešti, kad dingo elektra. Izabelė staiga įsivaizdavo jas tarsi aukas skęstančio laivo triume. Kaip juodaodžius vergus antroje serialo „Šaknys“ serijoje.

Anastasijus liepė visiems perduoti, kad jie gali eiti namo. Izabelė visuomet įsivaizdavo, kad niekuomet nemato jų išeinančių ne todėl, jog pati išeina anksčiau, o todėl, kad jie „katakombose“ pasilieka visai nakčiai, stengdamiesi įsiūlyti kokią nors prekę nemigos kamuojamiems žmonėms. Tačiau tada suprato, kad tai tik vaikiškos mintys: pusrūsio operatoriai ateidavo ir išeidavo irgi per pusrūsį; iš ten neatsklisdavo joks garsas: kabinetus supo garsą izoliuojantis asbestas.

Po kurio laiko, kai Luisas spausdino mašinėle kelis dokumentus, – du kontraktus: su įmone iš Kaimanų salų ir su Rusijos rinkai skirto žaidimo, panašaus į „Stebuklingą protą“, kūrėjais (Luiso darbui nereikėjo nei elektros, nors viršuje ji ir nebuvo dingusi, nei telefono) – Anastasijus leido eiti ir jiems. Luisas į tai tik mostelėjo ranka ir dirbo kaip dirbęs.

Buvo penkta valanda popiet. Anastasijus leido jiems išeiti dviem valandom anksčiau nei baigsis darbo diena. Pats Anastasijus apsivilko savo nepriekaištingą lietpaltį, kaip Bogarto, pasiėmė iš golfo lazdų krepšio lietsargį ir tarė Izabelei:

– Eime, aš tave nuvešiu.

Izabelė atsakė iš karto, anksčiau nei spėjo pagalvoti, o gal jau turėjo parengtą atsakymą nuo pat pirmos dienos, kai pradėjo dirbti pas Anastasijų:

– Labai ačiū, bet ne. Aš padėsiu Luisui ir paskui išsikviesiu taksi.

– Negali man čia niekuo padėti, Izabele, – pasakė Luisas. – Gali ramiai sau keliauti.

– Tiesą sakant, – tarė Anastasijus Izabelei, – aš rengiausi išeiti tik norėdamas tave pavėžėti. Paskui būčiau grįžęs... Nes esu paskyręs čia susitikimą su švedais.

Izabelė neturėjo nė mažiausio supratimo, su kokiais švedais. Tačiau, pasijutusi nejaukiai taip netinkamai atsisakiusi Anastasijaus paslaugos, panoro palaikyti pokalbį, kad įrodytų esanti gera darbuotoja ir netgi miela buvusi bendraklasė. Atsisakydama ji tenorėjo parodyti nenorinti būti niekuo daugiau... Bet kartu nenorėjo pasirodyti nemandagi.

– O jie atvyks? Per tokią audrą?

– Turi atvykti, – užtikrino Anastasijus ir taip davė suprasti, kad ant kortos pastatyta didelė suma pinigų, – nežinau, laivu ar malūnsparniu, bet turi pasirodyti. Taigi dabar pats laikas, kad jūs abu paliktumėt mane vieną biure. Jei nenori, kad tave nuvežčiau... Ką gi, Luisai, uždenk mašinėlę ir eikite.

Anastasijus vėl atsisėdo, pakabino savo apsiaustą ir padėjo lietsargį, tuo tarpu Luisas uždengė mašinėlę kietos plastmasės dėklu ir kartu su Izabele išėjo. Nė vienas jų ne-

buvo pasirengęs tokiai audrai, tad neturėjo jokio šiltesnio drabužio nei galvos apdangalo.

Kai peržengė pastato slenkstį ir atsidūrė po keistai apsiniaukusiu ir šviesiu – įtartina – dangumi, liūtis jau buvo praėjusi. Šaligatviai ir gatvės buvo užlieti vandenio iki kauliukų. Nebuvo matyti nė vieno automobilio nei, juo labiau, taksi. Tarp šaligatvių grotelių buvo įstrigęs visoks šlamštas.

– Pavėžėsi mane? – paklausė Izabelė.

Luisas šiek tiek baugščiai linktelėjo.

Taškydami balas greitai nužingsniavo į garažą iki balto Perolio sitroeno.

– Noriu tau šį tą pasakyti, bet nuodugniau neaiškinsiu, – išdrįso Izabelė (jos žodžiai aidėjo garaže). – Norėčiau išvažiuoti iš čia atsigulusi ant grindų šalia galinės sėdynės. Nes po to, kai atsisakiau nuvežama Anastasijaus, bijau, kad jis nepamatytų manęs išvažiuojančios su tavim.

– Jokių problemų, – pasakė Luisas bespalviu balsu.

Luisas kelis metrus išvairavo automobilį, atidarė duris ir pakvietė įlipti Izabelę.

Izabelė prasispraudė tarp priekinių sėdynių ir, prisiplojusi prie žemės, išsitiesė šalia galinės sėdynės.

– Kur tave nuvežti? – paklausė Luisas.

– Važiuok sau įprastu maršrutu, – atsakė Izabelė (gulint šalia galinės sėdynės, jos balsas atrodė duslus). – Paskui aš tau pasakysiu.

Paaiškėjo, kad tas senas, jau šiek tiek iškleręs sitroenas daug geriau tiko skrosti vandeniu užlietas Buenos Airių

gatves nei koks nors ką tik nuo konvejerio nuvažiavęs automobilis. Luisas buvo geras vairuotojas ir išmintingai pasirinkę greitį jie yrėsi kasdieniu maršrutu nuo biuro iki apylinkių šalia Sentenarijaus parko į Fregatų gatvę, kur turėjo butą vidurinei klasei skirtame dangoraižyje su bendru baseinu ir garažu.

Nė vienas jų nepastebėjo Anastasijaus, kuris, atsargiai vos atitraukęs užuolaidą, pro kabineto langą vogčiomis žiūrėjo į baltą sitroeną, riedantį tuštutėlėmis gatvėmis.

Anastasijus paėmė vieną iš golfo lazdų, stovėjusią arčiausiai lietsargio, nužvelgė savo kabinetą ir pradėjo nuo telefono: sudaužė jį vienu smūgiu. Vėliau nusiaubė rašomąjį stalą. Jau buvo bedaužąs langą, kai akimirkai sustojo pagalvojęs, kad galbūt už durų gali girdėtis triukšmas. Nieko nelaukdamas ir daugiau nemąstydamas, švaistėsi lazda toliau: sienoms teko tiek smūgių, kad net pabiro cemento atplaišos. Sumalė kabyklą ir iki rankenos sugrūdo lazdą į kompiuterio ekraną, nepagalvojęs, kad nors ir neveikė, bet buvo įjungtas į tinklą. Izabelė... Kas būtų pagalvojęs? Ką ji sau manė?

Jau buvo užtektinai pasišvaistęs, tad jam neberūpėjo, girdi jį kas nors ar ne: vienu smūgiu iškūlė langą ir drėgnas oras, nuo praūžusios audros likę lašeliai, jį atgaivino. Paskui suskambo telefonas. Sudaužytas, išardytas, išnarstytas lazdos smūgio, telefonas suskambo. Visa tai panėšėjo į pokštą ar siaubo filmą. „Call and Help Center“ pastate vėl atsigavo telefono linijos.

11

Išsitiesusi šalia galinės Luiso automobilio sėdynės Izabelė pagrįstai jautėsi juokingai. Bet ji nežinojo, kuo pateisinti ją paralyžiavusią baimę. Viena vertus, jai buvo baugu visur esančio Anastasijaus žvilgsnio, jei pastebės ją išvažiuojančią su Luisu, kai prieš tai atsisakė nesavanaudiškos jo paslaugos. Kaip ji pasiaiškins, jei jis sužinos?

Tačiau baimė nepagrįsta, sakė sau Izabelė, nes, pirmiausia, kaip jis tai sužinos? Netgi jei ką ir nutuoktų, ji galės paaiškinti, kad leisdamasi laiptais ketinusi susirasti taksi, o pamačiusi, kad nė vieno nėra, paprasčiausiai priėmė Luiso pasiūlymą. (Nebūtina prisipažinti, kad pati paprašė Luiso paslaugos, nes Anastasijus jų pokalbio tikrai negalėjo išgirsti.) Kita vertus, Anastasijus norėjo pasilikti padirbėti, priimti švedus ir rengėsi palikti biurą tik dėl jos... Kam šitaip vargintis? Kaip ji galėjo leisti jam taip įsipareigoti? Ir galiausiai juk jis neįkalbinėjo. Tiesa, nebuvo dėl ko įkalbinėti, tad ir pykti nėra dėl ko.

Kita jos panikos priežastis – nes ją apėmęs jausmas buvo panika, ir, kol mąstė, nė nemanė išlįsti iš savo slėptuvės – nebuvo susijusi su padariniais, kurių galėjo sulaukti dėl kelionės su Luisu (būtent to ji su baime laukė iš Anastasijaus, nežinojo, tiesa, kokių būtent), ji bijojo dėl savo šeimos tvirtumo.

Bijojo dėl Ernesto ir savo šeimos. Ją baugino ne tai, ką Ernestas galėjo jai padaryti (o Anastasijus... ką galėjo

padaryti Anastasijus, tik išmesti iš darbo? Ir, nepaisant to, nežinodama kaip įvardinti, nujautė tikrų tikriausią katastrofą), o jo paties kančios ir kaip padarinys – jos šeimos griūtis, jei sužinos, kad Luisas su baltu sitroenu atvežė ją iki pat namų.

Ernestas nebuvo normalus vyras. Bet kuris vyras galėtų pajusti pavydą, kad kolega pavežė jo žmoną iki namų, bet Ernestui tai būtų ne įtarimas, o įrodymas, kad žmona jį apgavo.

Vien jau faktas, kad žmona važiavo automobiliu, – jie patys automobilio neturėjo – reiškė neištikimybę, net jei ir nebuvo įrodymų, kad įvyko konkretus seksualinis aktas. Ypač tuo senu išklerusiu sitroenu, suteikusiu kelionei romantišką aurą, tarsi jie būtų du studentai pavasarį ar seni bičiuliai, susitinkantys automobilyje, kuriuo važinėdavosi būdami jauni. Todėl Izabelė ir nenorėjo, kad Ernestas pamatytų, netgi nujaustų, kad ji važiavo Luiso automobiliu.

O Luisas buvo tobulas pasirinkimas. Diskretiškas ir nepavojingas. Juk vien dėl savo baimės ji negalėjo pasilikti po liūtimi, kol paskęs. Luisas nė nemėgins jos paliesti. Kitaip nei Anastasijus, kuris ją baugino, ir Ernestas, kuriam jautėsi skolinga, Luisas buvo neutralus vyras: jis nieko nereikalavo ir pildė jos prašymus. Jis nekėlė pavojaus jos ištikimybei, netgi vaizduotėje.

Izabelė svarstė, pasislėpusi šalia galinės sėdynės, o tuo metu audra vėl įsismarkavo ir išlipti prie savo namų durų būtų buvusi didžiausia beprotybė: jei pasiseks ir jos ne-

pamatys Ernestas, būtinai pastebės kuris nors kaimynas. Ir netgi jei niekas jos nepamatys, išlipusi iš sitroeno prie namų, neturės užtektinai laiko, kad įtikintų, jog atvažiavo su taksi. Taip pat negalėjo išlipti porą kvartalų anksčiau: vėlgi kas nors galėjo ją pastebėti; o dėl stiprios liūties ir nesibaigiančių žaibo iškrovų eiti gatvėmis buvo pavojinga.

– Klausyk, – tarė įdėmiai jos besiklausančiam Luisui, – kur tu palieki automobilį?

– Garaže.

– O iš garažo galima patekti tiesiai į butą? – toliau klausinėjo Izabelė, tarsi ją domintų pastato struktūra.

– Taip, – pakiliai atsakė Luisas. Kai jis žiūrėjo į galinio vaizdo veidrodėlį, stengdamasis įžvelgti pasislėpusią Izabelę, atrodė, kad kalba pats su savimi tarsi beprotis. – Yra vidinis liftas. Na žinai, iš tų, senų, liftų.

– Ar galėtum leisti užeiti minutėlei į tavo namus, o jau iš ten išsikviesčiau taksi? – tęsė Izabelė. Įėjimas tiesiai iš garažo jai atrodė gana saugus.

– Žinoma, – atsakė Luisas, o vėliau pridūrė: – Bet žinok, kad mano namai – tikra irštva. Nemanyk, jei jau dangoraižis, tai... Tai vidurinės klasės dangoraižis. Na, labai jau vidurinės klasės. Galėsiu tave pavaišinti tik arbata.

Izabelė, apsidžiaugusi, kad jis nepasiteiravo, kodėl ji nenori būti nuvežta tiesiai namo, atsakė:

– Aš tau paruošiu tokią arbatą, kad geresnės gyvenime nesi ragavęs.

Tai buvo geriausias iš blogiausių sprendimų. Palaukti, kol lietus šiek tiek aprims, – dabar vėl ėmė lyti, tiesa, pakenčiamai, bet... juk kada nors turi liautis! – išsikviesti taksi ir važiuoti namo. Jei per visus tuos mėnesius ji nepagalvojo apie seksą, tai dabar juo labiau: Luisas jai nekėlė jokio noro mylėtis. Ir būtent tai darė jį tą akimirką nepamainomu vyru.

Į Luiso butą jie pakilo kaip kokie slapukai, tiesiai iš garažo; jis užkaitė vandens arbatai – nors ji buvo pasisiūliusi ją paruošti. Lauke vis dar lijo.

Izabelė paklausė, kur telefonas. Ji dvejojo, ar skambinti Ernestui ir sugalvoti kokį nors pasiteisinimą dėl galimo vėlavimo. Buvo šešta valanda vakaro; paprastai ji grįždavo penkiolika po septynių ar pusę aštuntos. Dar turėjo valandą, kad nuslėpusi, jog iš darbo išėjo anksčiau, grįžtų ir neturėtų dėl ko nors teisintis.

– Pamiršau tau pasakyti, – prisipažino Luisas. – Aš neturiu telefono.

Tai nebuvo žabangos: kai ji iš po galinės sitroeno sėdynės paklausė, ar galės paskambinti, jis, nė nespėjęs pagalvoti, trokšdamas jai padėti ir iš mandagumo, paskubėjo atsakyti teigiamai.

Nei kompiuterio, dar patikslino. Telefono jis atsisakė, nes visą dieną praleidęs kalbėdamas telefonu nenorėjo daugiau matyti jokio telefono. O kompiuterio neturėjo (juk ji turėjo žinoti) todėl, kad dėl jo prarado ankstesnį

gyvenimą. Parodė jai nuotrauką su Lukrecija ir Santjagitu, savo sūnumi.

Abu jį paliko, paaiškino Luisas, – ji, pagauta aistros, kurios jis taip ir nesuprato, net nežinojo su kuo. Šiek tiek anksčiau, nei jis baigė sakinį, šlapia Izabelė suėmė delnais Luiso veidą ir pabučiavo jį, pilna lietaus aromato, persunkusio jos burną ir kūną.

Gražiausia būtybė Žemėje atiteko tam niūriam vyrui ir padarė jį savą. Pasinaudojo juo, kad pasitenkintų, atsidavė, bent jau vylėsi atsiduoti, kaip nė vienam kitam meilužiui. Davė sau valią, nusimetė nuo savęs geismo svorį, puolė, lyg būtų vyras. Kai viskas buvo baigta, ištarė vyrišką sakinį: „Aš labai seniai mylėjausi."

Net jos balsas, kai tarė šią frazę, panašią į baigiamąjį atodūsį, buvo prikimęs, vyriškas. Kitam, labiau patyrusiam vyrui nei Luisas, visa tai, ypač dviprasmiškas tonas, būtų akstinas naujovėms. O Luisas tik truputį išsigando.

Kai pagaliau išvažiavo taksi ir po poros valandų savo namuose, nakties tamsoje, galėjo pasilikti viena, Izabelė pamanė, kad būtų per daug patetiška klausinėti savęs, kas jai nutiko. Nevertėjo nė galvoti. Jos veiksmai jai pačiai atrodė tokie absurdiški ir jai nebūdingi, kad klausinėti savęs atrodytų lyg pasityčiojimas.

Negalėtų pateisinti jų nei fiziniu geismu, nei nelauktu potraukiu. Ji neturėjo nė mažiausio supratimo ir buvo tikra, jog niekuomet nesupras, kodėl pasielgė būtent taip.

Mėginti tai iššifruoti jai atrodė kupinas puikybės ir kvailumo veiksmas, galintis prilygti nebent tam, kurį ką tik buvo padariusi.

Kai baigę mylėtis abu gulėjo nuogi lovoje ne daugiau nei septynias minutes, nes Izabelė norėjo apsirengti ir išeiti, Luisas papasakojo, kad Lukrecija neleido jam matytis su Santjagitu, o jis neturėjo jėgų kovoti. Dar pridūrė puikiai žinąs, kas yra impulsas, nes dėl tokio paties impulso jį paliko Lukrecija. Jis užtikrino Izabelę, kad niekas niekuomet nesužinos, kas tarp jų įvyko. Nes jam, o jis tai puikiai suprato tik praradęs, šeima buvo svarbiausia.

Izabelė ištarė „ačiū“, ir dėl šito „ačiū“ ji jautėsi dar niekingesnė nei dėl to, kad pergulėjo su Luisu.

12

Anksčiau tai tik nujautusi, po paskutinių įvykių Izabelė suprato: ji negali vėl pajusti to sentimentalaus ryšio Ernestui. Neturėjo omenyje bendro gyvenimo nei sekso – tiesą sakant, kaip tik dabar ji kuo rimčiausiai manė turinti jam kuo greičiau atsiduoti, nes tai būtų geras būdas atsidėkoti ir išsaugoti santykius. Labiau nei bet kada Izabelė dabar troško visą likusį gyvenimą nugyventi su Ernestu. Ji turėjo omeny būtent tą nepakeičiamą jausminį ryšį tarp vyro ir moters, tokį savaime suprantamą įvardijimą, kuris leidžia

jiems jaustis pora, kai jis gali vadinti ją „mano žmona“, o ji ištarti: „mano vyras“; ne balsu, o mintyse. Būtent šis ryšys ir buvo prarastas amžiams.

Izabelė laikėsi nuomonės, kad žmona galima būti ir turėjus iki santuokos daug ryšių, bet po jos – jau nė vieno. Ta upė sudegintų ją vagojančius laivus.

Kai grįžo namo ir pirmą kartą per jų bendrą gyvenimą Ernestas elgėsi su ja veidmainiaudamas – ne besąlygiškai dievindamas, kaip pirmaisiais metais, nei apatiškai sutrikęs, kaip pastaruosius šešis mėnesius, o su dirbtine lyg ir klastinga šypsena – Izabelė suprato, kad sugriovė savo ir mylimų žmonių gyvenimą.

Lovoje Ernestas atsuko jai nugarą ir apsimetė miegąs. Izabelė kuo puikiausiai skyrė, ar jis miega, ar ne. Ji buvo jau nusimaudžiusi, paruošusi abiem vakarienę ir pabuvo su Litu, kol šis užmigo.

Namo ji grįžo tuo pačiu laiku kaip ir kasdien, vos keliomis minutėmis vėliau nei paprastai, o tai, turint omeny audrą, atrodė tikras stebuklas. Ernestas jos nieko nepaklausė nei apie audrą, nei kaip ji grįžo. O lovoje nutiko dar vienas iki tol nepatirtas dalykas: Izabelė ištiesė savo ranką link Ernesto, nusisukusio į ją nugara. Izabelės ranka apčiuopė nevalingą ir nepaneigiamą tobulo atsakymo ženklą. Bet savo rankomis – Izabelė niekuomet nemanė, kad jos tokios stiprios, – Ernestas atstūmė Izabelės plaštakas ir taip leido suprasti, kad nori ir toliau miegoti arba apsimesti miegančiu.

Paryčiais, pusę trijų, suskambo telefonas. Ismaelis Feras, įspėtas Izabelės, nebeskambino jai į namus, bet į darbą; Izabelė tai sužinojo iš merginų ir Luiso. Telefonas liovėsi skambėjęs.

Izabelė negalėjo žinoti, kad tą vakarą, kol ji važiavo su Luisu jo sitroenu, Ernestas pirmiausia paskambino į darbą, norėdamas paklausti, gal jam atvažiuoti jos pasitikti per audrą. Anastasijus atsiliepė dešinėje laikydamas golfo lazdą:

– Ne, jos nėra, – atsakė ramiu balsu. – Ji jau išvyko namo.

13

Santykiai tarp Izabelės ir Ernesto įstrigo viename taške. Ernestas vis veidmainiavo, su kiekviena diena jis darėsi vis lipšnesnis, vildamasis sukaupti pakankamai jėgų ir proto. Jis nenorėjo pakenkti Litui: troško būti su juo ir toliau, bet siekė kaip nors išsilaisvinti nuo Izabelės. Nors pastarasis noras vis dėlto nebuvo būtent toks: labiau nei nuo jos pačios, jis svajojo išsivaduoti nuo geismo, kuris, kaip pats nujautė, jai išnykus neišblės. Greičiausiai tai buvo vienintelis Ernestui aiškus dalykas per tuos šešis mėnesius, prabėgusius po audros.

Izabelė iš visų jėgų stengėsi prisiminti visą su Ernestu nueitą kelią. Ji norėjo grįžti į pradinį tašką, į pačią jų

santykių pradžią, pasistengti atskleisti paslaptį, dėl kurios jis kažkada ją mylėjo, o ji gerbė jį ir mėgo. Tačiau Izabelė nesuvokė, kad tos akimirkos nepaskatino, kaip kad daugeliui porų, įsižiebusi kibirkštis, netikėtai įsiplieskusi meilė, bendri interesai: tai buvo vienintelis veiksmas. Ernestas ištraukė ją iš namų Beručio gatvėje ir išsivedė gyventi pas save. Tai buvo viskas. Nebuvo kito paaiškinimo, kodėl susikūrė ši šeima. Per visus jų bendro gyvenimo metus niekas daugiau, išskyrus tą įvykį, jų nesiejo. Netgi Litas – nes kiekvienas jį mylėjo atskirai ir savaip. Litas sujungė juos kaip šeimą ir pirmaisiais mėnesiais jiedu patikėjo, kad myli vienas kitą labiau, bet tai nebuvo tiesa – paprasčiausiai, kai pirmaisiais mėnesiais jie tapo tėvais, ėmė skirti mažiau dėmesio savo meilės santykiams, ir tai, ką juto, nebuvo jausmų pilnatvė, o tik laikinas palengvėjimas. Nepaisydama to, Izabelė pamėgino ir patyrė fiasko.

Vieną 2003-iųjų metų dieną Izabelė ir Ernestas sulaukė skambučio iš mokyklos. Pirmą kartą juos paprašė ateiti abu.

Prieš mėnesį Litas praleido pamokas. Praėjo mėnuo, kol tai išsiaiškino: pirmiausia pamanė, kad tėvai apie tai žinojo. Bet vienas draugužis, kurio vardo nenorėjo išduoti, jį demaskavo ir apskundė direktorei. Litui neliko nieko kita, tik prisipažinti. 2003-iųjų rugsėjo 1-ąją jis įėjo į mokyklos pastatą, o paskui apsisuko ir išėjo. Niekas nežinojo, kur jis praleido dieną. Izabelę sukrėtė data, nes tai buvo ta

pati diena, kurią prieš metus ji pradėjo dirbti. Tačiau tuo jos nuostaba nesibaigė: Litą šalina iš mokyklos. Toks buvo direktorės nuosprendis.

Izabelė pastebėjo kai ką, ko anksčiau nebuvo mačiusi: Ernesto akys sudrėko. Ji atsistojo ir pareiškė, kad negalima išmesti mokinio iš mokyklos dėl vienintelės klaidos. Juk kalbama apie pavyzdingą mokinį, neturintį jokio prasižengimo, niekada nesielgusį blogai... Kaip galima dėl vieno įvykio...

– Ponia, – nutraukė ją direktorė, – tai, ką padarė jūsų sūnus, yra labai rimta. Jam galėjo nutikti bet kas. Juk jis net negyvena šiame rajone. Ir tai dar ne viskas: mokykloje jis naujokas. Supraskite, mes negalime šitaip rizikuoti. Ir atleiskite už tai, ką dabar jums pasakysiu, bet jus aš matau pirmą kartą. Nepasirodėte nė viename tėvų susirinkime visą tą laiką, kol jūsų vaikas čia mokėsi. Atsakykite, aš to klausiu be jokio pykčio: kodėl turėčiau dėl jūsų rizikuoti?

Izabelė pasijuto tokia sugniuždyta, kad nesugebėjo nieko atsakyti.

Tai buvo kaltės ir neapykantos mišinys. Norėjo išrėkti tai raganai, kad dėka jos šeima turi maisto ir stogą virš galvos. Tačiau šiuose žodžiuose girdėjo kaltinimą sau, priekaištą, kad atsigulė su Luisu, išniekino šeimos šventovę, tai ji dėl visko kalta.

Ernestas patvirtino tuos kaltinimus, kurių ji taip ir neištarė balsu. Kai jie išėjo iš mokyklos, Izabelė sustabdė taksi. Ernestas padėjo jai įlipti ir, Izabelei visiškai nesiti-

kint, užuot įlipęs pats, sparčiu žingsniu patraukė į priešingą pusę. Izabelė pasakė taksistui „Call and Help Center" adresą – ji buvo prašiusi leidimo grįžti po pietų.

Tą vakarą, kai Izabelė ir Ernestas susitiko namuose, jie apie tai nesikalbėjo. Izabelė palaukė, kol Ernestas užsidarys miegamajame, kad galėtų pasikalbėti su Litu, kai šis atsiguls į savo lovą svetainėje.

Paklausė, ar tėvas jau pasakojo jam apie vizitą į mokyklą. Litas atsakė, kad ne, jis nieko nežino. Izabelė paklausė jo, ką veikė rugsėjo pirmąją.

– Aš nebuvau mokykloje, – pasakė Litas. – Nuėjau į prieglaudą pas vaikus.

– Kodėl? Tu jų pasiilgai?

– Ne visai, – atsakė Litas.

– Tau trūko ko nors, ką veikdavote visi kartu?

– Kai kurie dalykai man tikrai labai patiko, – atsakė Litas, – bet aš nenorėjau vėl veikti to paties.

– Tuomet kodėl? – švelniai pasiteiravo Izabelė.

– Keli vaikai pažįsta tėvus iš miestelio, – tarė Litas.

Izabelė žiūrėjo į jį nieko nesuprasdama.

– Kurie žino, kas yra mano tėvas, – paaiškino Litas.

– Ak, tavo biologinis tėvas, – tarė Izabelė.

Litas linktelėjo.

– Ir tau pavyko jį surasti? – paklausė ji susijaudinusi.

– Aš nuėjau į tą trobą, – atsakė Litas. – Bet jo nebuvo.

– O tavo mama? – pratarė Izabelė ir po akimirkos pridūrė. – Biologinė...

– Aš ją pažįstu jau seniai, – tarė Litas. – Ji slankioja gatvėmis. Bet aš norėjau susipažinti su savo tėvu.

Izabelė linktelėjo.

– Kada tik panorėsi, – tarė jam. – Aš eisiu su tavim. Ernestas irgi.

Ištiesė jam ranką ir Litas ją paėmė. Lito ranka degte degė.

– Litai, – tarė Izabelė, – tai visiška neteisybė, tai nesuvokiama... Tačiau mokyklos vadovybė, nežinau kodėl, nori tave išmesti, – jos balsas užlūžo. Kai vėl pajėgė prabilti, kalbėjo stengdamasi nekūkčioti. – Aš pamėginau, tavo tėvas pamėgino... Visais įmanomais būdais... Bet neįmanoma nieko padaryti. Ateinančiais metais jie neleis tau grįžti į mokyklą. Šiuos metus tu dar gali pabaigti. Bet kitąmet...

Galimybę šiais metais dar mokytis mokykloje Izabelė išlaužė iš piršto – to ji nežinojo. Bet nedrįso iš karto išrėžti, kad praras ne tik mokyklą, bet gal ir vienus metus. Litas paglostė jai veidą: dabar jis guodė Izabelę.

– Mama, – tarė. Bet tas žodis nenuskambėjo kaip ištartas sūnaus motinai, taip jį ištaria Buenos Airių perėjūnai, kreipdamiesi į moteris „mamyte“, o vyrus „tėtuk“. – Mama... tu juk žinai, iš kur aš kilęs? Juk žinai, koks buvo mano gyvenimas? Negi galvoji, kad kada nors galėjau svajoti ateiti į mokyklą už rankų vedamas mamos ir tėčio, kaip jūs nuvedėt mane pirmą dieną į Kamargo gatvėje, o vėliau – į Bartolomėjaus Mitrės gatvėje esančią mokyklą?

Manai, kad man svarbu, ar lankau „Highland“, ar Mongoaurelijaus mokyklą?

Paplūdusi ašaromis Izabelė puolė Litui į glėbį, o šis ją apglėbė. Raudojo, kol abu apsikabinę užmigo.

Nuo kito ryto, kai atėjusiam į mokyklą Litui direktorė pareiškė, kad jis jau išmestas, berniukas ėmė leisti dienas gatvėje. Kartais su bičiuliais iš prieglaudos, kartais su senais pažįstamais iš gatvės laikų, o kitąkart – vienas. Nieko nežinodamas apie pasikeitusias aplinkybes vairuotojas kaip visada atvažiuodavo jo pasiimti. Tiek Ernestas, tiek Izabelė dėjosi nieko nenumanantys. Visiems taip buvo daug paprasčiau: kai baigsis mokslo metai, vėl įrašys jį į valstybinę mokyklą. Litas išeidavo tą pačią valandą ir grįždavo tuo pat laiku. Netgi ėmė daugiau bendrauti su tėvais. Ernestą ypač džiugino gera Lito nuotaika.

Spalio 11-ąją, popiet, kai Izabelė kaip visuomet dirbo įmonėje „Call and Help Center“, Anastasijus Bordenavė nusileido žemyn gatve, išsitraukė iš dėklo savo mobilųjį ir, kol žingsniavo iš vieno taško į kitą tame pačiame kvartale, paskambino Ernestui Harui į namus. Ernestas atsiliepė labai nustebęs.

Anastasijus pasakė, kad norėtų pasikalbėti su juo akis į akį rytoj, kai visi švęs Tautos dieną. Apie šį susitikimą šeimos informuoti nereikėtų. Vairuotojas jo lauksiąs už dešimties kvartalų nuo namų.

Ernestas nepaklausė, apie ką jiedu kalbėsis, bet buvo tikras, kad tai dėl Lito.

Tą vakarą Izabelei su Litu pasakė kitą rytą eisiąs į pokalbį dėl darbo: galbūt gausiąs patarėjo vietą vienoje iš daugelio tekstilės įmonių, atsikuriančių atsigaunant ekonomikai. Moteris ir berniukas jį pasveikino. Prieš eidamas miegoti Litas palinkėjo jam sėkmės, nes Ernestas kitą rytą žadėjo išeiti apie devintą. (Labai tikėtina, jog poilsio dieną Litas neatsibus anksčiau nei dešimtą.)

Lovoje Izabelė jį pabučiavo į skruostą ir paklausė, ar nenorėtų pasimylėti, kad rytoj geriau sektųsi. Ernestas apsimetė sutinkąs. Ir planavo vėl suvaidinti nesėkmę. Bet kai įpusėjus nepaprastas Izabelės kūnas privertė jį pamiršti pyktį ir norą atkeršyti, apsimesti jam galiausiai nepavyko. Atsikėlė, o Izabelė pabūgo, kad jis supyko ar pasibodėjo. Bet Ernestas pasiteisino nerimaująs dėl rytdienos pokalbio.

Miegojo Ernestas prastai, tik šiek tiek buvo sudėjęs bluostą. Dėl nemigos labiau buvo kaltas geismas nei susirūpinimas. Kol manėsi turįs Izabelę, kol aiškiai suprato, kad ją myli, kiekvienas išorinis stimulas, skambutis ar susitikimas, jį erzino, vertė sunerimti. Tačiau dabar, kai jau ją prarado ir jam terūpėjo jos atsikratyti, šis skambutis įkvėpė jam drąsos, leido pasijusti nepriklausomam, svarbiam, varomąja jėga. Vyru.

Dvaras jo nenustebino taip, kaip pirmą kartą. Bet statybos labai stipriai pasistūmėjo į priekį. Ta gelžbetonio krūva jau buvo virtusi puikiu pastatu, tikru rezidencijos papuošalu. Jis nesuprato, ar darbai vyko taip greitai, o gal

visai normaliu tempu, tik jam taip atrodė, nes lankėsi šioje vietoje tik antrą kartą.

Noemi ir Bartolas plaukiojo baseine, kartais išlipdavo, bėgiodavo kraštu ir vėl puldavo į vandenį klykaudami kaip delfinai ir pratrūkdami juoktis.

– Šeima, – tarė Anastasijus, rodydamas į juos ranka, – nieko nėra svarbesnio.

Ernestas linktelėjo.

– Dėl to tau ir paskambinau, – pridūrė.

Neilgai trukus pasigirdo su niekuo nesupainiojamas malūnsparnio ūžesys. Ernestas pažvelgė į viršų ir pamatė besileidžiantį aparatą. Anastasijus nesiliovė jo stebinęs.

Noemi su Bartolu dar kiek pažaidė, bet anksčiau, nei malūnsparnis visiškai nusileido ant žemės, nuėjo pirmojo namo link, įsisupę kiekvienas į savo rankšluostį. Jei Ernestas būtų pasekęs ją žvilgsniu, būtų pastebėjęs, jog, net apsivyniojusi liemenį rankšluosčiu, Noemi galėjo puikuotis žadą atimančiu užpakaliuku. Anastasijus ją nužvelgė, bet Ernesto draugija jam neišvengiamai priminė „neištikimąją“ Izabelę, kuri atsisakė būti pavežta automobiliu. Kodėl ji nesutiko? Kodėl šitaip jį paniekino?

Pilotavęs malūnsparnį vyras, vilkintis uniforma su raidėmis AB ant krūtinės, kaip ir vairuotojas, išlipo ir užleido piloto vietą Anastasijui.

– Eikš, – pakvietė šis Ernestą, mostelėdamas į malūnsparnį. Nieko nelaukdamas Ernestas įlipo.

Kai Anastasijus jau sėdosi į piloto vietą, pastebėjo šalia sėdynės paliktą butelį „Isidoro Canones".

– Vaje, koks šiknius, – tarė, – pamiršo.

Ernestas nežinojo, ką pridurti. Paprasčiausiai palingavo galvą.

– Tai ideali vieta pokalbiui, – tęsė Anastasijus. Bet kol tolo nuo dvaro ar bent jau nuo Ernestui pažįstamų sodybos vietų, jis tylėjo.

Kai pakilo sulig plakatu, skelbiančiu „Sveiki atvykę į Mašvicą", ir atrodė, kad jau tolsta nuo namo ir galiausiai nuo sodybos, Ernestas pastebėjo Anastasijų įtemptai žiūrint žemyn. Jis pasekė jo žvilgsnį ir pasijuto tarsi antrasis pilotas. Tai, ką pamatė, jam visiškai nepatiko.

Iš atviros aikštelės kažkoks lyg nindzė juodai apsirengęs tipas, neprisidengęs galvos ir su žėrinčia saulėje plike, taikėsi į juos ginklu. Jei ne matyti filmai, Ernestas niekuomet nebūtų supratęs, kas tai per ginklas. Tačiau Anastasijus suriko:

– Jis turi bazuką! Tai Arudisas! Nešdinamės!

Anastasijus užgulė vairalazdes ir malūnsparnis sustingo vietoje, tarsi išrietęs nugarą gyvūnas, nenorintis trauktis, o tada pasuko atgal. Dar nepasukus, bazukininkas į juos iššovė, ir daugiau dėl garso bei ryškios šviesos blyksnio nei smūgio galios aparatas sudrebėjo.

Pirmą kartą gyvenime Ernestas pasijuto drąsus: jis nesuvirpėjo ir neišsigando. Galbūt dėl to, kad nuostaba už-

gožė visus kitus įmanomus jausmus, bet jis nė nepabūgo. O Anastasijus, atvirkščiai – prakaitavo ir keikėsi.

Jau pasiekus Ernestui pažįstamas sodybos ribas, kai atrodė, jog užpuolikas liko toli, Anastasijus pamėgino paaiškinti:

– Negaliu tau atskleisti visų savo verslo detalių. Bet tas kalės vaikas nori užgrobti dalį mano sklypų, turiu omeny sodybą. Ir dar tikisi kitų dalykų, *know how.* Nieko daugiau. Aišku?

– Aišku, – atsakė Ernestas, pasijutęs konsultantu saugumo klausimais (juk namiškiams buvo pamelavęs dirbsiąs tekstilės konsultantu).

Kad ir kaip puikavosi pats savimi ir mėgavosi tuo nelauktu įvykių posūkiu, negalėjo liautis mąstęs, ar tik visa tai nebuvo blogo skonio vaidinimas, akių muilinimas. Negalėjo suprasti, kodėl, bet manė, kad tai apgaulė.

Nusileido šalia antrojo pastato, kaip Ernestui atrodė, labai greitai išdygusio po pirmojo vizito. Anastasijus išjungė malūnsparnio variklį ir pakvietė jį užeiti: dabar, kai kartu išgyveno užpuolimą, jie jau tapo tarsi du draugužiai. Anastasijus dar kartą mostelėjo į mažytį barą.

Krėslai buvo labai patogūs. Viduje buvo vėsu. Kambarį puošė nuogos moters statula ir erotinis paveikslas – blogo skonio pavyzdžiai. Ernestas pažvelgė į svaigiųjų gėrimų butelius – iki šiol jis sugebėdavo atsilaikyti, todėl manė, kad yra galutinai pasveikęs. Tačiau dabar tai jam jau neberūpėjo.

Anastasijus dribtelėjo į patį minkščiausią krėslą ir prakalbo tokiu tonu, kad atrodė, jog galų gale ryžosi pasakyti tai, kas svarbiausia:

– Sakyk man, če... Ar Izabelė tau neatrodo šiek tiek keistoka?

Ernestas dviem dideliais žingsniais įveikė atstumą iki minibaro, stvėrė viskio butelį raudona etikete (prasčiausią iš ten buvusių; jei būtų stovėjęs butelis „Criadores" ar vynas kartoninėje pakuotėje, būtų tai išsirinkęs), atkimšo ir įsipylė.

Ernesto matytuose filmuose visuomet, kai buvęs alkoholikas po kurio laiko vėl sugrįždavo prie savo įpročio, godžiai išgerdavo didžiulį gurkšnį tiesiai iš butelio arba įsipildavo į stiklinę keturgubą dozę ir vienu mauku ją ištuštindavo. Tai buvo tikra nesąmonė. Panašu į tai, jei buvęs rūkorius užsitrauktų cigaretę ir tol neiškvėptų, kol ji visa nesusmilktų. Ernestas išgėrė atsargiai, iš lėto, skonėdamasis. Paskui, kaip išauklėtas žmogus, atsisėdo į krėslą. Nesiliovė gurkšnojęs, kol ištuštino tris ketvirčius butelio.

– Ne, – atsakė Ernestas. – Kodėl?

– Jai skambino kažkoks beprotis, – tarė Anastasijus. – Toks Ismaelis Feras. Ji tau pasisakė?

– Ne tik pasisakė, – atkirto Ernestas, – jis skambino ir man į namus. Kas jis per vienas?

– Neturiu supratimo, – tęsė Anastasijus. – Bepročių man pačiam netrūksta, – mostelėjęs ranka davė suprasti kalbąs apie žmogų su bazuka, – tad nesirengiu sukti galvos

dėl kitus supančių bepročių. Bet čia jau kitas reikalas, nes jis paskambino į darbą. Kelis kartus. Izabelė man pasisakė tik apie vieną skambutį. O merginos iš apačios informavo, kad jų buvo daug daugiau. Aš nekreipčiau dėmesio... jei prieš kelis mėnesius, per tą audrą, nežinau, ar pameni, jis nebūtų pas ją atėjęs. Man pasakė Luisas.

Ernestas ką tik įsipiltą viskį ištuštino vienu mauku, kaip filmų herojai.

– Liaukis, liaukis, – tarė jam Anastasijus. – Nesinervink. Esu tikras, kad nieko neįvyko. Galiu galvą dėti dėl Izabelės. Tik nenoriu, kad tas beprotis landžiotų į mano biurą.

Anastasijus palaukė, kol Ernestas, iš nuostabos persimainiusiu veidu ėmęs nevalingai muistytis kėdėje, saugiai pastatys ant stalo stiklinę, kuri beveik pakibo ore, vos prilaikoma jo rankos, ir įsitikinęs, kad ši nesudužo, kalbėjo toliau:

– Neabejoju, kad Izabelė susitiko su juo tik norėdama pasakyti, kad nustotų drumsti jai ramybę. Bet Luisas prasitarė, esą jis įėjo per „Call and Help Center“ pastato vartus; *ergo*, žino mūsų adresą. Supranti, kur link suku?

Nebūdamas girtas, Ernestas jokiu būdu nebūtų išdrįsęs atsakyti:

– Ne, tiesą sakant, ne.

– Viskas labai paprasta, aš tik nenoriu, kad tas tipas sukiotųsi aplinkui. Nemanau turįs teisę įsakinėti Izabelei, ji gali susitikinėti su kuo nors prie įėjimo į biurą ar

ne. Nesu jos vyras. Jei kas ir gali nubrėžti jai ribas, tai yra – paaiškinti, kad su bepročiais nekalbama, kad su jais nesiderama, tai tu. Tai tik mažytė riba, nes ji juk tavęs neapgavo, nepermiegojo su kitu. Paprasčiausiai kalbėdamasi pamėgino įtikinti vieną beprotį: sutiko pasimatyti, kad pabandytų mandagiai numaldyti jo aistrą ir įkalbėtų atsisakyti savo troškimo.

– Ką? – pamėgino suprasti Ernestas.

– Įtikinti, kad daugiau nedrumstų jai ramybės.

– Bet... bet... – galiausiai susigaudė Ernestas, – iš kur tu visa tai žinai? Kaip gali žinoti, kad susitiko tik dėl to ir dėl nieko daugiau?

– Nes aš pažįstu žmones, – atsakė Anastasijus.

Ernestas linktelėjo, tarsi jam būtų atskleista nepaneigiama tiesa.

Po ilgai trukusios tylos Ernestas išgirdo save tariant:

– Pasakysiu tau vieną dalyką, Anastasijau...

(Lygiai taip pat kažkada, pradėdama pokalbį, Izabelė kreipėsi į Luisą. Pamažu, metams bėgant, supanašėja sutuoktinių gestai, posakiai ar jaustukai, net jei jie vienas kito ir nemyli.)

Pats Ernestas tikėjosi paskui paklausiąs:

„Pasakyk man teisybę: kaip ten buvo su ta bazuka? Tai vyko iš tikrųjų ar buvo tik fejerverkas? Če, nebūk šiknius, pasakyk man teisybę: iš kur tu žinai apie Izabelę ir tą beprotį Ferą?“

Tačiau iš tikrųjų plonu ir silpnu balseliu tarstelėjo:

– Ar negalėtum paskolinti man dešimt pesų?

Prieš atsakydamas teigiamai, Anastasijus kurį laiką patylėjo. Nepaklausė, kam jam reikia pinigų.

Ernestas išlipo likus dešimčiai kvartalų iki namų, toje pat vietoje, kur įlipo, ir nusipirko butelį „Criadores". Kišdamas jį į rudą maišą parduotuvėlės tarpduryje, jau pasirengęs traukti namo, tarė sau, kad jau seniai neteko praleisti tokios neramios dienos kaip ši.

14

Kuo labiau Ernestas artėjo prie namų, epizodiškai susiversdamas į gerklę vieną kitą dozę „Criadores" ir niūniuodamas melodiją „Vienas dramblys suposi ant voratinklio", „Vienas „Criadores", du „Criadores", trys „Criadores" arkliųųųų"*, tuo labiau juto jį užplūstančią iki šiol nepatirtą būseną, kurią sudarė nerūpestingumo, laisvės ir vilties jausmas. Du pirmuosius jausmus sužadino pakilusi nuotaika vėl pradėjus gerti. Trečiąjį – Anastasijaus pateikta informacija, kuria jis besąlygiškai tikėjo: Izabelė nesanguliavo per tą nelemtą audrą. Tą apgavystės dieną ji tik kalbėjosi su kažkokiu bepročiu, norėdama apginti šeimą,

* Viena iš ispaniško žodžio *criador* reikšmių – „gyvulių augintojas, prižiūrėtojas". (Vert. past.)

save pačią ir savo darbą. Gal ji ir melagė, bet ne svetimautoja. Ir galbūt jis galėtų – tarė sau truktelėdamas iš butelio, kaip pats sau pažadėjo, paskutinį gurkšnį, kol pasieks namus, – būti toks kilnus ir net nelaikyti jos melage.

Atidarė buto duris linksmas ir trenkiantis pigiu viskiu: jam taip ir nepavyko laikytis sau duoto žodžio ir atsisakyti paskutinio gurkšnio. Litas žiūrėjo televizorių, o Izabelė kepė omletą.

– Sūnau! – sušuko Litui.

Litas pažvelgė į jį su gailesčiu ir išjungė televizorių. Ernestas norėjo jam pasakyti, kad jį myli ir kad jie turi apie daug ką pasikalbėti. Troško kartu su juo aplankyti vietas, kur prabėgo Lito vaikystė, ir dar blogesnes – ten, kur jis buvo grįžęs, kai pabėgo iš mokyklos. Jam buvo nusispjaut į mokyklą: tėvas ir sūnus kartu gali atrasti dalykų, kurių neišmokys joks universitetas! Ernestas pats nebaigė universiteto! Argi gali jį išgąsdinti kažkokia ragana, kuri vien panorėjusi išmetė jo sūnų iš mokyklos?

Litas būtų atsakęs teigiamai ir sutikęs su viskuo, jei jo tėvas būtų buvęs blaivus.

Tačiau Ernestas tą akimirką negalėjo kalbėti apie nieką. Tiek to, pasikalbės kitą dieną. Jis turi kai ką aptarti su žmona.

– Čabela, – tarė jai, pirmą kartą taip pavadindamas, – eikš į miegamąjį, noriu su tavim pasikalbėti.

– Palauk, tuoj baigsiu kepti omletą, – atsakė ji.

– Išjunk ugnį ir ateik, – nenusileido jis.

– Bet Litas ne... – pamėgino prieštarauti Izabelė.

– Eik, mama, – įsiterpė Litas. – Aš nealkanas. Einu miegoti.

Kol sūnus svetainėje tiesė čiužinį, Ernestas jam pamerkė akį. Litas pajuto šiokį tokį pasibjaurėjimą.

Ne jis vienintelis pasibjaurėjo Ernestu tą naktį. Izabelė taip pat, kai, vos spėjus įeiti į miegamąjį, jis parvertė ją ant lovos ir, vos pakėlęs sijoną, grįžo prie jųdviejų intymaus gyvenimo, pamiršto jau daugiau nei metai. Nors šį kartą įvykdė savo vedybines pareigas, Ernestas jai atrodė ištižęs. Jautė jo pilvo riebalus, besiliečiančius prie jos tobulo liemens, ir juto peršėjimą, bjauresnį nei niežulys. Ernestas manė, kad dabar tikrai padarys jai vaiką ir kad to nėra pavykę nė vienam vyrui. Kad taip ji priklausys jam. Bet Izabelė žinojo, kad dabar nevaisingos dienos ir, nuspėdama jo troškimus, leido jam elgtis kaip tinkamam.

Ernesto galva kaip negyvėlio nusviro ant Izabelės peties. Įrėmęs smakrą jai į raktikaulį, tuo labai suerzindamas žmoną, Ernestas išsekęs iškvėpė orą ir sau įrodė, kad apvaisintojo vaidmuo jam pavyko.

Paskendusi savo mintyse Izabelė pamanė, kad paskutinį seksualinį transą buvo patyrusi su Luisu Peroliu. Trumpam, pati savęs gėdydamasi, prisiminė, kad Luisas dosniai apdovanotas gamtos. To neįmanoma nuspėti, žiūrint į jo veidą. Ta plikė, tie akiniai... tie neryžtingi judesiai. Ir vis dėlto...

15

Ernestas pabudo kamuojamas nepakeliamų pagirių. Buvo priverstas pusryčiams išgerti lašą – turėjo „priglaudęs“ butelį po lova, – nes nepajėgė nė atsikelti. Galvą jam skaudėjo labiau nei per visus ankstesnius girtavimus, bet kažkur anapus skausmo pulsavo laimės tvinksniai. Juk jis pamylėjo Izabelę, ar ne? Po kiek laiko? Ak, kaip puikiai jis dėl to jautėsi.

Dabar jis buvo tikras įtaisęs jai sūnų. Jis mylės Litą kaip ir iki šiol. Bet šis, jaunėlis, bus panašus į jį.

Leido sau išsipleikti lovoje. Namuose jis buvo vienas. Izabelė dirbo. Litas mokykloje. Kas galėjo numanyti? Galbūt jo melas dėl darbo pasiūlymo virs tikrove. Pakėlė rankoje butelį „Criadores“ ir tarsi vaikui jam tarė: „Dabar svarbiausia, kad Tamsta iš čia niekuomet daugiau neišeitumei.“

Ernestas jautėsi prastai ir galiausiai apie pusę dvyliktos ryto ėmė vemti. Tačiau antrą valandą jau buvo atgavęs jėgas. Dar nepusryčiavęs nei pietavęs, sugebėjo vėl pasigerti: jis kūrė ateities planus. Dabar, kai Izabelė nėščia, mąstė, jam jau nebereikės stengtis paslėpti ją nuo vyriškų žvilgsnių.

Jis nekvailas: kol šalis gyvuos, gyvuos ir jis. Beveik niekas neišvengė krizės ir ne taip paprasta atsigauti. Bet dabar, kai atrodo, kad viskas vėl pradeda judėti į priekį, jam šovė į galvą tikrai gera mintis: išleisti savo drabužių liniją, o Izabelė bus modelis. Izabelės grožis, kaip su kaupu įsi-

tikino praėjusią naktį, gali priklausyti ne jam vienam ir kartu atnešti šeimai daug naudos.

Izabelė yra žvaigždė, dar neatrastas modelis, netgi aktorė, kuri, vien apšviesta fotoaparato blykstės, apstulbins pasaulį. Jei jau Noemi... Tik pamanyk, Noemi įstengė tapti Mis Argentina... Ko tuomet gali laukti iš Izabelės? Kai pradės verslą, įsteigs drabužių prekės ženklą „Harro“, atsiras darbo ir Litui. Dienomis jis lankys mokyklą, o vakarais dirbs su savo tėvu. Izabelė bus įmonės modelis, kol jos pilvas ims didėti... O tada – išleis liniją būsimoms mamoms! Ernestas pats nusijuokė gulėdamas lovoje. Jis netgi susijaudino, įsivaizduodamas Izabelę, reklamuojančią apatinį trikotažą... „Gerai jau, – pamėgino nusiraminti. – Neketinu leisti jai staipytis pusnuogei. Nereikia per daug įsismaginti.“

Trūko tik pirminės investicijos. Jam dingojosi, kad tai ne taip ir sunku: Anastasijus juk buvo pasikvietęs jį į savo dvarą. Juos abu kartu užpuolė. Jam patikėjo didžiųjų verslininkų nuotykius ir bėdas. Ir domėjosi jo šeimos reikalais. Galbūt nenorės prarasti tokios naudingos darbuotojos kaip Izabelė... O kodėl turėtų ją prarasti!? Izabelita galėtų būti modeliu naktimis ir neprarasti savo dienos darbo.

Anastasijus buvo tinkamas asmuo prašyti paskolos. O gal vadinti tai kreditu? Šalies mastu svarbus verslininkas atsigaunant ekonomikai privalo solidarizuotis su buvusiu smulkiojo ir vidutiniojo verslo atstovu, su kuriuo kartu patyrė užpuolimą.

16

Nė trupučio nenumanydamas apie alkoholio sužadintus Ernesto kliedesius, Anastasijus pakvietė Izabelę į savo kabinetą. Izabelė atėjo nedelsdama: nuo to karto, kai audros dieną atsisakė jo paslaugos, nenorėjo būti laikoma nepaklusnia.

– Izabele, – tarė Anastasijus, ir jai pasirodė, kad nuo pat jų susitikimo tą dieną, kai ji atėjo prašytis darbo, jis niekada nekalbėjo taip rimtai, – nematau, kad stengtumeisi darbe, palyginti su pirmosiomis dienomis. Tavo balse justi tam tikras atsainumas, vykdydama apklausas...

– Bet juk užvakar pardaviau... – pabandė apsiginti Izabelė.

– Taip, taip, – nesiteikė klausytis Anastasijus, – užvakar pardavei liemens treniruoklį. Bet aš kalbu apie apklausas. Kalbiesi su visais neįtikinamai. Atrodo, tarsi pati laikytum savo darbą nesvarbiu, tarsi nesitikėtum, jog kas nors sutiks atsakinėti. O jei atsako, atrodo, kad nelauktum, jog tau pasakys teisybę. Ir dar daugiau: kai klausausi tavęs, man atrodo, kad laikai kvailu bet kurį, sutikusį atsakyti į mūsų anketos klausimus.

– Tai netiesa, Anastasijau, – atgavo žadą Izabelė, – aš...

Bet tai buvo tikra tiesa. Izabelė nepajėgė suprasti, kodėl kas nors turi sutikti dalyvauti apklausoje apie skalbimo miltelius ar kramtomąją gumą ar kodėl turėtų sakyti tiesą,

kai jų klausdavo, kelintą valandą keliasi ar ką mėgsta valgyti pavakariams. Tačiau tokį skepticizmą pajuto jau baigiantis pirmajam darbo mėnesiui, nepaisant to, niekuomet anksčiau Anastasijus nesiskundė. Netgi ją gyrė. Nors kai dabar pagalvojo, ar jis tikrai kada nors ją pagyrė?

– Man tai nepatinka, Izabele, – dar kartą nutraukė ją Anastasijus. – Mes esame buvę klasės draugai, tai tiesa, ir žinau, kad nevogsi iš manęs nei apgausi. Tačiau to nepakanka. Dar noriu naudos. Nesakau, kad tinginystę ar noro dirbti stoką galima būtų prilyginti vagiliavimui ar apsimetinėjimui, kaip tų tarnautojų, kurie miega pasislėpę už atversto segtuvo. Bet entuziazmo stoka, nors ir nėra viena iš septynių didžiųjų nuodėmių, darbo ekosistemoje vis dėlto tokia laikoma.

Izabelei ant liežuvio galo sukosi atsisakymas. „Išeisiu, vos tu paliepsi, Anastasijau. Dabar pat, negavusi nė vieno peso“, – tarėsi jam pasakysianti. Bet ašaros užgulė jai gerklę. Nenorėjo verkti jam matant.

– Dėl Natalijaus, tavo sūnaus...

Izabelė atsistojo. Ak ne, pamanė, tik jau ne tai. Prie jos vaiko tai jau nesikabinės.

– Aš stengiuosi, kad jį paliktų mokykloje. Tačiau nemanau, kad tai įmanoma. Vienas galiu veikti tik iki tam tikros ribos. Nors tau atrodytų neįtikėtina, bet paprasčiau daryti įtaką policijos viršininkui nei mokyklos direktorei.

Izabelė norėjo sušukti, kad jai nereikia jo pagalbos. Kad jai visiškai nusispjauti, ar Litą išmes iš tos prakeiktos

mokyklos, ir kad ji net apsidžiaugtų, nes nenori jaustis jam skolinga.

– Prašau grįžti prie savo darbo, – tarė Anastasijus.

Lygiai taip pat, kaip kitados – ji kuo puikiausiai tai prisiminė – turėjo kaip nors suvaldyti juoką, kad nesužlugdytų Ernesto, dabar, biuro tualete, priešais veidrodį, ji kaip įmanydama stengėsi užgniaužti raudą, kad pažeminimas, kuriam ją pasmerkė Anastasijus, neišsilietų ašaromis. Nenorėjo, kad išgirstų ją raudant.

Izabelė verkė ir šluostėsi nosį popieriumi, skirtu šluostytis rankoms. Jos grožis nesumenko.

Kai pamatė įeinantį Luisą, pamanė, kad bus supainiojusi duris. Luisas priglaudė pirštą prie lūpų ir parodė, kad ji tylėtų, tarsi aplinkui būtų mikrofonų ar slaptų kamerų. Suėmė jos galvą, atrėmė į savo petį ir į ausį sušnabždėjo:

– Neleisk jam mėgautis. Jam patinka, kai tu blogai jautiesi.

– Bet kodėl... kodėl? – paklausė Izabelė, tramdydama ašaras.

Luisas atsakė švilptelėdamas, o tai reiškė: „Nežinau." Tarsi dar nemokantis kalbėti kūdikis jis instinktyviai surado jos krūtis ir ėmė čiulpti spenelius. Izabelė paglostė jam galvą ir leido tai daryti. Tačiau kai suvokė, kas vyksta, atstūmė jį ir prisidengė. Luisas neprieštaraudamas atsitraukė. Tas tualetas buvo skirtas tik jai, nes tai buvo moterų tualetas, o merginos iš katakombų juo nesinaudojo. Anastasijus turėjo tik jam skirtą tualetą – niekas nežinojo,

kur, – o Luisas naudojosi bendru vyrų tualetu, bet irgi buvo vienintelis šiame aukšte juo besinaudojantis. Vis tiek taip elgtis buvo neapdairu ir beprotiška.

Izabelė prie savo darbo stalo sugrįžo jau daug ramesnė: galbūt dėl to, tarė sau, kad po to, kai vienas vyras pasielgė su ja neteisingai ir nekreipė dėmesio į jos žavesį, kitas pasidavė. Bet juk būtent dėl jos žavesio pirmasis ją ir nuskriaudė.

Ko iš jos norėjo Anastasijus? Pats Anastasijus to nežinojo. Kartais manė, kad sanguliauti. Bet užtekdavo bent trumpam pabūti su Noemi – ir tas geismas išnykdavo, bet ne noras matyti Izabelę, su ja kalbėtis, dalyvauti jos gyvenime ir jai įsakinėti. Galvojo, kad nenorėtų matyti jos savo žmona, bet ir tuo nebuvo visiškai tikras. Tačiau jis buvo visiškai įsitikinęs tuo, kad nenorėjo, jog ji būtų jo meilužė. Ir dar neabejojo, kad nuo tada, kai ji atsisakė jo pasiūlymo, norėjo ją užmušti.

Po to, kai ant Izabelės galvos išliejo įniršį, – ir pamatė aiškų savo poelgio poveikį – vienas savo kabinete, sverdamas rankoje vieną golfo lazdų, pagalvojo, kad dabar kaip tik tinkamas metas pabūti su Noemi. Jam patikdavo turėti žmoną bet kuriuo paros metu; ne kaip partnerę, bet beveik prieš jos valią, labiau kenčiančią nei sutinkančią.

Paskambino į savo rezidenciją šiauriniame rajone, įsijungė atsakiklis.

– Pasiruošk, moterie, važiuoju namo, – tarė.

Paskubomis išėjo ir, nors be perstojo numerius renkanti ir kalbanti Izabelė pasirodė jam kažkuo keista, – ji aiškiai vaidino, kad atrodytų kruopšti, – bet niekaip negalėjo suvokti, kuo būtent. Jis nebūtų laimėjęs pastabumo varžybų: po trumpo susitikimo su Luisu Izabelės krūtų speneliai buvo pabrinkę.

Vos Anastasijus spėjo išeiti, tos dvi sutrikusios būtybės, kurių niekaip nepavadintum „meilužiais", pasuko į moterų tualetą ir užsirakino vienoje kabinų – stačiomis, labai nepatogioje padėtyje.

Izabelė nepajuto jokio malonumo. Luisui svarbus buvo pats faktas, kad jis užvaldė Izabelę; nors ir nelabai pavyko. Jau vien dėl padėties ir vietos tai buvo trumpas ir nemalonus susitikimas.

Likusią dienos dalį Luisas praleido priekaištaudamas sau, kad nepasinaudojo galimybe. Kas žino, kiek dar kartų gyvenime Izabelė jam atsiduos? Juk to visiškai neįmanoma nuspėti, be to, ji privalo saugoti santuoką ir šeimą. Ir jis nepasinaudojo vienu iš dviejų kartų, kai ji jam atsidavė. Stačiomis... kas per nesąmonė? Kas gi mylisi stovėdamas? Kvailys, beprotis. Dabar pramaišiui jis jautė neviltį ir nestiprų susijaudinimą. Jei ji vėl pati ką nors jam pasiūlytų, jau negalėtų atsakyti tuo pačiu. Stebėjo ją akies krašteliu, mėgindamas atspėti mintis. Melsdamasis, kad tik nepaprašytų pakartoti.

Naktį po audros – nes tąnakt gatvėje nebuvo nė gyvos dvasios – Luisas patraukė į kavinę pavadinimu „Drėgmė",

esančią už trijų kvartalų nuo jo namų Panamos gatvėje, kurią visi vadino „kanalu".

Liovėsi čia lankęsis nuo tada, kai atsirado televizorius, veikiantis dieną ir naktį. Jei eidavo pro kavinę dieną ir pamatydavo jį išjungtą, ryždavosi papusryčiauti. Tačiau pastaraisiais metais tai nutiko ne daugiau nei penkis ar šešis kartus. Tą vakarą, kai ten sugrįžo, niekas nė neužsiminė, kad jo ilgai nebuvo.

Prie „vaikinų" stalo sėdėjo vienakojis Abelis, jis nebuvo vienakojis, šitaip jį praminė dėl keistos eisenos; Tibursijus, tas iš kiosko, kuris niekuomet nedirbo – palikdavo už prekystalio svainę ir sūnėną; Davidas, mokytojas, ir toks Kačas, kurį visi vadino garsaus dainininko Kastanjos vardu.

Luisas atsisėdo kaip ir tada, kai ateidavo čia paliktas Lukrecijos, – privalėdavo išeiti iš buto, kad nenumirtų iš liūdesio, – užsisakė džino ir šiek tiek pagražindamas papasakojo vaikinams, kaip praleido tas kelias popietės minutes su Izabele.

Kai ką sumelavo, bet tiesai nenusižengė: nesipuikavo ją sugundęs. Dėl nežinomų priežasčių, kurios greičiausiai neturėjo su juo nieko bendra, ji pati jam atsidavė.

Vaikinai jam plojo – ne delnais, o šūksniais, komentarais – ir paprašė tęsti pasakojimą. Bet juo netikėjo. Nepertraukė jo pasakojimo ne tam, kad vėliau pasityčiotų (jie netgi nesivaipė jam už nugaros, kaip pasakojant anekdotą), bet todėl, kad buvo vienas kitam taip atsibodę, jog nudžiugo išgirdę naują, nors ir išgalvotą, pasakojimą.

Visiems pakako bėdų su žmonomis, išskyrus tokį Kačą, kuris, atrodo, nė nebuvo vedęs (Luisas girdėjo, esą, jis verčiasi sąvadavimu). Visi likusieji skundėsi nepakankamai dažnais seksualiniais santykiais. Jų sutuoktinės beveik visada atsisakydavo mylėtis, o negausios meilužės išsikraustydavo iš proto ir mėgindavo sugriauti gyvenimą.

Taigi, visiems likusiems atrodė, kad Luisas išsigelbėjo, kai jį paliko Lukrecija. Tiesa, dėl sūnaus tikrai skaudu, bet juk nieko negalima gauti veltui. Dabar jiems terūpėjo išklausyti jo pasakojimą. Išskyrus Kačą, kuris, išgirdęs pagrindinius įvykius, pakilo, sutrikęs atsisveikino ir išėjo.

II

Antroji Izabelės dalis

1

Kačas Nestoras, kuris pats norėjo būti taip vadinamas (jį šaukė Kastanja, o jis prisistatydavo kaip „Kačas Nestoras“, tačiau niekas nežinojo tikrojo jo vardo ir pavardės), Luiso pasakojimą išlaikė paslaptyje daugiau nei šešis mėnesius. Jo išklausęs, atsistojo tarsi žmogus, kuris, pamatęs ant grindų besivoliojančią šimtinę, prilipina prie bato pado kramtomosios gumos, užmina banknotą ir kaip niekur nieko išeina.

Kačas Nestoras pats tiksliai nežinojo, kodėl sėdėdavo prie šito stalo. Tačiau, pasiklausęs Luiso, pajuto nenumaldomą norą grįžti į donos Deolindos pensioną Libertados gatvėje, kur kartais apsistodavo, griūti į lovą ir viską gerai apmąstyti. Tik po šešių mėnesių jis galėjo panaudoti tai, ką sužinojo.

Jiedu su Eugenijumi Turaciu buvo varžovai. Jau treji metai dalijosi įtakos zonas viešnamiuose ir pardavinėdami suklastotus ar Pueiredono gatvėje vogtus gaminius.

Turacis rūpinosi didžiąja dalimi kekšių, besidarbuojančių palaikėse užeigose, išsibarsčiusiose už Rivadavijos, kur Pueiredono gatvė pereina į Chuchujaus. Kačas Nestoras buvo įtakingesnis, įsitvirtinęs Pueiredono gatvėje iki Korjenteso, daug pelningesnėje ir sėkmingesnėje zonoje. Ten jis karaliavo tarp bolivų, perujiečių ir vietinių – argentiniečių: vogtų mobiliųjų telefonų, garso, vaizdo ir DVD piratinių diskų pardavėjų. Jis žinojo, kas yra pokemonas ir galėjo išvardinti Lotynų Amerikos kino teatrų dar nepasiekusių Disnėjaus filmų herojų vardus. Tačiau tikrų aukštumų jis pasiekė vadovaudamas kekšėms.

Lyg niekur nieko jis galėjo paversti prostitute kokią nors architektę, o paprasčiausią gatvinę padaryti turtingą. Jis niekuomet nepakėlė rankos prieš moterį, tačiau visos jo bijojo nepalyginamai labiau nei Turacio.

Turacį ir Nestorą supriešino tokia vidurinės klasės mergina. Ji buvo vienos kraštutinės kairiųjų politinės partijos aktyvistė; gyveno Libertadoro prospekte. Susidraugavo su viena kekše, Beatrise, kuri stovėdavo kaip tik ant Rivadavijos ir Chuchujaus arba Rivadavijos ir Pueiredono gatvių kampo. Kadangi kartais ji pasirinkdavo vieną kampą, o kartais – kitą, abu sąvadautojai buvo sutarę ja dalintis. Tačiau pasirodžius jaunutei merginai – baltaodei ir švytinčiai – abu suprato, kad į jų rankas pateko tikras aukso gabalas.

Mergina priėjo prie Beatrisės, norėdama ją „paprotinti“. Inesa, toks buvo jos vardas – Inesa Albran, paprašė

Beatrisės padėti jai dalinti skrajutes, kuriose buvo pasisakoma už abortų legalizavimą.

Beatrisė nesutiko: ji buvo pasidariusi kelis abortus, bet neketino agituoti už jų legalizavimą. Vis dėlto Inesos draugija jai patiko.

Mergina vartojo narkotikus, tad jais pavaišino ir naująją draugę. Pasiūlė jų tada, kai abi kartu apgirto perėjusios kelis barus, kur ji godžiai klausėsi kiekvieno vyresniosios žodžio.

Beatrisė jautė, kad iš jos Inesa semiasi patirties, kaip kadaise jaunučiai klientai – tuomet, kai ją dar buvo galima laikyti geru laimikiu.

Didžiausia to ryšio nauda buvo ta, kad ir Turacis, ir Kačas Nestoras – abu jos šeimininkai – ėmė ja domėtis ir apdovanojo visokiomis malonėmis su sąlyga, kad supažindins juos su Inesa.

Tuomet įsiplieskė kova tarp dviejų prospekto valdytojų dėl teisės tapti Inesos savininku. Abu jie nė kiek neabejojo, kad ta nuotykių ieškotoja, narkomanė ir filantropė, galiausiai baigs savo jaunystę kaip naujamadiška kelių Buenos Airių zonų, o galbūt net ir Urugvajaus, prostitutė. Pirmasis ją išmėgino Turacis, patyręs užkariautojas, ir kelias savaites manėsi esąs laimėtojas, nes tapo pirmuoju. Tačiau Kačas Nestoras, kuris gulėdavo ne su visomis savo kekšėmis, nepripažino lengvos varžovo pergalės.

Nestoras pasiūlė, kad ji dirbtų tam tikrą laiką kiekvienam jų, o antrasis gautų procentus. Kiekvienas pelnytųsi

iš jos kaip išmano – bet jos nesužlugdytų, – tačiau bet kuriuo atveju turėtų mokėti kolegai mokestį. Kiekvienas galėtų jai vadovauti po šešis mėnesius.

Atidžiai stebėdamas Turacį, priėmusį dosnų jo pasiūlymą, Nestoras manė, kad tas mulkis privalo jį gerbti. Yra daug bendradarbiavimo taisyklių, kurių anas nesilaikė. Jis netgi ėmė gailėtis praleidęs tą popietę nuo trečios valandos su Beatrise – tai suteikė Turaciui pasitikėjimo ir netgi leido manyti, jog jiedu abu iš to paties molio drėbti.

Chuchujaus gatvėje esančioje nušiurusioje užeigoje su viešnamiu (toje pačioje, į kurią buvo užsukęs Ernestas su dominikiete), kur jie nusprendė įteisinti tą sutartį, Turacis jautėsi kaip namie: tai buvo jo zona. Tačiau netrukus suprato, kad kartais tokie susitikimai visus paverčia prašalaičiais.

Užsidarė tuščiame kambaryje; bet koks atsitiktinis stebėtojas galėjo palaikyti juos dviem homoseksualais.

– Man rodos, kad tavo žmona duodasi su kuo pakliūva, – tarė Kačas Nestoras.

Turacį šita frazė pribaigė iš karto. Reikėtų pagirti Kačą Nestorą už sugebėjimą keliais žodžiais išsakyti visą siaubingo sumanymo esmę.

Turacio žmona, moteris, turėjusi priklausyti jam nepalyginamai rimčiau nei prostitutės, visiškai jam nepriklausė. Taigi, Turacis nesusidoros su Inesos šeimininko pareigomis.

– Iš kur žinai? – paklausė išbalęs ir prakaito išpiltas Turacis.

– Man pasigyrė tas, kuris ja pasimėgavo, – atsakė Kačas Nestoras.

Prieš metus Turacis buvo pasakojęs Kačui Nestorui apie Izabelę.

Jis nupasakojo jos išvaizdą – nors ir ne taip tiksliai kaip Luisas. Kaip ją užkariavo, kaip sugundė ir kaip leido, kad ją nusivestų kitas. Visą tą laiką, kol Ernestas ja rūpinosi ir ją išlaikė, Turacis tikėjosi, kad Izabelė pas jį grįš. Jis jau anksčiau buvo tuo pasigyręs Kačui Nestorui, tik negalėjo pasakyti, kada: „Ne vėliau kaip 2005-aisiais“, – užtikrino.

Turacis tvirtino, kad Izabelė – ištikima moteris, o Ernestas – tinkamiausias vyras ja rūpintis. Jei pats Turacis būtų ir toliau elgęsis su ja taip pat, kas žino, ar nebūtų blogai baigęsi. Tai buvo ne jo jėgoms, jis būgštavo galįs ją užmušti. O jos laikas su Ernestu labai pravers, leis pailsėti ir vėl viską pradėti iš naujo.

Kačas Nestoras kuo puikiausiai visa tai suprato. Iš to, ką išgirdo apie Ernestą, sprendė, kad tai geresnis variantas nei palikti ją vieną, tam tikra prasme – tai lyg grįžti prie skaistybės. Pagyvenusi su Ernestu, ji grįžtų pas Turacį kaip pirmąjį savo vyrą. Tačiau dabar reikalai išslydo iš rankų. Tai, kad Izabelė buvo neištikima Ernestui, Turacis priėmė kaip asmeninį įžeidimą. Jis galėjo leisti jai būti su tuo, kurį jis parinko, bet ne su tuo, ką išsirinks ji pati.

Užteko kelių kažkada iš Turacio išgirstų detalių, kad Kačas Nestoras, bare klausydamasis Luiso pasakojimo, tarsi pro lengvą rūką atpažintų Izabelę. Pakako pasivartyti donos Deolindos pensiono loviūkštėje, kad pasakojimo faktai stotų į savo vietas. Kitos tokios moters kaip Izabelė nėra: ją demaskuoti labai paprasta.

Turacis išėjo iš to kambario susigėdęs, kad teko dalintis juo su Kaču (dabar bijojo, kad aplinkiniai, pamatę jį iš ten išeinantį, pagalvos blogiausia), įsitikinęs, kad prarado Inesą, ir svarstydamas, kaip nubausti Izabelę.

Kačas Nestoras nemelavo.

2

Iš anksto nieko nepranešęs Turacis atvyko į Anastasijaus Bordenavės rezidenciją šiauriniame rajone.

Anastasijų erzino jau pats Turacis, bet dar labiau – šis netikėtas vizitas. Jam nereikėjo aiškinti, kodėl Izabelė pasirinko Eugenijų Turacį. Tačiau tai neužglaistė nei jo neapykantos, gimusios iš pavydo, nei paniekos, neturinčios nieko bendra su Izabelės vyro vaidmeniu.

Kitaip nei dauguma šioje istorijoje aprašytų susitikimų, Turacio ir Bordenavės susitikimas po to, kai baigė mokyklą, įvyko atsitiktinai.

Prieš susituokdamas su Izabele, Turacis buvo užmezgęs romaną su tokio Tortugitų priemiestyje esančio namo savininko žmona. Tuomet vienas Turacio užsiėmimų buvo dirbti laisvai samdomu taksistu (ne dėl kelių pesų, uždirbamų šen bei ten vežiojant žmones, o dėl gausybės ryšių, sužinotų faktų ir galimybės važinėti, kurią teikė šis darbas).

Vežiodamas moterį iš Tortugitų, išgirdo jos istoriją.

Būdama labai jauna ji tapo tokio daržovių pardavėjo sugulove. Šis susipažino su ja, kai mergina, tuomet dar paauglė, dirbo kartono fabrike, nes labai skurdžiai gyveno kaime, ir parsivedė į savo namus. Pirmiausia tik globojo, o vėliau, jai sulaukus pilnametystės, labai pagarbiai ir leisdamas pasirinkti paklausė, ar nenorėtų būti jo meiluže. Brenda sutiko.

Tačiau likimas jai buvo parengęs kitą staigmeną: vienas labai turtingas dvarininkas, pakeliui į automagistralę visiškai atsitiktinai užsukęs į Almagro daržovių krautuvėlę (norėjo nusipirkti persikų ir kriaušių ir nusivežti į priemiestį), susižavėjo ja tarsi stebuklingu apsireiškimu ir nesiliovė stebėtis, kodėl toks grožis turi vysti kažkokio skurdžiaus daržovininko rankose.

Jaunasis dvarininkas, tais laikais turėjęs namą Nordeltos priemiestyje, nutarė bet kokia kaina rėžti sparną aplink tą gražuolę. Kiekvieną savaitę, neapsakomam daržovininko džiaugsmui, jis atvykdavo į parduotuvėlę ir pirkdavo daugybę vaisių ir daržovių.

Netrukus pastebėjo, kuriuo paros metu daržovininko nebūdavo namuose, ir būtent tada apsilankydavo: tuomet pirkdavo nedaug vaisių, bet palikdavo brangių dovanų Brendai.

Marijus pirmiausiai padovanojo jai pinigų, o kai ji paklausė, už ką, atsakė, kad už jos nuostabų grožį. Brenda paslėpė banknotų pluoštelį sutrikusi, susižavėjusi ir laiminga.

Vėliau gavo dovanų auksinį vėrinį, kurį buvo priversta paslėpti, o paskui parduoti, kad nesužinotų daržovininkas. Kai visa tai papasakojo Marijui, jis vėl davė jai pinigų: tūkstantį pesų.

Taip pat įteikė vaizdajuostę su filmu, kuris, pasak Marijaus, atspindėjo jo pamišimą dėl Brendos. Bet ji atsakė, kad jie neturi vaizdo grotuvo. Marijus pasiūlė kada nors pasižiūrėti filmų kartu. Ji atsiduso.

Vieną kartą Marijus jos paklausė, ar negalėtų kokią popietę išeiti iš krautuvėlės. Nutaisiusi liūdną veidą Brenda atsakė: tai neįmanoma. Daržovininkas niekuomet neištverdavo ilgiau nei dviejų valandų be savo krautuvėlės ir daugių daugiausia – trijų valandų be jos. Marijus pasakė, kad užtektų ir valandos, bet kur nors toli nuo čia. Neįmanoma, nenusileido Brenda: kelionei pirmyn ir atgal ji sugaištų daugiau nei tris valandas.

Marijus pasidavė: jis labai apgailestavo, manė galėjęs jai parodyti kitokį gyvenimą. Pasakė daugiau nebegrį-

šią̨s – tai verčia jį per daug kentėti. Vis dėlto paliko jai savo telefono numerį.

Po savaitės Brenda paskambino. Kadangi Marijaus šeima buvo išvykusi į kaimą, jis galėjo pasikviesti ją į namus. Jo didžiai nuostabai ir džiaugsmui Brenda atvyko nesirūpindama ir niekur neskubėjo.

Nors ji šiek tiek varžėsi ir spyriojosi, bet atsidavė ramiai. Mylėjosi kaip tikra žinovė. Marijus nesusigaudė, ar jam tuo džiaugtis, ar liūdėti. Staigmenos nesibaigė – po meilės akto ji pasisiūlė užplikyti jam kavos arba matės.

– Nejaugi tau nereikia eiti? Argi tavęs nelaukia daržovių pardavėjas?

– Jau ne, – atsakė Brenda. – Kai nusprendžiau ateiti pas tave, palikau jam laiškelį, kuriame parašiau, kad grįžtu į kaimą.

– Ir jis patikės? – paklausė springdamas Marijus, nes dabar jį apniko baimė.

– Jis jau gavo iš manęs, ko norėjo, – pasiteisino Brenda. – Taip, jis priglaudė mane savo namuose. Bet tik todėl, kad tikėjosi didžiulio atlygio. Daviau jam viską. Dabar turiu teisę toliau kurti savo gyvenimą. Jis man per senas. Ir negražus.

– Bet aš... Bet aš... – sumikčiojo Marijus.

– Tu man nieko neskolingas, – paaiškino Brenda. – Neatėjau čia gyventi. Paprasčiausiai nenoriu skubėti. Bet jei pageidauji, aš išeinu.

– Ir kur tu gyvensi? – paklausė Marijus.

– Porai dienų grįšiu į kaimą. Vėliau pamatysim.

Marijui širdis plyšo pusiau. Jis negalėjo to iškęsti.

Marijus vis dar nesiliovė stebėtis, tik dabar nuostabą jam sukėlė jo paties sprendimas išnuomoti Brendai vieno kambario butą. Po kelių mėnesių jau siūlė jai visą savo gyvenimą. Negalėjo be jos. Paliko žmoną ir du vaikus. Taip pat paliko jiems savo priemiesčio namą. Nusipirko kitą, Tortugitų priemiestyje, ir įsikūrė čia su Brenda.

Kiekvieną savaitgalį Brenda važinėjo pas savo tėvus į kaimą. Tuomet ji naudodavosi vairuotojo Eugenijaus Turacio paslaugomis.

Netrukus Marijus Brendos tėvams nupirko mažą namelį Lugane, norėdamas išvaduoti ją nuo tų kelionių, kurios jam atrodė pragariškos. Tačiau netrukus jie vėl grįžo į kaimą, nes neįstengė išlaikyti namelio. Marijus per Brendą jiems perduodavo šiek tiek pinigų ir dabar, kai gyveno lūšnelėje, juos rėmė labiau nei kai gyveno Lugane esančiame name. Namą perėmė viena nekilnojamojo turto agentūra, norėdama jį parduoti, tačiau tai buvo ne taip paprasta.

Vėliau, laikantis turto pasidalijimo sutarties, pasirašytos su pirmąja žmona Gisela, pardavė namą mieste ir pasidalijo pelną – Marijus ir Brenda pradėjo bendrą gyvenimą Tortugitų priemiestyje.

Pirmiausia viską užgožė naujovių sukeltas jaudulys, vėliau – skyrybų sunkumai, turto dalybos ir kančia dėl vaikų, ir tik po viso to jiedu pagaliau pasijuto gyveną po tuo pačiu stogu. Marijus taip ir nepriprato gyventi be savo

vaikų. Jis neabejojo, kad nori visą likusį gyvenimą praleisti su Brenda ir nesigailėjo palikęs Giselą (manė susipažinęs su ja, kai neturėjo kitų galimybių). Tačiau ramiai gyventi toli nuo savo vaikų jis taip niekuomet ir nesugebėjo. Brenda savo ruožtu negalėjo sutarti su priemiesčio kaimynais. Tiesa ta, kad kiti priemiesčio gyventojai laikė ją esant prastesnės rūšies nei jie.

Moterys jos nemėgo todėl, kad ji buvo labai jauna, gaivesnė ir gražesnė nei jos; taip pat ir dėl jos kilmės, kuri buvo tarsi antspaudas: žinojo, kad atvyko iš kaimo ir kad buvo vieno daržovininko iš Almagro sugulovė.

Vyrai žvelgė į ją varžydamiesi: iš geismo ir dėl tos pačios, antrosios, priežasties kaip ir jų žmonos. Vien grožis, kaip kad nutikdavo Izabelei, ar jaunystė nebūtų jos išstūmę iš tos draugijos, kurią sudarė keturiasdešimtmečio link artėjančios poros, priklausančios vidurinei aukštesniajai klasei, bet jos grožis, jaunystė ir žema, neaiški kilmė galiausiai išskyrė ją iš kitų. Nors Marijus ją palaikė ir daug su ja kalbėdavosi, Brenda troško išsikalbėti dar kam nors, ne vien savo vyrui. Čia į sceną ir įžengė vairuotojas.

Panorėjęs Turacis galėdavo būti visai mielas. Ne pokštininkas nei labai iškalbingas, bet saikingai palaikyti pokalbį sugebėjo. Kęsdama priemiesčio gyventojų ignoravimą ir nelabai patenkinta, kad reikia lankyti tėvus, pirmiausia kaime, vėliau Lugane, o paskui vėl kaime, Brenda išklojo vairuotojui visą savo gyvenimo istoriją.

Vos suvokęs visą tos dramos esmę, Turacis nusibrėžė sau du tikslus: sugundyti pamestąją moterį tuo pat metu kaip ir išrinktąją. Jis neskubėjo. Palaukė tinkamos akimirkos.

Vieną sekmadienio vakarą, kai vaikai pasiliko nakvoti Tortugitų priemiestyje su savo tėvu ir Brenda, Marijus paprašė Turacio pirmadienį iš ryto nuvežti juos į mokyklą.

Kadangi Gisela norėjo susipažinti su vairuotoju, vešiančiu vaikus į mokyklą, buvo sutarta, kad pats Turacis parveš juos iš mokyklos namo, kur Gisela jam sumokės. Savaime suprantama, Marijaus pinigais, kuriuos jis įdavė vyresniajam sūnui.

Mokykla buvo toji pati „Highland School" San Isidre, ir kai atvažiavęs Turacis padėjo vaikams iškelti kuprines, Bordenavė, tuomet dirbęs auklėtoju, jį atpažino. Nepasisveikino. Paprasčiausiai įsiminė tai, kad Turacis dirba vairuotoju ir atveža Marijaus Pariso vaikus į mokyklą.

Anastasijus Mariją pažinojo kaip vieną mokinių tėvų, nes vieną kartą visiškai atsitiktinai kaip vaikų bičiuliui auklėtojui jam teko dalyvauti kepsnių vakarėlyje Nordeltos priemiestyje, kur jis tuo metu gyveno. Taip pat žinojo, kad Marijus išsiskyrė.

Tuo metu Bordenavė ką tik vėl buvo sutikęs Perolį, tad susitikimą su kiekvienu bent kiek susijusiu su praeitimi vertino itin atsargiai. Jis nė neketino prisistatyti savo buvusiam bendraklasiui, dirbančiam vairuotoju. Bordenavė ir Peroliui tada neatskleidė savo darbo vietos. Pats sau tei-

sinosi, kad darbas suteikia progą daryti tai, kas netrukus davė daug naudos: stebėti santykius tarp moksleivių. Tais vieninteliais metais, kai rytais dirbdavo auklėtoju, Bordenavė tarsi grįžo į savo paauglystę, bet turėdamas analitinį suaugusiojo mąstymą.

Ar jis būtų likęs toks pats, o galbūt geresnis ar blogesnis, jei nebūtų viso to patyręs? Jam nepakako nuoširdumo pripažinti, kad auklėtojo darbas tik tuo apsiribojo ir kad viruso, paverčiančio žmones kietaširdžiais, neįmanoma įveikti jokiais metodais, nes jis mutuoja su kiekviena karta ar atskirais kiekvieno individo raidos etapais. Tikra tai, kad tais kantraus nuoseklumo pareikalavusiais metais jis neturėjo aiškių taisyklių: veikė intuityviai.

Tą popietę su Marijaus vaikais atvažiavęs į Giselos namus, Turacis pastebėjo, kad sodelyje prie įėjimo stovėjusio automobilio padanga subliuškusi. Jis užsiminė apie tai Giselai ir ji, mokėdama jam pinigus, nepatenkinta susiraukė. Tad Eugenijus labai maloniai paklausė, ar ji nieko prieš, jei jis pakeistų padangą. Gisela sutiko ir Eugenijus atliko darbą taip vikriai ir mielu noru, kad Gisela pasiteiravo, ar kartais jis negalėtų pasižiūrėti, kas nutiko jos orkaitei, nes ji nuolat išsijungia, žinoma, jei tik jis nepalaikys to naudojimusi jo gerumu ir, savaime suprantama, ji sumokės. Turacis praleido pro ausis frazes apie naudojimąsi jo gerumu ir užmokestį ir akies mirksniu pataisė orkaitę.

Tuomet Giselai buvo 45-eri: ne dvidešimt ketveri, kaip Brendai. Ji nebuvo graži kaip Izabelė. Kai ją paliko vyras,

pasijuto sužlugdyta dviem požiūriais: viena vertus, jautėsi viena kaip pirštas. O kur dar skausmingas savo praeities įvertinimas – suprato, kad buvo ištekėjusi už kvailio ir niekšo. Marijaus mirtis, sakė ji sau, nebūtų jai sukėlusi nė pusės to skausmo. Galėjo turėti sau tą „šliurę“ kada tik panorėjęs, ji nė nebūtų sužinojusi. Kam reikėjo to skandalo? Ji negalėjo tuo patikėti, tačiau neturėjo kitos išeities, tik su visu tuo susitaikyti.

Tad būtent dėl to, kai tas gero būdo, nors ir prasčiokas, vairuotojas elgėsi kaip tikras džentelmenas, sakė komplimentus ir šypsojosi, ji nesudvejojusi priėmė jo pasiūlymą rytoj čia pat nuodugniai apžiūrėti jos automobilį.

Pakako savaitės, kad prasidėtų romanas: Gisela niekuomet nebuvo tokia patenkinta savo seksualiniu gyvenimu.

Ne dėl Turacio glamonių – jų tikrai buvo ne per daugiausia – ne dėl jų ji jautėsi tokia laiminga, o būdama įsitikinusi, kad Marijui atkeršyta. Panašaus triumfo ji nebuvo pasiekusi. Mintyse ar kalbėdamasis su Kaču Nestoru Turacis vadino ją Našle. Arba Našlele.

Beveik tuo pačiu metu pradėjo intymiai bendrauti ir su nepaguodžiamąja Brenda, kuri negalėjo pakęsti priemiesčio žmonių nei savo tėvų. Turacis ją suprato, guodė ir aiškino, kaip turėtų vykdyti žmonos pareigas ir kaip atsilyginti už tai, kad buvo paniekinta. Vakarais kartu su savo vyru ji turėjo šaipytis iš jų visų. Moterys buvo senos ir negražios. Vyrai jos geidė. Ji buvo karalienė, visi kiti – nevykėliai. Brenda tai savo kūnu pajuto per Turacio kūną.

Visa tai įvyko daugiau nei dešimt metų iki susitikimo su Izabele išeinant iš Ernesto keturiasdešimtmečio šventės. Turacis gyveno vienus geriausių savo nešvankios egzistencijos metų. Iš „našlės“ gaudavo jo geidžiantį kūną ir pinigų. Už kiekvieną pasidulkinimą Gisela ėmė jam mokėti nemažas sumas, o jis apsimesdavo nenorįs jų imti. Būdamas su Brenda turėjo jauną jos kūną, kuriam reikėjo drausmės ir tramdymo.

Su ja viskas prasidėjo tuščiame name Lugane. Turacis pasisiūlė užmesti akį – gal galės jį padažyti, paremontuoti ir galbūt tuomet pavyks jį parduoti. Greitai namas tapo jųdviejų meilės lizdeliu.

Taip viskas ir klostėsi, kai vieną vakarą, per įprastinį jų susitikimą Lugano priemiestyje, Brenda pasakė Turaciui nenorinti grįžti pas Marijų. Po to dar kelerius metus Turacis keikė save to nenujautęs. Įvykių seka buvo aiški: ji paliko saviškius dėl daržovininko, o daržovininką dėl Marijaus. Akivaizdu, kad dabar ieškos kokio nors aukso vidurio tarp Marijaus, daržovininko ir saviškių. Jai nereikėjo nei beviltiško tėvų skurdo, nei prabangaus Tortugitų priemiesčio nuobodulio.

Turacis vardijo priežastis, kodėl turėtų ją mesti: jis dar labai jaunas ir neturi nė mažiausio noro įsipareigoti; visiškai netrokšta įsiutinti Marijaus ir susikirsti su juo dėl moters, kuri nelabai jį tedomina; suprantama, Brenda negalėtų dirbti prostitute: ji per daug susikausčiusi. Tačiau, kad ir kaip atsainiai jis žvelgė į supantį pasaulį, ši

situacija jam buvo maloni: didžiavosi būdamas ir buvusios, ir dabartinės to paties vyro žmonos valdovu. Mėgavosi tuo kas dieną nuo pat ryto ir kiekvienąkart užvaldydamas tuodu neištikimus kūnus. Troško laisvės, o kartu ir išlaikyti namo Lugane paslaptį, ir jokiu būdu nenorėjo rizikuoti.

Tačiau pati svarbiausia priežastis buvo ta, kad tuoj pat, palikusi vaikus savo motinos globai, čia turėjo pasirodyti Gisela.

Turacis tikėjosi pabūti su Brenda porą ar pustrečios valandos, o paskui jam visada likdavo laiko pabūti su Senute – be Našlės, jis ėmė ją vadinti dar ir šitaip. Bet Brenda neketino išeiti: kartojosi daržovininko ir Marijaus istorija. Vis dėlto šį kartą ji nevykusiai pasirinko atlikėjus: Turacis visiškai netiko vaidmeniui šiame *remake.*

Kai Brenda jam pasakė grįšianti į kaimą, Turacis atsakė, kad jam atrodo, jog tai nuostabi mintis, bet tegu tai padaro tuoj pat, nes jis ir be jos turįs ką veikti.

Tuomet Brenda ėmė verkti ir šaukti. Ir neprireikė nieko daugiau, kad suglumęs Turacis iš tikrųjų savęs paklaustų, kodėl jis niekuomet jos nemušė. „Ak, jau žinau, – tarė pats sau, kai jos galva pakrypo į šoną nuo smūgio. – Juk nenorėjau, kad jos vyras pastebėtų mėlynes.“

Brenda dar nesuspėjo susivokti gavusi antausį, kai Turacis vienu smūgiu įtaisė jai mėlynę po kairiąja akimi, moteriai sukniubus, jis suprato, kad grąžinti ją Marijui jau per vėlu. Tuoj į duris paskambins Gisela ir jis viską praras.

Nepakartojamus santykius su abiem moterim ir Gigi pinigus – intymiomis akimirkomis jis ją vadino dar ir taip.

Spyris Brendai į galvą buvo tik tam, kad ji prarastų sąmonę ir jis įgrūstų ją į spintą, kol baigsis pasimatymas su Gisela. Nes galbūt Gisela ir galėtų atleisti jam kitą moterį, bet tik jau ne Brendą, pasisavinusią jos vyrą.

Jis visiškai prašovė pro šalį: jei Gisela būtų sužinojusi, su kuo visą tą laiką sanguliavo Turacis, ji būtų apsidžiaugusi ir už tokį kerštą Marijui laikytų jį dar vyriškesniu.

Tačiau tuomet visa tai buvo nesvarbu. Kai Turacis pasakė Giselai tą vakarą nusivesiąs ją į kiną, o vėliau – pasivaikščioti po prekybos centrą ir ten pavakarieniauti – to jiedu niekuomet nebuvo darę – Brenda, jau mirusi, tūnojo įgrūsta į spintą Lugane esančiame name.

Turacis ramiai sau žingsniavo šalia Gigi, nes dar nesumušta Brenda jam sakė atsisveikinusi su Marijumi.

Ji nepaliko jo netikėtai. Jau kelios dienos po truputį Marijų tam rengė, sakė, kad jau nebegalinti pakęsti tokio gyvenimo, „nesijaučianti savimi", kaltas ne jis, Marijus, o „aplinka". Ji priklausanti „kitam pasauliui". Marijus visokiais būdais mėgino ją įtikinti, tačiau nesėkmingai. Tą nelemtą popietę, prieš eilinį pasimatymą su Turaciu, ji pasakė Marijui kurį laiką pabūsianti kaime pas tėvus (tą patį buvo sakiusi ir pirmąjį kartą).

– Elgiesi su manimi lygiai taip pat, kaip su daržovių pardavėju, – pasakė Marijus.

Apmaudžiai susiraukusi ji paneigė kaltinimą:

– Ne. Andresą palikau nesakiusi jam nė žodžio. Tau stengiuosi viską paaiškinti, ir vienas Dievas žino, kaip man tai sunku.

– Aš tave myliu, – tarė jai Marijus. – Myliu tave visa širdimi.

– To nepakanka, – atsakė Brenda.

Jai išeinant pro duris, Marijus tarė:

– Tau nebūtina grįžti į kaimą. Gali gyventi Lugane esančiame name.

Brenda neatsakė; ji turėjo raktą.

– Pasiimk automobilį, – pasakė Marijus.

Brenda išvyko su taksi. Ji nebuvo apsvarsčiusi detalių, bet tvirtai apsisprendė pasiūlyti Turaciui įsikurti su ja Lugane.

Baigiantis tai įvykių kupinai dienai, po kino, vakarienės ir pasivaikščiojimo Turacis pareiškė Giselai, kad tai buvo jų atsisveikinimo vakaras. Rėmėsi labai panašiais argumentais kaip ir Brenda. Tiesą sakant, identiškais: jis ją myli, bet jie priklauso skirtingiems pasauliams. Jis „įeidavo į jos kūną, bet nesijautė esąs kartu“ – tai buvo Turacio improvizacija, mat jis, nepaisant nepadorios ir žiaurios prigimties, nebuvo visiškai bukas. Gisela dirbo psichopedagoge.

Didžiai Turacio nuostabai, Gisela žinią priėmė visiškai ramiai. Ji pati žinojo, kad visa tai negali tęstis ilgai. Jautėsi jam labai dėkinga: už sugrąžintą pasitikėjimą savimi, kai

jai labiausiai to reikėjo. Prašyti daugiau jau būtų piktnaudžiavimas. Jos klausydamasis Turacis beveik susigraudino. Ji pasiūlė jam šiek tiek pinigų, dar nesumokėtų už vieną pergulėjimą, bet jis atsisakė juos priimti.

Kaip retai nutikdavo, jame kovojo du priešingi jausmai: vos juntamas liūdesys neišmėginus skausmo poveikio Gigi kūnui ir džiaugsmas, kad to nepadarė.

Skubėdamas, tačiau visiškai ramus grįžo į namą Lugane, įkišo Brendos kūną į maišą ir naktį, jau sutemus, užkasė ją laukymėje už namo.

Pirmaisiais mėnesiais Turacis atsivedė į namą Lugane vieną dvidešimtmetę kekšę ir pavadino ją Brenda. Nekilnojamojo turto agentūros darbuotojai, Marijaus įspėti, kad į namą gali įsikraustyti mergina, liovėsi siūlę jį pirkėjams. Marijus niekuomet ten nepasirodė. Praėjus vos dvidešimt keturioms valandoms po to, kai Brenda jį paliko, – Turacis pagyrė save už įžvalgumą – Marijus paskambino Gigi ir pasiūlė jai vėl pradėti gyventi kartu.

Jo širdis plyšo, kai palikęs vaikus išėjo su Brenda, bet dabar, kai Brenda jį metė, nebebuvo jėgos, galinčios atskirti jį nuo vaikų. Gisela porą dienų atsikalbinėjo, bet nepraėjus nė savaitei kapituliavo. Visa tai buvo laikinas pamišimas. Žinoma, ji nenori nieko girdėti apie tą kekšę, o dar mažiau nori, kad Marijus su ja matytųsi. Atgailaudamas Marijus priėmė sąlygas. Keisčiausia, kad pati Gisela vieną spalio vakarą, vėl gyvendama santuokoje, užsuko į namą Lugane padėkoti Eugenijui Turaciui už tai, kad

sunkiausiu metu išgelbėjo jai gyvybę ir – nors ji nieko neįtarė apie jį ir Brendą – tam tikra prasme padėjo jos šeimai vėl susijungti. Jei ji nebūtų atgavusi savo moteriškumo ir jei tas moteriškumas „oru kaip žiedadulkės“ nebūtų pasiekęs Marijaus, – Gigi tapo šiek tiek paslaptinga, tiesą sakant, ji tikrai turėjo tam priežasčių – galbūt Marijus niekuomet nebūtų sugrįžęs. Dabar vargšas vyras buvo jai po kojomis.

Turacis pajuto dvi pagundas: pirmiausia, „viens du“ patvarkyti Giselą, be abejo, ji būtų sutikusi su malonumu, ir kartu palikti jai mėlynę po akimi kaip pasveikinimą Marijui (šiedvi pagundos iš tikrųjų buvo viena). Antra, pakviesti ją užeiti ir pristatyti jai antrą netikrąją „Brendą“ – kitaip nei tikroji, ši buvo dvidešimt ketverių ir juodbruvė, daug tamsesnio gymio nei pirmoji netikroji dvidešimtmetė Brenda. Bet suprato, kad per daug rizikuotų, tad stovėjo „savo“ namų tarpduryje siurbčiodamas matę. Pasveikino ją trumpu bučiniu į lūpas ir, lengvai pliaukštelėjęs per užpakalį, liepė grįžti pas šeimą. „Nesugalvok krėsti kvailysčių“, – tarė jai. Daugiau jiedu niekuomet nesusitiko.

Po kelių mėnesių Anastasijus Bordenavė, kuris viską žinojo, bet niekur nesikišo, pasirodė Lugane esančiame name, kad pasiūlytų Eugenijui Turaciui nužudyti jo dėdę.

Bordenavė neišleido Turacio iš akių nuo pat tos dienos, kai pamatė jį, atvežusį vaikus į „Highland School“ San Isidre. Jis pats, užsimaskavęs ir su juodais akiniais, automo-

biliais tamsintais stiklais sekdavo Turacį, kai šis vykdavo į Gigi namus (kai dar buvo išsiskyrusi) Deolindos pensioną Libertados gatvėje ir į Lugane esantį namą, kur susitikinėdavo su Brenda ir Gisela. Tą lemtingą popietę Bordenavės Lugane nebuvo: jis nematė įeinančios Brendos nei sekė Turacio pasivaikščiojimą su Gisela. Tačiau sužinojo, kad šeima vėl gyvena kartu.

Neilgai trukus suprato, kad Gisela nežino, jog Marijus nupirko tą namą Brendos tėvams.

Marijui tai buvo uždrausta teritorija, nes manė ten gyvenant moterį, kurios jis daugiau niekuomet neturėjo matyti. Namas taip ir liko tarsi neįteisinta kompensacija tai galbūt blogai, bet visų pirma nelaimingai merginai.

Vos Anastasijus išgirdo, kaip naujoji Turacio sugulovė sardoniškai kvatoja šio pavadinta „Brenda“, o tikroji Brenda taip niekur ir nepasirodo, kaip nedorasis Turacis lyg niekur nieko sau gyvena name, priklausančiame vyrui, kuris Turacio dėka tapo dvigubai raguotas, netruko suprasti, kad čia vyksta kažkas labai keisto.

Akivaizdu, kad Turacis tikrąją Brendą likvidavo. Jis niekuomet tiesiai to nepaklausė nei pats balsu ištarė, bet iš daugelio galimų variantų nė vienas neatrodė toks taiklus kaip šis. Jis tuo įsitikino jau tą vakarą, kai atėjo pas Turacį, pasikalbėjo apie jųdviejų praeitį mokykloje ir pasiūlė nužudyti dėdę, o šis nė nedvejodamas sutiko. Turacis neabejojo, kad antrąkart žudyti bus daug paprasčiau. Naujoji jo sugulovė buvo vardu Malena. Septyniolikos metų.

Dėdė Aurelijus, Bordenavės motinos brolis, buvo kaučiuko plantacijos ir fabriko, gaminančio garsaus prekės ženklo prezervatyvus, savininkas. Vienišas ir bevaikis, jis visuomet puikavosi prieš savo seserį ir jos vyrą dovanomis mažajam Anastasijui. Vieną kartą sėdėdamas užstalėje netgi užsiminė, kad po jo mirties Anastasijui atiteks didžioji palikimo dalis. Taip jis norėjo pasipuikuoti prieš sutuoktinių porą, bet Anastasijus, tuomet dar penkiolikmetis, išsaugojo šią informaciją tarsi monetą, kuri, atėjus laikui, atneš dividendų. Daugiau nei po dešimties metų jis nusamdė Turacį.

Bordenavės nelaimei, jo tėvai netikėtai įlipo į automobilį, kuriuo dėdė Aurelijus grįžo į Buenos Aires iš Časkomuso.

Jie nuskendo įlankoje ir ištraukti jų kūnai atrodė išbrinkę kaip produktai skardinėje.

– Iš kur galėjau žinoti, kad tavo tėvai irgi bus Časkomuse, – atsiprašė Turacis. – Ir jau tikrai negalėjau įtarti, kad grįš tuo pačiu automobiliu kaip ir dėdė! Aš netgi palaukiau, kol jis kur nors išvyks, kad viskas atrodytų kuo švariau! Manai, man patiko važiuoti į Časkomusą? Bet ir reikia gi šitaip nepasisekti, če. Šitaip nepasisekti.

Ir iš tikrųjų – ką veikė Bordenavės tėvai Časkomuse? Kodėl grįžo kartu su dėde, jei į tą pusę važiavo atskirai? Jau nė vienas iš trijų negalėjo to paaiškinti, tad iki gyvenimo pabaigos ta mįslė taip ir liks neįminta. Bet kuriuo atveju kaltu savęs jis nelaikė. Bet neatleido Turaciui, nors

ir linksėjo galva Eugenijui vograujant nevykusius pasiteisinimus.

Paaiškėjo, kad visas palikimas siekė pusantro milijono dolerių, iš kurių trisdešimt tūkstančių atiteko Turaciui.

Turacis buvo sumanęs paprašyti daug daugiau, netgi pašantažuoti, kai sėkmingai įvykdys nusikaltimą. Bet kadangi buvo nužudyti ir Bordenavės tėvai, nusprendė pasitenkinti sutarta suma.

Vėliau Anastasijus išlaikė savo turtus pasisiūlęs pabūti „tiltu“ ir padėti rusų mafijai išplauti pinigus. „Geriausia, ką man davė tas milijonas dolerių, – galimybę kalbėtis su tais, kurie turi daug daugiau nei milijoną“, – po daugelio metų pasakys jis Izabelei.

Jo nedžiugino tai, kad Turacis naktį ketina jį aplankyti. Tačiau neturėjo kitos išeities, kaip su juo susitikti. Išsiuntė Noemi ir Bartolą į kitą pastatą, kurį nuo pirmo skyrė erdvus parkas, ir liepė mažordomui apačioje sutikti Turacį ir palydėti jį į tarnų liftą.

Kai Turacis įėjo į Bordenavės kabinetą, šis laukė jo įsikandęs nepridegtą Havanos cigarą. Už jo nugaros ant sienos kabojo dvi žvėrių – šerno ir elnio – galvų iškamšos, po vieną iš abiejų pusių. Šiek tiek žemiau tarp jų – Kinkelos Martino originalas, o ant sienos priešais – skaidriais akriliniais dažais nutapyta spalvota Niujorko litografija dar su bokštais dvyniais.

– Tavo vėžliukas pabėgo, Anastasijau, – pasakė Turacis.

Kadangi Buenos Airių gyventojai tik neseniai buvo pradėję vartoti šį posakį, Bordenavė ne iš karto suprato, ką jis reiškia. Primerkė akis tarsi rodydamas, kad blogai išgirdo.

– Izabelė. Mano Izabelė, – apibendrino Turacis. – Smaginasi su tavo darbuotoju Luisu.

– Neįmanoma! – vos išgirdęs šūktelėjo Bordenavė.

– Poną „Tikrai" pasodino į kalėjimą, – atsakė Turacis. – Bet poną „Neįmanoma" pakorė daug anksčiau. Kas tau yra? Duodu tau moterį – tikras aukso kasyklas, o tu ją dovanoji pavaldiniui.

– Neįsismagink, – sustabdė jį Bordenavė. – Sakau tau, kad Luisas yra nekaltas kaip kastruotas katinas. Žinau tai iš patikimų šaltinių.

Turacis neigiamai papurtė galvą.

– Anastasijau, man tai papasakojęs žmogus nėra melagis.

– Gali būti, kad jis apsiriko, – ištarė Bordenavė, nežinodamas, ką atsakyti.

– Ne. Tas žmogus nė neaušina burnos, jei nėra tikras.

Iš to, kaip Kačas Nestoras apibūdino Izabelę, buvo aišku, kad jis tai girdėjo iš žmogaus, kuris bent jau buvo matęs Izabelę nuogą: ir dar daugiau. Kačas Nestoras ją atpažino iš Luiso pasakojimo, palyginęs detales, kurias jam anksčiau buvo papasakojęs Turacis, o Turacis, savo ruožtu, atpažino ją iš Kačo Nestoro papasakotų detalių, kurių anksčiau nebuvo jam atskleidęs, taigi, visa tai jam galėjo

papasakoti tik trečias asmuo. Nebent pats Kačas Nestoras... Bet ne, to negali būti.

– Klausyk, – jau netvirtai tarė Bordenavė, – duok man laiko išsiaiškinti. Aš su tavim susisieksiu.

– Patikėjau tau ypatingą moterį, – įspėjamai pasakė Turacis.

– Žinau. Žinau, Eugenijau. Todėl ir sergėjau ją, lyg būtų mano duktė. Jei jau nutiko blogiausia... Galų gale. Tikėkimės, kad ne. Keliauk ramus.

Turacis išėjo išgavęs pažadą, kad su juo bus susisiekta per savaitę. Žingsniuodamas traukinio link prisiminė, koks savimi pasitikintis ir patenkintas pasitiko jį Bordenavė tada, kai Izabelei pabėgus iš namų jis atėjo pas jį pasitarti ir apgalvoti tolesnių veiksmų plano. Po kelių dienų sužinojo, kad čia įpainiotas Ernestas... Kad visada žinotų, kas dedasi, ir galėtų viską stebėti, jiedu nutarė namo laiptinėje palikti įmonės „Call and Help Center" skrajutę. O dabar Bordenavė atrodė visiškai sutrikęs. Turacis niršo.

3

Vos tik Turacis išėjo, Bordenavė išsitraukė iš seifo kompaktinių diskų dėžutę, kuri dar buvo įdėta į metalinę skrynelę, kokioje paprastai laikomos brangenybės ar pinigai. Čia

buvo koks tuzinas į polietileninius vokus sudėtų sidabrašonių diskelių be pavadinimų.

Įrašymo mechanizmas įsijungdavo suveikus davikliui, kai Izabelė įeidavo į tualetą, taip pat buvo užrašoma kiekvieno nufilmuoto epizodo data ir valanda. Baigiantis pirmam Izabelės darbo mėnesiui, jis buvo pradėjęs juos peržiūrinėti. Tačiau vieną tų vėlyvų vakarų į jo asmeninį peržiūrų kambarį netikėtai įėjo lengvą peniuarą vilkinti Noemi, nešina dviem šampano taurėmis, ir vos jo neužklupo. Šiaip taip sugebėjo sustabdyti įrašą ir apsimesti, kad žiūri moterų sportinio ėjimo varžybas per sporto kanalą.

Be to, jį siutino šnipinėti Izabelę intymioje aplinkoje: jis niekaip negalėjo suprasti, ko iš jos nori. Nuolat savęs klausė: ar pasimylėti, ar pažeminti, ar vesti. Į ją žiūrėdamas jis labiau niršo nei lytiškai susijaudindavo. Jį erzino tai, kad šiąnakt privalo dar kartą ją pamatyti.

Nešinas dėžute, vidiniu liftu pakilo į trečią rezidencijos aukštą, kur buvo nešiojamasis DVD grotuvas ir penkiasdešimties colių plazminis ekranas. Netruko surasti datą ir valandą, kada galėjo nutikti ta begėdystė. Žinoma, iškart po to, kai išbarė ją dėl aplaidumo darbe. Štai tiedu balandėliai... Pirmiausia ta saldi abipusė glamonė. O paskui – besimylintys stačiomis. Bet kas per mulkiai? Akrobatai, o gal gimnastai? Kam mylėtis stačiomis? Tai priminė jam parodijos šou grupę „Los Malerva“, vadovaujamą Karlito Balos. Karlitas Bala... vieną kartą norėjo jį pasamdyti sūnaus Bartolo penktojo gimtadienio šventei. Pasiūlė jo agentui

didžiulę sumą, taip pat parsivežti ir nuvežti į Punta del Estę. Bet agentas atmetė pasiūlymą net nepasitaręs su savo klientu. Ką gi, tarė sau Bordenavė, kaip sau nori.

Ištraukė diską, išjungė leistuvą, televizorių, įgrūdo diską į dėklą ir sviedė jį į metalinę popieriaus ir atliekų pjaustyklę, kuri viską susmulkindavo tiek, kad būtų galima išmesti.

Nusileido į pirmą aukštą ir kurį laiką svarstė, ar išsikviesti automobilį, ar važiuoti savu. Nusprendė išsikviesti. Nenorėjo, kad kas nors tose gatvėse pastebėtų kurį nors iš jo automobilių. Noemi įspėti nebūtina: ji žinojo, kad jei jau kur nors išvykdavo nieko nesakęs, vadinasi, su būtinu reikalu. Ir nesvarbu kada, bet būtinai sugrįš namo nakvoti.

4

Ismaelis Feras jį pasitiko savo būste – didžiuliame nušiurusiame name iš medžio ir plytų su ilgu, siauru kiemu, – esančiame Senojo Palermo rajono Nikaragvos gatvėje. Virš pagrindinės grubių plytų sienos plevėsavo nežinia juokais ar rimtai pakabinta milžiniška raudonai juoda Nikaragvos vėliava su užrašu: „Nikaragva nugalės“, o to paties audinio fone – išskydęs minios su iškeltais kumščiais vaizdas, savo štrichais labai primenantis dailininko Rikardo Karpanio piešinius.

Medinėse lentynose – įspūdingoje bibliotekoje, kurią įrengė pats Feras, – abėcėlės tvarka rikiavosi pačių įvairiausių sričių autorių knygos, bet visos jos priklausė kryptims nuo progresyvizmo iki nihilizmo. Viena siena buvo užpildyta Lotynų Amerikos autoriais, kurie septintajame dešimtmetyje buvo žinomi kaip „įsipareigojusieji“ knygomis. Romanistai, novelistai, poetai: vieni jų rašė esė ar buvo sudarę laikraščiuose ir žurnaluose publikuotų straipsnių rinktines, tad Feras sudėjo jų knygas ten pat, iškart po tos pačios krypties grožinės literatūros kūrinių. Kita siena buvo padalinta pusiau: viršuje – septintojo dešimtmečio teorijos kryptims atstovaujantys Lotynų Amerikos autoriai ir jauni Argentinos kritikai, analizuojantys devintojo dešimtmečio pokyčius. Visos tos knygos užėmė keturias lentynas. Iš viso ant sienos jų buvo devynios, daugiau nebetilpo. Kitose penkiose buvo išrikiuoti europiečiai filosofai „maištininkai“: Fuko, Julija Kristeva, Bodrijaras, Deliozas, Guatari, Tonis Negri, Polis Virilio. Kad knygos nepasislėptų nišoje tarp lentynos ir sienos bei norėdamas atskirti skirtingų krypčių Lotynų Amerikos autorius, vietoj skirtukų įdėjo du sunkius akmeninius rėmus su nuotraukomis: pirmuose rėmuose buvo Tonio Negri, rūkančio pypkę Italijos kalėjime, nuotrauka, o antruose, kurie buvo įsprausti pačiame gale ir skyrė europiečius nuo Chomskio, – nes paskutinioji lentyna prie pat grindų buvo skirta visam Noamo Chomskio ir Susanos Sontag kūrinių rinkiniui ispanų kalba – buvo nuotrauka, vaizduojanti

Haidegerį senatvėje kartu su Hana Arend. Ismaelis Feras niekada neskaitė Haidegerio, bet, spręsdamas pagal savo skaitytus filosofus, žinojo, kad juo žavėtųsi. Lygiai kaip ir Hana Arend.

Kiekvienoje prancūzų filosofų knygoje tam tikras frazes jis buvo pasibraukęs oranžiniu flomasteriu, darydavo tai ilgais žiemos ir vasaros vakarais jaukiai įsitaisęs viename klube, įsispraudusiame pačioje kryžkelėje tarp federalinės sostinės ir priemiesčių, ten, kur kasdien galėjo lankytis pasiturintys vidurinės klasės intelektualai, būtent dėl savo perkamosios galios galintys jaustis esą „country" – o tai, anot tų pačių mąstytojų, buvo laikoma ypatinga vieta, kur renkasi ekonominio nuosmukio nugalėtojai.

Ismaelis Feras nebuvo intelektualas, bet buvo perskaitęs visą lentyną knygų – puikavosi ja ne šiaip sau. Jis buvo informatikas. Kitaip nei Perolis, kurio nepažinojo, jis buvo gana pasiturintis ir metams bėgant jo pajamos nesumažėjo. Jam nereikėjo keliauti: visa, kas būtina, iš bet kurio pasaulio kampelio atkeliaudavo į jo kompiuterį.

Iš tikrųjų Feras niekuomet nesuprato nė vieno iš savo dievinamų prancūzų filosofų, net buvusio Raudonųjų Brigadų nario. Bet turėjo susikūręs painią teoriją, remdamasis ne mažiau painiomis Bodrijaro mintimis apie pirmąjį Golfo įlankos karą: Feras mąstė: jei, remiantis Bodrijaru, prasidėjus karui ir parodžius tuos vaizdus per televiziją, pats karo faktas tarsi netenka „realumo" (nors būtent čia Feras susipainiodavo ir toliau jau tik miglotai suvokė) ir

„tai, kas įvyko, virsta tuo, kas ne-įvyko" (kai tekste pasirodydavo brūkšneliai, Feras pasijusdavo tikras nemokša), tuomet jei kas nors užmuša žmogų ir, nufilmavęs žmogžudystę, vaizdus tam tikrą skaičių kartų išplatina visame pasaulyje, vadinasi, lyg ir galima teigti, kad žmogžudystė niekada neįvyko. Štai čia jis būtų susiginčijęs su Turaciu, kuris, nors ir nekūrė ta tema teorijų, bet, be jokios abejonės, manė, jog būtent tobulai nuslėpta Brendos žmogžudystė ir pavertė nusikaltimą „neįvykusiu", nes juk niekas niekuomet taip ir nesuuodė – nei kaimynai, nei policija. Porą savaičių iki tos atsitiktinės žmogžudystės – juk kai įspyrė jai į galvą, dar nebuvo numatęs jos užmušti, – o ir anksčiau, iki pirmojo intymaus nuotykio su Brenda, ir vėliau Turacis kaip gundymo taktiką pasirinko nuvežti Marijaus pinigus į priemiestį, tuo metu Brenda jo laukdavo name Lugano priemiestyje. Ją jau buvo pradėjęs erzinti vežioti tą „užmokestį".

Ją nužudęs, Turacis ir toliau nuveždavo pinigus, tik dabar jau iš savo kišenės. Nei tai, kad turėjo paaukoti savo pesus, nei pasimatymai su Brendos tėvais anaiptol jo nežavėjo, bet taip elgtis privalėjo, norėdamas išvengti įtarimų.

Brendos tėvai turėjo septynis vaikus, – mirusioji Brenda buvo ketvirta, – motina, maždaug penkiasdešimties metų bedantė moteriškė, į Turacį žvelgė su tam tikra simpatija. Turacis nesibodėjo jos dėmesiu, bet stengėsi per daug nesileisti į kalbas. Palaipsniui mažino sumas ir vieną dieną paprasčiausiai nusprendė, kad jau pakaks.

Ismaelis Feras nepriklausė tam tipui žmonių, kurie galėtų nužudyti. Bet ta penktadienio popietė, kai paskambino Izabelė Masalvi, norėdama pateikti klausimų apie skaidrią dantų pastą, jam atrodė kaip koks sekmadienio vakaras – depresijos viršūnė, – nes jį nuolatos užklupdavo melancholijos priepuoliai prisiminus savo paskutiniąją moterį – dvidešimt dvejų metų merginą, teatro meno studentę, palaikiusią jį patyrusiu vyru.

Ilgas valandas stebėjusi jį barstantį pypkės pelenus ant kelnių ir išklausiusi jo išvedžiojimų, kurių jis pats nesuprato ir kurie, labai galimas dalykas, tikrai buvo nesuprantami, pareiškė, kad jos laukia tėvai – nors Hondūro ir Serano gatvių kampe esančiame bare jį buvo patikinusi, kad naktis leidžia su „įdomiais nepažįstamaisiais", – ir išėjo, palikusi cigaretes, kurių pasiimti taip niekuomet ir nesugrįžo.

Tai nutiko prieš trejus metus, ir tai buvo paskutinis „stiprus" jo potyris. Tą penktadienio pavakarę, kai jam paskambino Izabelė, jis kentėjo nuo vienatvės ir skausmo, kurį kėlė tas prisiminimas, nežinojo, ką valgyti vakarienei, ką žiūrėti per televizorių nei ką daryti su savo gyvenimu. Tai ji jam paskambino.

Feras įsitvėrė Izabelės skambučio taip, kaip ekvilibristas krisdamas griebiasi virvės, kuria žingsniavo, bet manė, kad elgiasi protingai ir teisingai. Ji jam paskambino, tad jis turėjo teisę pasielgti atitinkamai. Kaip, anot Fuko, sakė Haidegeris: „Būtis yra visa ko pradžia, pats

pirmapradiškumas, o esamybė yra tai, kas tą pirmapradiškumą parodo." Galų gale jis turi teisių.

Jam paskambino Kitas. Šiuo konkrečiu atveju – Kita. Bet „Kitas“ buvo apibendrinanti sąvoka, įvardijanti ir vyrus, ir moteris; netgi kinus ir negrus. Izabelė irgi buvo Kita ar Kitas. Kitybė.

Ir sąvoka „Kitas“, ir „Kitybė“ sukėlė tam tikrą vangaus Ismaelio Fero suvokimo sumaištį. Kitaip nei „ne vieta“, „šakniagumbis“, „bulius“ ir kitus jo mėgstamų filosofų žodžius ir frazes, kurių prasmės jis nė iš tolo nesuvokė, sąvokas „Kitas“ ir „Kitybė“ jis suprato kaip „tavo artimas“. Jei nemeluotų pats sau, turėtų pripažinti, kad jo proto galių užteko tik suvokti žodžiui „Kitas“, parašytam didžiąja raide. Žodžio „Kitybė“ reikšmės jis taip ir nesuprato.

Ir dar... kodėl „Kitas“ rašomas didžiąja raide? Tai buvo užburianti mįslė, tad geriau pasirinko vartoti žodį iš didžiosios raidės, nors ir nesuprato kodėl, nei iš viso jo atsisakyti.

Kitas, Kitybė – koks išsilavinęs jautėsi kartodamas šiuos žodžius. Jis nepatingėjo oranžiniu ryškiu žymekliu pasibraukti kiekvieno tokio žodžio, argentiniečių autorių pavartoto laikraščiuose, žurnaluose ar knygose. Ir vėliau sekė jų veiklą skaitydamas įvairias publikacijas arba bendraudamas su tą sritį išmanančiais žmonėmis. Jis padarė stulbinamą išvadą: visi, kurie vartojo terminus „Kitas“ (didžiąja raide) ir „Kitybė“, buvo valstybės apmokami inte-

lektualai arba mecenuojami kokios nors stambios įmonės, kuri, remdama kultūrinius renginius, apkarpydavo savo mokesčius. Pats Ismaelis Feras manė, kad gyvenimo pilnatvę, priklausančią nuo autodidaktinės karjeros, jis pasieks tuomet, kai valstybė ar kokia nors svarbi įmonė parems jį skaityti paskaitas, rengti konferencijas ar rašyti *papers*, kur būtinai puikuotųsi sąvokos „Kitas" ir „Kitybė".

Vis dėlto Izabelę jis apibūdino kaip sau artimą, nes labai daug apie ją galvojo ir jam taip labiau patiko. Jis jautė, kad su šia jam artima būtybe jis susidūrė ryžtingoje, bet taikioje kovoje tą penktadienio pavakarę. Jautė ją labiau nei bet kada, stipriau nei bet kurį kitą asmenį per visą savo gyvenimą, įskaitant netgi tėvus ir pusbrolius.

Dar porą kartų jis skambino jai į darbą. O ji – porą kartų numetė ragelį. Ir gerbdamas jos „reakciją" – Haidegerio apibrėžtas terminas – Feras liovėsi jai skambinęs. Tai padaryti jam nebuvo sunku: jau tą penktadienį, kai ji jam paskambino, pamanė, kad ji tikra rakštis jo gyvenime, o dar po mėnesio galutinai ją pamiršo ir vėl mintimis grįžo prie teatro studentės.

Tačiau tuomet iš niekur ar iš metafizinės pasaulio pusės atvyko Pasiuntinys, Emisaras – Anastasijus Bordenavė (prisistatęs kaip Chulijus Sambranas).

Anastasijus pasakė dalį tiesos: Izabelė yra jo darbuotoja. Tačiau vėliau tęsė: ji labai negraži ir nelaiminga moteris, ištekėjusi už ją skriaudžiančio vyro, tad Ismaelio Fero atsakymas ir vėlesni skambučiai jai grąžino gyvenimo

džiaugsmą ir raudonį jos skruostams. Ji niekuomet pati neprisipažins, sakė Anastasijus, bet Ismaelis – jos išsigelbėjimas. Viskas buvo nuspręsta, kai Anastasijus išsitraukė piniginę, o Ismaelis pasijuto tarsi samdomas kovotojas, kuriuo jis niekuomet nebuvo.

Anastasijus davė jam Izabelės namų telefono numerį ir paprasčiausiai pasiūlė nenustoti skambinti. Visa kita priklausys jau nuo paties Fero: tegu jis pats nusprendžia, kaip dažnai skambinti ir ką sakyti.

A posteriori, tai yra po šiurkštaus Izabelės atsakymo, – to grasinimo – Feras ėmė skambinti rečiau, kol visiškai liovėsi. Tačiau atrodė, kad jam nebus leista nutolti nuo tos nelaimingosios, kuriai reikėjo santykių pokyčių, o vėliau – gal ir naujų santykių tarp moters ir vyro, bet ne tokių, kurie gimdytų priespaudą ir būtų panašūs į ryšį tarp darbininko ir darbdavio ar vyro ir žmonos.

Taigi prieš jį vėl stovėjo Chulijus Sambranas – keista, bet būtent jos darbdavys, kuris dešinėje rankoje laikė didžiulį banknotų pluoštą ir teigė, kad tie nuolatiniai skambučiai teikė Izabelei drąsos tol, kol ji tapo ryžtinga ir nepriklausoma moterimi. Trūko vienintelio „potėpio“, vieno lakoniško ir ryžtingo skambučio, duosiančio jai postūmį galutinai atsikratyti to beviltiško gyvenimo. Tačiau tai turėtų būti tikrai įtikinamas skambutis: lemiamas.

– Bet ji pagrasino man policija, – paaiškino Feras.

– Jos vyras buvo šalia, – greitai sugalvojo Bordenavė.

– Nėra taip paprasta būti laisvam, – tęsė. – Neatsitiktinai paminėjo policiją: ji bijo laisvės. Bet lygiai taip pat jos trokšta.

Joks argumentas nebūtų stipriau įtikinęs Fero. Jis įsikišo į kišenę Bordenavės pinigus – jų pluoštas pūpsojo labiau nei koks nors sausainių pakelis – ir pasakė, kad viską paliktų jam. Nepaisydamas to, prieš išeidamas, Chulijus Sambranas nesusilaikė neleptelėjęs kelių pasiūlymų.

Anastasijus išvyko taip, kaip jau seniai nebuvo daręs: su taksi. Kadangi Feras, paistydamas apie Kitą (jis paskyrė tam penkiolika nepakenčiamų minučių), užsiminė apie Kiniją ir Afriką, susimąstė, ar Kinijoje dar naudojamasi rikšų paslaugomis.

5

Du mėnesius po to susitikimo Anastasijus Bordenavė beveik kasdien savęs klausė, ką padarė blogai. Jam atrodė tiesiog neįmanoma, kad Ismaelis Feras nieko nelaukęs nepaskambino.

Izabelė ateidavo į darbą kaip ir visada.

Turint omeny tą slaptą planą, Anastasijui atrodė išmintingiausia daugiau nesilankyti pas Ferą ir pašalinti iš tualeto vaizdo kamerą. Jis padarė tai gailėdamasis dviejų dalykų: kad atsisveikino su vieninteliu intymiu ryšiu, –

nors ir erzinusiu jį, bet vieninteliu – siejusiu jį su Izabele, ir kad jau niekada tiksliai negalės žinoti, ar Izabelė vis dar susitikinėja su Luisu.

Tačiau jokia nelaimė neaptemdė Harų šeimos židinio; sienos netrūkinėjo. Neganda neįėjo pro jų duris. Nejaugi tas kvailys Feras nepaskambino?

Anastasijus negalėjo žinoti, bet Feras skambino dešimtis kartų: bėda ta, kad niekas jam neatsakydavo.

Ernestas, visiškai paskendęs savo mintyse apie naujuosius planus, nekeldavo ragelio. Juk kad ir kiek kartų prieš tai atsiliepdavo, tai niekada neišeidavo į gera. Tad kam dar labiau blaškyti mintis? Kai įregistruos „Harro" prekės ženklą, atidarys biurą, ten tikrai kels telefono ragelį – telefono, kurio numerį žinos tik reikiami žmonės. Izabelė, savo ruožtu, neturėjo nė mažiausio noro atsiliepti į jokį skambutį: jei kas nors kreiptųsi į ją iš darbo, galėjo tai pasakyti darbo dieną, kuri buvo pakankamai ilga. Neverta persistengti – vis tiek neišvengs kritikos.

Ernestas nežvelgė į Izabelę kitaip nei verslininkas į savo modelį: Izabelė, besivalanti dantis, ką tik pabudusi Izabelė, besigulanti į lovą Izabelė, Izabelė, žiūrinti pro langą. Kiekviena situacija, kiekviena poza, kiekviena išraiška buvo nauja idėja nuotraukai ar vis kitam drabužiui.

Tiesą sakant, jei, nors ir neturėjo jokių gabumų verslui, jis būtų nufotografavęs Izabelę ir paviešinęs nuotraukas – parduotuvės vitrinoje ar kokiame žurnale – ar pati-

kėjęs tai kokiam garsiam fotografui, o gal paprasčiausiam, bet gabiam profesionalui, Izabelė būtų pradėjusi modelio karjerą.

Izabelei jau ėjo keturiasdešimt tretieji, bet jos grožis neblėso. Daugeliui moterų paskutinieji metai iki keturiasdešimtojo gimtadienio būna geriausi gyvenime: jos niekada neatrodo tokios žavios kaip tuo metu. Tačiau po to grožis blėsdavo tiesiog savaitėmis. Izabelė, atvirkščiai, eidama keturiasdešimt trečiuosius metus, tebeturėjo ne tik stačias, bet dar gražesnes krūtis: kupinas iššūkio ir pergalės.

Iki keturiasdešimtmečio vengdavusi atskleisti savo amžių, dabar galėjo pasakyti tai be jokių užuolankų ir stebėti tiek vyriškosios, tiek moteriškosios giminės pašnekovų nuostabą. Jos balsas tapo dar seksualesnis, o sėdmenys ir kojos tebebuvo kaip rujojančios liūtės. Verta pakartoti: bet kuris iš naujųjų turtuolių ar tų menkystų, paliekančių savo žmonas dėl dvidešimtmečių, būtų metę pačią gražiausią dvidešimties metų nimfą, norėdami gauti tokią stebuklingą keturiasdešimt trejų metų moterį kaip Izabelė. Bet jau niekuomet nebūtų galėję nuo jos pasitraukti: kaip Odisėjas be laivo stiebo, būtų padėję galvas tos nenusakomo amžiaus sirenos saloje.

Haras vis nesiryžo parodyti Izabelės jokiam fotografui ir niekaip negalėjo nuspręsti, kada bus tinkamiausia akimirka paprašyti paskolos ir pradėti „projektą“ ar įkurti „mažytę įmonę“.

Jis taip ir neatsisakė viskio. Vengė gerti matant Litui, bet ne Izabelei, kuri, kaip Haras manė, jau priėmė jį tokį, koks yra. Jis stebėdavo ją, kaip pats manė, talentingai, prie įvairaus apšvietimo. Viskis padėdavo jam ieškoti tinkamiausių pozų ir akimirkų jai fotografuoti. Tačiau jis net nepagalvojo įsigyti fotoaparato. Retsykiais ją pamylėdavo.

Ji leisdavo tai daryti daug rečiau nei jis būtų norėjęs, bet užtektinai, kad jaustųsi pamalonintas. Daug labiau pamalonintu save laikė Luisas, kurį Izabelė aplankydavo visada, kai tik galėdavo, – o tai būdavo labai retai – jo bute, Sentenarijo parke esančiame dangoraižyje.

Nei tos poros, nei šeimos negalėtume laikyti laiminga. Izabelė paprasčiausiai pakentė Ernestą dėl Lito. Litą slėgė tėvo girtuokliavimas. Ernestas vėl iš visos širdies mylėjo Izabelę, bet gyveno apimtas euforijos ir bevaisių svajonių pasaulyje. Jų dienos nelabai skyrėsi nuo daugumos kitų kaimynystėje gyvenančių šeimų. Tačiau Izabelei buvo daug sunkiau susitaikyti su tokia kasdienybe, nes jos grožis turėjo suteikti jai geresnį likimą.

Turacis, nors turėjo priežasčių būti santūrus, du kartus paskubino Anastasijų, paskambinęs šiam į darbą: kaip dabar laikosi Izabelė ir ar jis ką nors nusprendęs? Nesileisdamas į detales – Turacis nenutuokė apie Ferą – Anastasijus abu kartus atsakė, kad planas jau pradėtas vykdyti: dabar belieka kantriai laukti rezultatų.

Anastasijus jau manė, kad Izabelei paspęstos užmačios žlugo, kai 2004 metų vasario 27-ąją jam paskambino Ernestas.

Iki to skambučio Anastasijus jautėsi netvirtai, nes nesijausdavo einąs teisingu keliu, jei nesulaukdavo kokio nors ženklo iš aukos namų. Jis iš tikrųjų manipuliuodavo daugelio jį supusių žmonių gyvenimais, bet visada palaikomas tam tikro pritarimo, sutikimo, nesvarbu – bendrininkų ar aukų. Kitaip jam nebūtų pavykę: paprasčiausiai jį slėgė baimė, kad kas nors nepavyks.

Ernesto skambutis Anastasijaus nenustebino – pamanė, kad bus atsiliepęs į Ismaelio Fero skambutį ir dabar kreipiasi į jį, kad patvirtintų ar paneigtų siaubingą žinią. Bet kai galiausiai penktadienio vakarą vairuotojas atvežė Ernestą į Mašvico dvarą – vietą, kur Anastasijus paskyrė susitikimą, – ir svečias pasisakė, ko atvykęs, Anastasijus pasijuokė iš absurdiškų likimo vingių.

Nė nenumanydamas apie Ferą, Ernestas lyg niekur nieko atvyko pas Anastasijų prašyti kone milijoninės paskolos naujam verslui. „Versliukui", – pasakė Haras.

– Palikim „versliuką" susitikimo pabaigai, – paantrino jam Anastasijus. – Paskambinai pačiu laiku: yra dar pora labai svarbių klausimų, kuriuos turim aptarti.

Ernestas įsitempė krėsle. „Aišku, tas idiotas Feras nė neskambino", – pamanė Anastasijus. Nepaisydamas visko, tęsė:

– Pradžioj turiu tau pranešti, kad šiais mokslo metais Litas negalės grįžti į „Highland School". Aš mėginau padėti visais įmanomais būdais, bet, kaip sako anglai: *not avail.* Ką gi, nieko nepadarysi. Jam leis pereiti į aukštesnę klasę, bet kitoje mokykloje. Tai daugiausia, ką galėjau padaryti.

Ernestas ne itin susirūpinęs linktelėjo. Jis jau buvo su tuo susitaikęs ir žinojo, jog Lito tai neslegia. Vadinasi, neslegia ir Ernesto. Kai įkurs verslą, reikės rimtai pagalvoti, ar Litui iš viso verta baigti mokyklą. O ir kokia iš to nauda? Jų įmonė klestės, tad Litas ir jo jaunesnysis broliukas kada nors perims verslą.

– Man labai gaila, – padėjo tašką Anastasijus ir kalbėjo toliau: – Kitas klausimas šiek tiek keblesnis. Tai liečia Izabelę.

Ernestas išliko ramus: viena vertus, jis jautėsi jau gerokai įkaušęs, tarsi koks kazokas – „Johnnie Walker" raudona etikete, kuriuo jį, kaip ir dera, plačioje taurėje dosniai vaišino Anastasijus, – kita vertus... ką galėjo jam pasakyti? Kad meta ją iš darbo? Dar geriau. Alkoholio ir vilties jėga – pirmą kartą po ilgo laiko jis rengėsi kovoti su aplinkybėmis ir pats nuspręsti savo ateitį – jam suteikė atsparumo bet kokiai žiniai.

Kai Anastasijus išpyškino tai, ką rengėsi, Ernestas sutiko žinią toks ramus, kad išgąsdino net patį Bordenavę.

– Galiausiai išsiaiškinau, kad Izabelė tikrai dulkinasi su kitu, – galop pasakė Anastasijus.

Ernestas sugniaužė krėslo ranktūrio galą, bet tik tiek. Nesujudėjo nė vienas jo veido raumenėlis: netgi atrodė, kad užsidėjo juodus akinius, beje, po šio susitikimo jis ir pradėjo juos nešioti.

– Negaliu pateikti tau įrodymų, bet tai faktas, – tęsė Anastasijus. – Jei gerai pagalvosi, jokia žvalgybos tarnyba savo agentams nepateikia įrodymų. Nei CŽV, nei anglų F5. Agentas turi pasitikėti savo vyresnybe, nes jo paprasčiausiai nepriimtų į tarnybą. Atmesk tą beprotį Ferą, tikrovė pasityčiojo iš mūsų įtarinėjimų. Tai visiškai nereikšmingas tipas. Toks vargšelis. Maldauju, neprašyk, kad išduočiau jo vardą, kaip sakoma vienoje tango dainoje: „Tokiais atvejais vyras nekaltas."

– Chulijanas Senteja, – pasakė Ernestas Haras vienintelį autorių, kurį žinojo.

– Karlosas de la Pua, – pataisė jį Bordenavė, prisiminęs prabangų šio autoriaus tango ir milongų rinkinį, iliustruotą garsiausių Argentinos dailininkų. – Kad ir kaip būtų, Izabelė įtaisė tau ragus. Ir, turint omeny su kokiu menkysta ji tai padarė, man peršasi išvada, kad ji taip elgiasi ne siekdama malonumo, o norėdama įskaudinti tave.

– Aš manau lygiai taip pat, – užtikrino Haras ir ištuštino savo taurelę.

Bordenavė atsistojo, pasiėmė iš tam skirtos lentynos – šalia senų užrašų knygelių odiniais viršeliais ir kietmedžiu įrišto *Martino Fiero* leidinio – vieną savo kubietiškų

cigarų, tam skirtu peiliuku įpjovė galiuką, atsisėdo ir kramtydamas tabaką tęsė:

– Tiesą pasakius, Izabelė mane vedė iš proto nuo pat antros savo darbo savaitės.

Dabar Ernestas jau įsitempė krėsle. Ką turi omenyje Bordenavė sakydamas, kad Izabelė „vedė jį iš proto"? Gal jis ir yra jo slaptasis varžovas? Negi jis ir yra tas „nereikšmingas tipas"? Jis neduos paskolos? Ta žinia verta dar vienos stiklinaitės viskio. Nurimo, kai pats Anastasijus jam įpylė, kaip ir šio vakaro pradžioje: jiedu vis dar gerai sutarė.

– Ji be perstojo mane provokavo. Ačiū Dievui, kad privertei ją apsivilkti vientisą maudymosi kostiumėlį tądien šitame dvare.

– Iš kur tai žinai? – sušuko Haras.

Anastasijus kilstelėjo antakius, tarsi norėdamas pasakyti: „Tai savaime suprantama." Ir tikrai – jis pats susiprato.

– Bet ji be paliovos mane provokavo, – toliau kalbėjo Bordenavė. – Neįsivaizduoji, ką ji išdarinėjo. Tu gi matai, kad Noemi irgi turi puikias krūtis, puikų užpakaliuką, bet tavęs neprovokuoja. Ji gali tai rodyti, bet viso to tau nesiūlo. Izabelė – visiškai atvirkščiai.

Haras linktelėjo.

– Jei būtų kokių nors drabužių lūpoms, reikėtų Izabelei ir jas pridengti, – gražbyliavo Bordenavė. Bet Haras teigiamai linktelėjo galvą.

– Kas per... – susijaudinęs šūktelėjo Bordenavė ir lepteléjo nederamą keiksmažodį. Bet dabar Haras jam nebepritarė. Staiga nerišliai girtu balsu atsakė:

– Ji vis dar mano žmona. Kol nebus įrodyta, kad taip nėra.

– Laimė, ji ne tavo žmona, – pertraukė jį Bordenavė. – Ir nėra kitų įrodymų, tik mano žodis – gali manimi tikėti arba ne. Prašydavo leidimo nueiti į tualetą. Jos judesiai būdavo kaip iguanos, norinčios patraukti lapino dėmesį. Tai, kas sakoma apie vištas, kuo puikiausiai tinka Izabelei. Bet gana apie tai, jau užtektinai bėdų ji man atnešė. Nuo praėjusiųjų metų Noemi nesiliauja manęs prašiusi, kad ją atleisčiau. Tu žinai, ką reiškia, kai namuose žmona nuolatos ko nors reikalauja... Kiek galėjau, pakenčiau, turiu omeny Noemi. Bet yra ribos. Dabar, kai Izabelė neteko globos, privalome veikti.

– Tu ją atleisi? – pasiteiravo Haras, žiūrėdamas į tuščios savo taurelės dugną.

– Aš ketinu ją užmušti, – atkirto Bordenavė ir lyg tarp kitko pridūrė: – Kokiam terminui tau reikėtų paskolos?

Haras atsakė pradėdamas nuo pirmosios sakinio dalies, nors jį kur kas labiau domino antroji.

– Dėl Izabelės nužudymo, – pareiškė, – gali visiškai manimi pasikliauti. O dėl paskolos...

Bordenavė vėl jį nutraukė.

– Manau, kad pažįstu idealiai tam darbui tinkantį žmogų.

– Tiesą sakant, aš tuo klausimu nieko nenusimanau, – paskelbė Haras, tarsi mokėtų dar ką nors nei sukirpti audinį ir žinotų tango bei milongų poetų pavardes.

Bordenavė išspjovė tabako trupinėlį į skardinę lėkštelę ir tarė:

– Eugenijus Turacis.

– Betgi jis Izabelės vyras! – suriko Ernestas.

– Tik keista likimo užgaida, – sustabdė jį Bordenavė vėl su aliuzija į tango, – Turacis, buvęs mūsų bendraklasis, beveik buvo pribaigęs Izabelę smūgiais, kai įsikišai tu. Argi ne taip?

– Teisingai, – patvirtino Haras.

– Nesakau, kad padarei blogai. Pasielgei taip, kaip tuo metu tau atrodė geriausia. Tačiau kartais turėdami geriausių paskatų mes pabloginam padėtį, užuot ją pagerinę. Kas žino, jei tada nebūtum įsikišęs, galbūt šiandien turėtum tikrą šeimą su ištikima žmona ir biologiniu vaiku.

– Aš Litą myliu ne mažiau nei tu Bartolą, – įžūliai atrėžė Haras.

– Žinau, žinau, – apsimetė sutinkąs Bordenavė ir pridūrė išpūsdamas dūmą, vingiuojantį tarp pusiau surūkyto cigaro ir viskio taurės: – Bet tai vis tiek nėra tas pats.

Ernestas įsižeidęs atsistojo.

– Puiku, – pasakė. – Ir kaip vyks operacija?

– Turi omeny nužudymą? – retoriškai paklausė Bordenavė. – Man reikia tik tavo pritarimo. Kai ateis metas,

supažindinsiu tave su veiksmų seka. Arba paprasčiausiai mes susitiksime jau kapinėse. Bet man reikia, kad tylėtum kaip kapas.

– Būk ramus, – patvirtino Haras. Ir žiūrėjo tylėdamas, laukdamas, kol bus grįžta prie antro „klausimėlio“.

– O dabar dėl paskolos. Penki šimtai tūkstančių dolerių man atrodo per daug. Ne dėl manęs, o dėl tavęs. Tai per didelis įsipareigojimas pradedant verslą. Daugiau laiko praleisi galvodamas, kaip grąžinti skolą, nei skirsi jį pačiam verslui. Jei sutinki gauti tris šimtus tūkstančių už keturis nuošimčius palūkanų ir patvirtinti tai parašu, jau gali laikyti mane pagrindiniu savo investitoriumi.

Ištiesė ranką.

Haras ją paspaudė.

– Žinoma, dalimis, – tarė Bordenavė, purtydamas Haro ranką. – Kaip žiūri į tai, jei šiandien duočiau tau penkis šimtus dolerių?

Haras linktelėjo.

7

Kitą dieną Haras pasamdė vairuotoją ir nusivežė savo šeimą į naują prekybos centrą, atvėrusį duris Libertadoro prospekte, jau beveik sostinės prieigose. Ten, nei Izabelei, nei Litui nematant, už šimtą dolerių įsigijo „Ray Ban“

markės saulės akinius, kuriuos nešios iki pat mūsų istorijos pabaigos.

Pietums suvalgė kepsnių ant grotelių prie vieno iš „vežimėlių“ Kostaneroje, o popietę praleido priešais esančiame mokamame baseine. Dideliam tėvų džiaugsmui „Highland School“ Litas jau buvo išmokęs plaukti. Nors jį iš ten išmetė, šio sugebėjimo jau nebegalės atimti.

Ernestas į Izabelę žvelgė visiškai nesavanaudiškai, todėl dar labiau mėgavosi jos grožiu. Dabar, kai jau žinojo ją praradęs ir kad ji bus nužudyta, pirmą kartą galėjo grožėtis ja neįsipareigodamas apsaugoti ir ginti ją nuo kitų. Jam jau nereikėjo garantijos, kad kitas vyras jos neatims, nei uždrausti jai su juo eiti. Žiūrėjo į ją kaip į reginį, kokia ji ir buvo, o mylėdavosi su ja kupinas naujo džiaugsmo, nusimetęs atsakomybės naštą.

Nors Izabelė to nepareikalavo, jis leido jai dėvėti bikinį ir baseine žiūrėjo į jos krūtis ir užpakaliuką, tarsi ji nebūtų jo moteris. Litas gana gerai plaukiojo, tad jis galėjo kuo ramiausiai apžiūrinėti Izabelę. O žiūrėti tikrai buvo į ką! Pradedant nuo daugiau nei tobulo veido – gerokai netaisyklingo, laukiniškai savito, su patrauklia, ryškia nosimi, – slenkant žvilgsniu amazonės krūtimis, menkai prilaikomomis to prasto, susidėvėjusio bikinio, lygiu, bet ne anoreksišku liemeniu, žėrinčiomis nuo vandens purslų šlaunimis, neprilygstamais sėdmenimis. Išsidrėbė šezlonge ir mėgavosi. Nužvelgė savo paties pilvą, nukarusį ir sudribusį. Užsidėjęs saulės akinius ir įsivaizduodamas,

kaip atrodys, pažadėjo sau labai greitai pasikeisti. Taip ir buvo.

Kelis tolesnius mėnesius kiekvieną rytą Ernestas bėgdavo iki Kostaneros. Užsirašė į sporto klubą ir, nors sumokėjo tik už du pirmus mėnesius, sportavo keturis mėnesius kasdien. Labai greitai išryškėjo jo pilvo raumenys, o rankos tapo vertos dėmesio. Izabelė negalėjo patikėti: ją persmelkė naujas geismo savo vyrui gūsis, ne paskatintas nevilties, bet tikras.

Litas dar kartą perėjo iš privačios mokyklos į valstybinę. Kitaip nei jo tėvai, nors ir neprisipažino, jautėsi nepaprastai to įvykio pažemintas. Numanė, kad kažkas slypi už to pašalinimo, bet nepajėgė išsiaiškinti, kas būtent, tad verčiau nieko nesakė, nenorėdamas sukelti tėvams daugiau rūpesčių. Jis jautė palengvėjimą, labai didžiavosi tuo, kad moka plaukti: tai buvo tarsi atlyginimas už visas jų pastangas. Tačiau net pats sau neprisipažino, kad visa tai jam atrodė tarsi atsisveikinimas. Jis, kaip ir Ernestas, manė, kad mokyklos nebaigs. Tragiškas atsisveikinimas – to jis negalėjo net sau prisipažinti be ašarų (o verkti Litui atrodė mergaičių reikalas) – su ta nuostabia vidurinės klasės šeima. Labai greitai Litui reikės grįžti prie to, kas jam buvo nulemta: jis tai žinojo.

8

Ernestas zujo gatvėmis su savo „Ray Ban" akiniais. Pusę kelio iki Kostaneros eidavo, pusę – bėgdavo. Vėliau bėgdamas ir žingsniuodamas sugrįždavo iki sporto klubo Santa Fe gatvėje. Ten dvidešimt kartų po dvidešimt atlikdavo tempimo pratimus, visuomet padarydavo ne mažiau nei penkis šimtus atsilenkimų ir kilnodavo neįsivaizduojamus svorius. Beje, jei jau kalbame apie penkis šimtus, jam nebeliko nė cento iš tų penkių šimtų dolerių, paskolintų Bordenavės. Tačiau tai jam nekėlė nerimo – buvo įsitikinęs, kad verslas įsisuks greičiau nei ateis laikas grąžinti skolą.

Jis laikė save žudiku, o tai pakeitė jo laikyseną, suteikė tam tikro pasitikėjimo. Jis pradėjo gerai rengtis, net Izabelė jam labai mandagiai ir pagarbiai užsiminė, kad galbūt jos alga – nes ji vienintelė šeimoje gaudavo algą – ne tokia, kad jie galėtų sau leisti tokias išlaidas. Ernestas jai atsakė, kad nesijaudintų: labai greitai jie nebebus skurdžiai. Jis pradėjo fotografuoti ją pigiu fotoaparatu, kurį nusipirko nenaują. Matydama jo entuziazmą, Izabelė neprieštaravo. Ernestas pamanė, kad ne tik galės naudoti Izabelės nuotraukas po jos mirties, bet tuomet jos netgi taps vertingesnės, kaip kad šokių karalienės Gildos, kuri žuvo automobilio avarijoje.

9

Maždaug tų metų viduryje Anastasijus priėmė sprendimą. Po susitikimo su Ernestu palaukė kelis mėnesius – dėl visa ko – ir nusprendė lukterti dar kelis po to, kai atleis iš darbo Izabelę – tai jis planavo atlikti ketvirtadienį, 2004 metų liepos 15-ąją.

Palaukė, kol Izabelė kaip ir kiekvieną dieną atsisės į savo darbo vietą, tarsi atsainiai pasisveikins su Luisu – taip darydavo nuo pat tos dienos, kai užsimezgė jų nuodėmingas ryšys, jie taip nevykusiai apsimetinėjo, kad atrodė tarsi karnavalo personažai, – kol imsis peržiūrinėti prekių sąrašus ir numerius, kuriais reikės skambinti, o tada pakvietė ją per garsiakalbį:

– Izabele, prašau ateiti į mano kabinetą.

Tai buvo pirmas kartas, kai jis naudojosi garsiakalbiu, atrodė kiek juokingai, nes ji juk buvo šalia. Tereikėjo atidaryti duris ir pakviesti. Tiesą sakant, Bordenavės balsas per garsiakalbį girdėjosi lygiai taip pat, kaip ir per uždarytas duris. Luisas įsitempė, tarsi „ant kilimo“ būtų kviečiamas jis. Vyksta kažkas neįprasta.

– Izabele, – tarė Anastasijus, vos jai įėjus į kabinetą, – šiandien tu nedirbsi kaip paprastai. Turėsi mane palydėti, mudviem reikia rimtai pasikalbėti.

Žinoma, Izabelė sutiko nieko neklausinėjusi.

Abu išėjo iš pastato ir įlipo į juodą limuziną, stovintį prie durų.

Jiems įsitaisius galinėje to neįprasto automobilio, kurį vairavo juodaodis vairuotojas, sėdynėje, Anastasijus paklausė Izabelės, ar nenorėtų gurkšnelio „Margaritos“. Prislėgta Izabelė tylomis papurtė galvą.

Automatinis padėklas priartėjo nuo vairuotojo sėdynės keleivių link tarp juos skiriančių stiklų.

Dešine ranka Anastasijus paėmė taurelę cukrumi glazūruotais kraštais, pripiltą geltono skysčio. Šiek tiek gurkštelėjo per šiaudelį. Kadangi Izabelė nepažino kelio, o ir neturėjo supratimo, kur jie važiuoja, kelionė jai pasirodė ilga. O tai tebuvo trumpas kelias iki tarptautinio San Fernando oro uosto.

Jie buvo netoli Tigrės; oro uoste pardavinėjo vaisius: mangus, apelsinus ir braškes. Vienoje iškaboje buvo parašyta, kad skrendant tarptautiniais skrydžiais draudžiama vežti vaisius. Anastasijaus laukė asmeninis užsakomasis reaktyvinis lėktuvas. Įlipo į jį su Izabele.

Lakūnas buvo gražaus stoto maždaug keturiasdešimties metų žilaplaukis vyras – būtent dėl žilės Izabelei jis priminė tą iškrypėlį iš radijo, su kuriuo kadaise kalbėjosi dėl darbo. Nors ji neišdrįso paklausti, kur jie skrenda, Anastasijus paaiškino:

– Mažiau nei po pusvalandžio būsime Punta del Estėje. Skrisdami komercinėmis oro linijomis užtruktume mažiausiai valandą.

Izabelė tylėjo, tik mandagiai pasisveikino ar tarstelėjo porą bereikšmių frazių. Ji buvo protinga ir apdovanota

gera intuicija, tad suprato, jog atsisakiusi, kad Anastasijus parvežtų ją namo tada per audrą, rizikavo savo tarnyba ir galutinai sugadino gerus jųdviejų santykius. Taigi būgštavo dar labiau pabloginti savo padėtį.

– Dangus giedras, vėjo nėra, – paskelbė pilotas. – Punta del Estėje trys laipsniai šilumos. Jei pageidaujate, skrydžio metu galite rūkyti. Nors aš jums to nepatariu.

Nusileido numatytu laiku. Anastasijus padėjo Izabelei išlipti. Kažkodėl toje oro uosto dalyje pūtė stiprus vėjas. Izabelė laikė rankomis suėmusi plaukus, lyg jie būtų skrybėlė, galinti bet kada nuskrieti: tačiau plaukai vis tiek beviltiškai susivėlė.

Kai terminale, kur buvo ramu, Anastasijus pažvelgė į ją, išsigando, ar tik nebus įsimylėjęs. Prie įėjimo jų laukė automobilis, kuris nugabeno juos iki Anastasijaus biuro Punta del Estėje, didžiuliame pastate ant jūros kranto. Apie šį „žygį" Noemi nieko nežinojo.

– Atsivežiau tave čia, – tarė Anastasijus, – nes man tai pasirodė geriausia vieta viską išsiaiškinti. Tada, kai pasiūliau parvežti tave namo, neturėjau omeny nieko daugiau.

– Žinau, – pratarė susigėdusi Izabelė.

Atrodė, kad Anastasijus dvejoja. Bet susigriebė:

– Dabar sumaniau atsivežti tave čia, ne porą kvartalų nuo biuro, o į kitą šalį, kad įsitikintum, jog nesu žmogėdra. Kad būnant su manimi ne tik biure ar namuose tau nieko nenutiks. Kita priežastis, dėl ko tave čia atsivežiau, yra ta, kad privalau pranešti tau nelabai gerą žinią ir

noriu, kad tai įvyktų kuo palankesnėmis sąlygomis, tarsi kokia kompensacija.

Jis ruošė ją naujienai.

– Du pagrindiniai įvykiai, sukeliantys didžiausią stresą Vakarų pasaulio žmonėms, yra mylimo žmogaus praradimas ir persikraustymas.

Izabelė tiek įsibaimino, kad Anastasijui ištarus tai, ko ji laukė, nusiramino.

– Izabele, – pasakė Anastasijus, – tu atleista. Nuo šios akimirkos jau nebepriklausai įmonei „Call and Help Center". Mes tebeliekame bendraklasiais. Šito niekas nepakeis, aš ir nenorėčiau to pakeisti, nors ir galėčiau: bet mūsų jau nebesieja darbo santykiai, šiuo atveju – darbdavio ir darbuotojos santykiai. Tikriausiai tu klausi savęs, kodėl. Nėra reikalo kalbėti apie tavo aplaidumą. Kad tau stinga įsitikinimo, tu taip pat puikiai žinai. Be to, tau skambinęs pamišėlis ar idiotas dar kelis sykius skambino tau į darbą, o tu man to nepasakei.

– Nepagalvok, kad sakau tai tam, kad atlygintum man nuostolius, – ištarė Izabelė vos tramdydama ašaras. – Bet apie beprotį nieko tau nepasakojau paprasčiausiai dėl to, kad nenorėjau trukdyti... – ir jau nebeištvėrė. – Atsiprašau... – tepasakė ir užsidengė delnais veidą.

Anastasijus pažvelgė į ją nepajėgdamas nė pajudėti. Jis ją sužlugdė. Sunaikino. Negalėjo išvengti, privalėjo sau tą pripažinti: jis įsimylėjo.

Iki šiol tiksliai nesuprato, ko iš jos nori, tačiau kvailystė būtų ją nužudyti. Kodėl turėtų atsisakyti tokio stebuklo? Juk ji čia ir priklauso jam.

– Izabele, – tarė Anastasijus atsistodamas, – turiu bilietus į „Oskarų“ ceremoniją Holivude kitiems metams. Išvyktume iš Buenos Airių vasario 20 dieną, o grįžtume 27-ąją. Ką manai?

Izabelė negalėjo patikėti tuo, ką išgirdo, bet vis tiek atsakė, rydama ašaras:

– Abiem šeimoms?

– Ne. Negaliu vežtis visų. Vyktume tik mes.

Izabelė neigiamai papurtė galvą ir vėl prapliupo raudoti.

Anastasijus atsiduso. Jis padarė viską, ką galėjo. Visa kita buvo Eugenijaus Turacio rankose. Paėmė belaidį telefoną ir paskambino vairuotojui. Po keturiasdešimties minučių abu jau sėdėjo lėktuve, grįžtančiame į Buenos Aires. Tas pats pilotas jiems pasakė, kad oras netgi pasitaisė.

10

Izabelei netekus darbo gyvenimas Harų namuose tapo sunkus. Bet ne Ernestui: prie liguistai pakylėtos jo būsenos prisidėjo dar ir požiūris, kad į žmoną nebereikia žvelgti

iš apačios, kaip į vienintelę dirbančią šeimoje, ir tai jam suteikė naujų jėgų.

Litas pasisiūlė pasiieškoti darbo, bet abu tėvai nesutiko. Du mėnesius galėjo pragyventi iš to, ką Izabelė buvo sutaupiusi be Ernesto žinios, ir mažytės kompensacijos, kurią Anastasijus išmokėjo iš gailestingumo, nes į darbo sutartį tai nebuvo įrašyta. Ernestas vėl pasijuto apgautas, sužinojęs, kad Izabelė susitaupė beveik du tūkstančius pesų atskiroje sąskaitoje tame pačiame banke. Jam net nebūtų skaudžiau išsiaiškinus, kad Luisas irgi davė jai tūkstantį pesų, sužinojęs, kad ją atleidžia. Kad jos neįžeistų, nudavė skolinąs, bet kaip tikras džentelmenas iš anksto žinojo, kad niekuomet neatgaus skolos ir jau tikrai nereikalaus jos grąžinti.

Luisas palaukė mažiausiai mėnesį po to, kai paskolino pinigų, kad nesuterštų savo pasiūlymo, ir pakvietė Izabelę kartu pabėgti.

– Kur pabėgti? – paklausė Izabelė išbalusi ir nuostabiai graži.

– Kur tik paliepsi, – atsakė Luisas. – O galbūt pasilikti čia, – mostelėjo ranka, rodydamas savo netvarkingą butą.

– Aš net nežinau, kodėl su tavimi miegu, – atsakė Izabelė. – Juk šiais mėnesiais netgi nesipykstame su Ernėstu. Nežinau, kaip apibūdinti savo santykius su Ernestu, bet aš žiūriu į jį palankiai. Jis labiau prisižiūri nei tu...

Izabelė išdrįso prabilti gana šiurkščiai, nes iš tų dviejų vyrų apgautasis buvo Ernestas. Kol atsiduoda jam kūnu,

nė vienas iš jos pasakytų žodžių negalės Luiso įskaudinti. Moteris gali dulkintis su vyru ir jam sakyti: „Neįsivaizduoju, kaip galiu miegoti su tokiu menkysta kaip tu.“ Bet kol su tuo vyru miegos, visi įžeidimai jam skambės kaip komplimentai. Moterys lengviau atsiduoda tiems vyrams, kurie jas nuvertina, bet pats toks vyras jaučiasi įvertintas jau vien dėl to, kad moteris su juo miega.

Luisui neliko kitos išeities, kaip tik papasakoti jai viską, ką žinojo. Jis būtų norėjęs to išvengti, siekė, kad ji išvyktų su juo iš meilės ar bent jau dėl potraukio. Bet tai, kas ją atvedė į jo namus tą 2004-ųjų gruodžio 20-ąją, jiems abiem taip ir liko mįslė. Norėdamas ją sulaikyti – o nieko labiau jis netroško – privalėjo pateikti jai tikrų faktų.

11

Darbas turėjo būti atliktas gruodžio 21-ąją. Bordenavė norėjo, kad viskas būtų baigta dar prieš Kalėdas – taip pat ir policijos tyrimas tuo atveju, jei kas nors nepavyktų taip, kaip buvo numatyta. Jis jau buvo viską parengęs tam, kad praleistų šventes su Bartolu ir Noemi „Disnėjaus pasaulyje“.

Litas puikiai baigė mokslo metus valstybinėje mokykloje. Puerto Riko gatvėje esančioje valstybinėje mokykloje reikalavimai buvo gerokai mažesni nei „Highland School“, todėl jo pažymiai atitinkamai pakilo. Tėvai dar

nežinojo, kad jis jau nusprendęs palikti ir mokyklą, ir jų namus. Nors dar nežinojo, kada, bet buvo pasiryžęs. Tai tikrai įvyks po Kalėdų.

Gruodžio 20-ąją savo namuose, Sentenarijaus parke esančiame vidurinės klasės dangoraižyje, Luisas atskleidė Izabelei turįs nepaneigiamų įrodymų, kad Bordenavė, Haras ir Turacis, buvę jos bendraklasiai, – buvęs darbdavys, dabartinis ir buvęs vyrai – sumanė ją nužudyti. Pirmoji Izabelės reakcija buvo nesuvaldomas juokas.

Kitaip nei tada namuose, kai turėjo užsidaryti vonioje, norėdama nuslėpti savo juoką, Ernestui pareiškus, jog dirbs šiukšlininku, šį kartą leido sau kvatotis matant meilužiui, nes Luisas galėjo taip save vadinti. Praėjus juoko priepuoliui, pasakė jam, kad nieko neprasimanytų ir nespęstų pinklių, norėdamas ją pagauti: tai neteisinga ir per žema, juk jis visada elgėsi kaip tikras džentelmenas.

Luisas išdėstė viską, ką žinojo: iš įvairių dokumentų išsiaiškino, kad Bordenavė liepė nužudyti savo dėdę; bet per klaidą buvo nužudyti ir jo tėvai. Samdomas žudikas buvo Turacis. Ir kai Bordenavė, dar tebedirbdamas auklėtoju „Highland School“ – toje pačioje mokykloje, kur vėliau sumokėjo už Lito mokslą, – susisiekė su juo ir pasiūlė ateityje galimybę dirbti, planas jau buvo sukurtas. Kam gi daugiau surengė jam bandymą? Kam paprastas auklėtojas klausinėtų sistemų analitiko, ar pasirengęs pradėti naują projektą už didelę sumą pinigų, jei nebūtų įsitikinęs, kad greitai tą sumą turės?

Izabelė, prislėgta tų žinių, dar nesulaukusi blogiausios dalies, išplėtė akis taip, kad tapo neatremiamai graži. Luisas tai pastebėjo, pabučiavo jai akis ir skruostus. Izabelė lūpomis susirado jo lūpas. Pirmą sykį per vieną susitikimą jie pasimylėjo du kartus.

Po to netikėto aistros protrūkio – Luisas nė pats nesuprato, iš kur gavo jėgų, – baigė pasakoti Izabelei, kaip sužinojo apie sąmokslą, kuriame ji buvo numatyta kaip auka.

Tą vakarą, kai audros dieną buvo nusiaubtas Anastasijaus kabinetas, o Bordenavė draudimo bendrovei paaiškino, kad greičiausiai tai padarė koks nors įsibrovęs plėšikas, o galbūt beprotis Feras, kuris, pasak Anastasijaus, yra kažkoks maniakas, skambinėjęs jo darbuotojoms, Luisas suprato, kad jo darbdavys meluoja.

Juk Luisas buvo beveik visiškai tikras, kad niekas kitas, išskyrus patį Bordenavę, tą vakarą neįėjo į pastatą ir kad pats Bordenavė dėl kažkokios nežinomos priežasties golfo lazdomis išdaužė viską savo biure. Visa tai Peroliui pažadino šeštąjį jausmą. Bordenavė slepia kažką keisto. Kodėl jis nusiaubė biurą? Todėl, kad Izabelė atsisakė su juo važiuoti. Ta moteris jam nebuvo tokia nesvarbi, kaip kad jis stengėsi parodyti. Ši moteris jam reiškė daug daugiau ar daug mažiau nei tarnautoja. Ir nuo pat mokyklos laikų tęsėsi ta nepaaiškinama neapykanta.

– Tu manai, visa tai dėl to... – pratarė Izabelė, jau pradėjusi tikėti. – Viskas... dėl to, kad jį vadino Gordenave?..

Perolis staiga tapo iškilmingai rimtas. Atsakė, paremdamas ranka smakrą:

– Iš pradžių maniau, kad taip. Ir iki šiol, galima sakyti, taip manau. Bet tai gana sąlyginis atsakymas, nes tu juk niekada nepavadinai jo Gordenave.

– Žinoma, ne, – atsakė Izabelė. – Tu irgi. Ir vis dėlto, jei tavo teorija teisinga, mes esame pagrindinės aukos. Būtent mes – tie, kurie niekada iš jo nesityčiojome!

Luisas jautėsi labai artimas Izabelei. Bendri jųdviejų reikalai stiprino jo meilę.

– Aš nesu viena jo aukų, – tarė Luisas. – Gali blogai su manim elgtis arba niekinti mane, bet ne daugiau. Jei dabar jis mane atleis, tai tik dėl tavęs. Nes jis sužinojo apie mudviejų santykius.

Izabelė delnu prisidengė burną. Išsigandusi. Ji buvo nuoga.

– Jis viską žino?

Luisas linktelėjo.

Izabelė susigėdo taip, kad net išraudo. Pamanė, kad Bordenavė iš keršto ir pykčio viską bus papasakojęs Ernestui.

Luisas papasakojo jai, kaip suprato, kad tualeto remontas neturi nieko bendra su vandentiekio vamzdžiais: Bordenavė įtaisė nuo daviklių signalų įsijungiančią skaitmeninių vaizdo įrašų sistemą, per kurią šnipinėjo ir filmavo Izabelę.

– Negaliu tuo patikėti, – sušnibždėjo Izabelė. Tačiau, nors pati sau to nepripažino, jautėsi ir šiek tiek pamaloninta.

Tas siaubingas atradimas sukėlė Peroliui dvi mintis: pirma, kad Bordenavė nufilmavo juos abu ir jau viską žino, antra – reikia atsilyginti jam tuo pačiu. Nors ir nebedirbo su technologijomis, bet vis dar turėjo sistemų analitiko ir *hardware* specialisto gabumų bei įgūdžių, tad puikiausiai galėjo susitvarkyti su pačiomis naujausiomis technologijomis. Bordenavė smaginosi šnipinėdamas Izabelę, juos nufilmavo ir dabar turėjo įrodymų? Na, tokiu atveju Luisas irgi turės įrodymų apie jo veiklą. Į Bordenavės mobilųjį telefoną, kurį šis visada nešiojosi, bet kuriuo beveik nesinaudojo, jis įmontavo slaptą mikrofoną.

Per palydovinį ryšį tiesiai į namus Perolis galėjo įrašinėti ir klausytis Bordenavės balso visada, kai jis kam nors skambindavo.

Atidarė sieninę spintą ir parodė Izabelei įrašymo aparatą, panašų į mažytę stereoaparatūros detalę. Kad būtų patogiau ir iš atsargumo laikė jį virš apatinių drabužių stalčių, apkrautą striukėmis, džinsais ir kitomis kelnėmis.

Koks paradoksas: vyras, kurio namuose nebuvo telefono nei kompiuterio, nei televizoriaus, spintoje slėpė tokį technologijų stebuklą, – pamanė Izabelė, žvelgdama į Luisą.

Izabelės žvilgsnis jam neatrodė abejingas. O kas, jei, nepaisydama visko, ji galiausiai sutiks su juo važiuoti į Misjonesą, neprieštaraus, kad Santjagitas gyventų su jais, ir kartu jie praleis visą likusį gyvenimą? Niekas nesuteiktų jam daugiau laimės... Staiga jį nutvilkė gėda – jei tai įvyktų, kada nors, senatvėje, jis turės Izabelei prisipažinti, kad vieną vakarą bare „Drėgmė" nieko nenuslėpdamas papasakojo apie pirmąjį jųdviejų susitikimą. Jis sulaužė tą tylėjimo įžadą iš paprasčiausios tuštybės, dėl pasipūtėliško patino nesantūrumo.

Jis sukaupė visas jėgas, kad nesugadintų tos akimirkos ir neišklotų visko tuojau pat tai moteriai, kuri į jį žiūrėjo nuogutėlė ir tokia nuostabi. Bet, kaip kad savąjį vardą, jis tiksliai žinojo ir tai, kad po kurio laiko tikrai papasakos jai apie savo klaidą – mat bijojo numirti, turėdamas paslaptį.

– Mano nuomone, tai, kad jį pravardžiavo Gordenave, – tarė Izabelei, pabudęs iš savo tylių prisiminimų, – jam sukėlė pagiežą. Kaip ir „Tūkstančio ir vienos nakties" džinui, kuris tūkstantį metų ištūnojo uždarytas butelyje, jam jau nebebuvo svarbu, kas jį išlaisvins. Buvo pasirengęs nudėti pirmą sutiktą žmogų, netgi savo išlaisvintoją. Anastasijui visiškai nesvarbu, ar mes iš jo tyčiojomės, ar ne – iš buvusių bendraklasių mes patys pirmieji pasipainiojome jam po ranka.

Kitas paradoksas, niekaip neduodantis Izabelei ramybės, – užsigalvojusi ji vis tebežiūrėjo į jį nuogą, spaudantį aparato mygtukus, kad pasiklausytų įrašų, – kaip dosniai

jį apdovanojo gamta, palyginti su tuo, koks neišvaizdus ir nežymus jis buvo.

12

Kaip jau minėjome, Izabelei vėl nedirbant, Harų gyvenimas nebuvo labai lengvas. Tačiau visi trys iš paskutiniųjų stengėsi, kad jis pagerėtų. Ernestas kasdien bėgiojo ir lankė sporto klubą – taip jie nepakartojo liūdnos daugelio porų patirties, kai galiausiai nustojama matytis net ir retkarčiais.

Izabelė palaukdavo, kol Ernestas grįš iš savo kasdienio bėgiojimo, ir išeidavo ieškotis darbo. Ernestas ją fotografuodavo vėlai vakare arba anksti rytais ir tik retkarčiais – dieną, kai jiedu susitikdavo. Tarp antros ir šeštos valandos popiet jie nebūdavo kartu. Ernestas sėdėdavo vienas namuose, o Izabelė ieškojosi darbo. Būtent tomis valandomis ji kartkartėmis ir užsukdavo pas Luisą.

Jie gyveno iš penkių šimtų dolerių, kuriuos į trijų šimtų tūkstančių sąskaitą Anastasijus dar kartą davė Ernestui, atsižvelgdamas į tai, kad doleris nepaliaujamai kilo. Ir dar iš labai gerai apmokamų prancūzų kalbos pamokų, kurias tomis valandomis, kai tariamai ieškojosi darbo, Izabelė dėstė trims turtingiems jauniems dykūnams iš Bernalio, kurie įdėjo skelbimą laikraštyje paprasčiausiai norėdami pasismaginti. Liepė jai versti dialogus iš pornografinio filmo,

kurį žiūrėjo jai esant. Tos pamokos tęsėsi tik tris dienas, bet iš to uždarbio šeimą galėjo išlaikyti pusantro mėnesio.

Tą 2004-ųjų gruodžio 21-ąją Ernestas kaip visada buvo namuose, o Izabelė ieškojosi darbo (iš tikrųjų ieškojosi darbo). Bordenavės, Ernesto ir Turacio sandoris buvo maždaug toks:

Ernestas įsipareigojo tą vakarą išprašyti iš namų Litą. Turacis turėjo paskambinti apačioje prie durų maždaug pusę šešių vakaro, dar iki grįžtant Izabelei. Kai Izabelė įeis, pamatys Turacį, nutaikiusį ginklą į Ernestą. Visi trys tuomet nusileis iki automobilio, laukiančio jų apačioje. Iš ten važiuos į Luiso namus. Izabelė paskambins į duris. Jei Luiso nebus namuose, įeis su Izabelės raktu (Turacis su Anastasijum buvo įsitikinę, kad Izabelė turi raktą).

Jei Luisas bus namuose, Turacis nužudys Luisą ir Izabelę. Arba tik Izabelę, jeigu jo nebus. Paskui nusileis vidiniu liftu, paslėps lavoną automobilio bagažinėje ir nuveš į Mašvico rezidenciją, kur Anastasijaus žmonės pasirūpins, kad kūnas dingtų. Prieš atiduodamas lavoną, Ernestas gaus likusius du šimtus devyniasdešimt devynis tūkstančius dolerių.

Litas grįžo namo be penkiolikos penkios prieš antrąsias tos dienos futbolo rungtynes, nes suplyšo jo sportinis batelis, tad turėjo persiauti.

Namuose pamatęs, kad sveikų batelių nėra, bent jau pailsėjo ir išgėrė porą stiklinių šalto vandens. Ernestas, kadangi dėl minėtų aplinkybių bijojo net pažvelgti jam į

akis, apsimetė miegąs. Turacis atėjo trisdešimčia minučių anksčiau.

Jis nešėsi ginklą – pirmąjį savo gyvenime, – kurį jam pardavė Kačas Nestoras, ir „kilpą“ – tvirtą juodą virvę, su kuria manė pasmaugti Izabelę, kai pasiliks vienudu, jei kartais Luiso nebūtų. Ernestas pašoko atidaryti durų, šitaip norėdamas išvengti Lito susitikimo su žudiku. Tačiau to nepakako. Nežinojo, kaip išprašyti Litą. Kai Turacis užlipo į viršų, jis tiesiog susidūrė, akis į akį susitiko su Natalijumi, Izabelės ir Ernesto sūnumi.

Trumpą akimirką, nors kuo puikiausiai žinojo, kad Izabelė ir Ernestas jį įsivaikino ir kad laiko požiūriu tai neįmanoma, Turaciui pasivaideno, jog Litas yra jo ir Izabelės sūnus. Jam pasirodė, kad tą 2000-ųjų liepą Izabelė pabėgo jau laukdamasi Lito. Tačiau greitai atsitokėjo. Jis neturi vaikų nei kada nors jų turės. Izabelė irgi. Tai juos jungė amžiams.

Ernestas sudrebėjo: Turacis gali palaikyti Litą pavojingu liudininku. Tačiau Turacis pamatė kai ką daugiau: tas berniukas nėra gležnas. Jis ne toks kaip Ernestas, netgi ne toks kaip Izabelė. Jo kita kilmė, kitos šaknys. Buvo juntamas tam tikras berniuko pranašumas prieš Turacį. Sugebėjimas jam pasipriešinti kaip lygus lygiam. Litas buvo tvirtas ir iš prigimties labai stiprus. Jį nužudyti nebūtų taip paprasta. Neišvengtų rizikos. Litas įdėmiai pažvelgė Turaciui į akis, kol Ernestas užsikirsdamas jį pristatė kaip pažįstamą, su kuriuo turi aptarti verslo reikalus.

Litas atsisveikino nepadavęs rankos ir Turacis leido jam išeiti.

Ernestas atsiduso ir atsisėdo ant lovos.

Dabar, kai Turacis galėjo apžiūrėti jį neskubėdamas, pastebėjo, kad Ernesto išvaizda labai pasikeitė į gerąją pusę: ryškėjo jo pilvo ir rankų raumenys. Bet veido išraiška taip ir liko kvaila.

Buvo sumanęs pasmaugti jį „kilpa“, bet jo naujoji atletiška išvaizda privertė sumanymo atsisakyti. Be to, su Anastasijumi buvo nusprendę suversti jam visą kaltę, jeigu kartais kas nors nepavyktų – taigi, bet kuriuo atveju geriau buvo palikti jį gyvą.

– Kodėl leidai savo sūnui pasilikti namuose, kvaily? – paklausė. – Dabar jis mane pamatė.

– Grįžo netikėtai. Negalėjau to numatyti, – gynėsi Ernestas.

Turacis išsitraukė ginklą ir paleido jam į galvą dvi kulkas. Kai Ernestas susmuko ant lovos kaip kokia lėlė ar pavargęs žmogus, jo krūtinės ir rankų raumenys atrodė apgailėtinai. Turacis be vargo jį pakėlė ir perpus sulinkusį įgrūdo į spintą. Virtuvėje bandė surasti didelį šiukšlių maišą. Bet nerado. Trisdešimt tokių supakuotų maišų atneš Izabelė.

13

Eugenijus Turacis nebuvo iš nekantriųjų, bet jo kantrybė seko laukiant, kol grįš Izabelė. Ernesto lavonas sieninėje spintoje jo nė kiek netrikdė; tai jo susitikimą su teisėta sutuoktine netgi darė įdomesnį. Bėda buvo ta, kad Turacis nežinojo, kaip elgtis: jis nerūkė, negalėjo išgerti, nes dar prireiks žudyti, o įsijungti televizorių jam pasirodė nelabai išmintinga. Telefono skambutis kuriam laikui išsprendė jo bėdą. Pakėlė ragelį, priglaudė jį prie ausies ir laukė.

– Čia Ismaelis Feras.

Kas jis galėtų būti? Eugenijus tebetylėjo.

– Nepadėkite ragelio, – manieringai tarė nepažįstamasis. – Izabele?

– Ji tuoj ateis, – atsakė Eugenijus, stengdamasis kaip įmanydamas geriau mėgdžioti savotišką Ernesto balsą. – Norite, kad jai ką nors perduočiau?

Po akimirką trukusios tylos balsas kitame linijos gale suskambo nešvankiai:

– Man labai patinka jūsų požiūris. Dabar mes mąstome visiškai vienodai. Mudu su Izabele jau buvome susitikę. Tikiuosi, ji jums pasipasakojo. O jei ne, aš jums dabar tai sakau. Kitą savaitę mes nusprendėme vykti į Mar del Platą. Tas bandymas nebūtinai turi pasibaigti skyrybomis, nes iš pradžių tai bus tik paprasčiausias bandymas, išmėginimas. Taigi, remdamasis tuo, noriu jūsų paprašyti nepriimti jokių skubotų sprendimų: jūs esate šeima ir mes

nesirengiame išardyti šito branduolio, nors jis tik formalus, prieš tai neįsitikinę, jog ant senųjų griuvėsių gali gimti kažkas nauja.

– Paklausykit, – tarė apstulbęs ir įniršęs, tačiau valdydamasis Eugenijus, – Izabelė tuoj pat turi pareiti. Kodėl jums irgi neatvykus ir apsvarstytume viską trise? Pasakysiu jums visiškai atvirai: ji man nieko neužsiminė, bet mane tokia padėtis tenkina. Jei norite, galite laikyti mane pamišėliu ar ligoniu, bet aš jau seniai ieškau ko nors nauja, kas atgaivintų mūsų santykius ir suteiktų jiems įvairovės. Galiausiai ir man, ir Izabelei bus be galo malonu priimti jus savo namuose. Ar žinote adresą?

– Žinoma! – sušuko laimingas Ismaelis Feras. – Kaip mane džiugina šis naujas posūkis! Mes kalbame ta pačia kalba! Nuostabu! Aš ateinu.

Žinoma, kad jiedu kalbėjo ta pačia kalba: Turacis jį perkando nuo pat pirmo ištarto žodžio.

Apimtas entuziazmo ir euforijos, kaip jam nutikdavo, kai sumaišydavo matę su kava, Feras nuskubėjo nusimaudyti, prieš tai apsidairė aplinkui, mąstydamas, ką čia nunešus dovanų tai nelaimingai tarnautojai? Jis buvo griežtai nusiteikęs prieš vartotojiškumą, tad nepakliūdavo į išpardavimų pinkles. Juk turėtų rasti namuose ką nors tokio, kas, kaip ir per ankstesnius pasimatymus, atstotų puokštę gėlių.

14

Izabelė neskubėjo.

2004-ųjų gruodžio 20-ąją, pakeliui į namus, prieš tai išklausiusi siaubingų Luiso Perolio naujienų, nusprendė apsimesti nieko nežinanti ir elgtis įprastai. Pornografinis filmas, kurį neseniai ją privertė pasižiūrėti tie jauni turčiai, – blogo skonio pokštas, bet neperžengęs *voyeurs* ribų, – jai pakišo mintį šiuo rizikingu gyvenimo laikotarpiu išmėginti tokių seksualinių triukų, kokių per visą bendrą su Ernestu gyvenimą nė neįsivaizduodavo; tai būtų metodas jį nustebinti ir užkariauti. Troško, kad jis vėl ją mylėtų, kaip jų santykių pradžioje, kad gailėtųsi savo sprendimo, viską jai prisipažintų ir paskui abu pabėgtų.

Bet kuriuo atveju svarbiau nei susigrąžinti vyrą ir išgelbėti savo gyvybę jai buvo apsaugoti Litą, atriboti jį nuo tos beprotybės. Jei Izabelei nepavyks pavergti Ernesto šiąnakt, ji padarys viską, kad išsivežtų iš miesto Litą. Nežinojo, kada nei kas ateis jos gyvybės, bet negalėjo leisti sau prabangos delsti.

Taigi, 2004-ųjų gruodžio 20-osios naktį Izabelė visokiais būdais mėgino pažadinti Ernesto geismą, bet nesėkmingai. Paryčiais, pavargusi, nes juk buvo praleidusi audringą popietę su Luisu, užmigo kaip užmušta.

Ernestas, jau iš vakaro apsimetinėjęs miegančiu, pasinaudojo proga ir miegančią žmoną apžiūrėjo iš tam tikro nuotolio, iš šalies: neabejojo, kad tą popietę Izabelė jį

apgavo. Tai tik į naudą: rytoj jis jaus dar didesnį palengvėjimą. Paėmė fotoaparatą ir penkis kartus ją nufotografavo.

Gruodžio 21-ąją – Ernesto mirties dieną – Izabelė buvo namuose, kol Litas vienuoliktą valandą ryto išėjo į savo futbolo rungtynes. Po akimirkos iškeliavo ir ji, prieš tai provokuojamai pabučiavusi Ernestą į lūpas ir meiliai pakalbinusi. Ernestas atsisveikino šaltai.

Jau gatvėje Izabelė paskambino Luisui ir pasakė norinti, kad jis nupirktų Litui bilietą į Misjonesą – už paties Luiso duotus pinigus. Litas susitiks su Peroliu prie sienos.

Izabelė pamėgins paskutinį kartą sugundyti Ernestą ir priversti jį prisipažinti. Jei nieko neišeis, naktį ji irgi išvyks. Galbūt visiems trims pavyks kirsti Brazilijos sieną; nes bus labai sunku išsivežti berniuką be Ernesto pasirašyto sutikimo.

Tą gruodžio 21-ąją Izabelė grįžo vėlai, nes užėjo į specialią parduotuvę ir nusipirko apatinių drabužių, skirtų Ernestui sugundyti. Dar pirko įvairių aliejų ir losjonų kūnui.

Prieš pakildama į butą, užsuko į savitarnos parduotuvę ir nusipirko trisdešimt šiukšlių maišų, nes namuose jie buvo pasibaigę jau daugiau nei prieš mėnesį.

Ji vylėsi susitikti grįžtantį Litą, paaiškinti berniukui, kad jis privalo išvykti, o jau tada paskutinį kartą, pasitelkdama visą savo žavesį, sugundyti Ernestą Harą. Ji buvo tikra, kad Litas nieko neklausinėjęs padarys ką lieptas.

Tačiau ji visiškai nebuvo pasirengusi pamatyti ant lovos sėdintį Turacį. Trūko lovatiesės.

– Sveika, Izabele, – tarė Eugenijus, kai ėmė leistis saulė ir pro langus į butą Lesikos gatvėje įsliuogė šešėliai.

– Sveikas, Eugenijau, – atsakė ji, stengdamasi suvaldyti drebulį.

– Juk būtent čia mes vėl susitikome... Jau prieš... penkerius metus? Rodos, kad čia ta vieta, kur mudu visada... susitinkame iš naujo.

Izabelė linktelėjo liūdnai šypsodamasi.

– Tavo vyras ir tavo darbdavys nori, kad tave nužudyčiau, – tarė Eugenijus, gniauždamas kišenėje virvę.

– O tu? – paklausė Izabelė su baime, bet viltingai.

– Aš irgi noriu tave nužudyti, Izabele, kodėl gi ne?

– Todėl, kad Ernestas impotentas, – pasakė Izabelė. – Ir todėl, kad tu buvai vienintelis vyras mano gyvenime.

(Dėl Dievo meilės, privalo kaip nors išprašyti jį iš čia anksčiau, nei grįš Litas!)

Staiga ant valgomojo stalo pamatė kažkokio senio ir pagyvenusios moters nuotrauką – tai buvo Hana Arend ir Martinas Haidegeris – sunkiuose raudonų plytų spalvos rėmuose.

– Kas tai? – išgirdo savo balsą.

– Na, aš neturiu nė menkiausio supratimo. Bet tai vieno gerbėjo dovana. Dar vieno tavo gerbėjo.

– Tu buvai vienintelis, – pasakė Izabelė.

– Vienintelis tavo gerbėjas? – šypsodamasis paklausė Eugenijus.

– Ne. Galbūt vienintelis, kuris manimi beatodairiškai nesižavėjo. Mano vienintelis vyras, – nesiliovė Izabelė. – Jeigu tik nebūtum manęs mušęs... Jeigu tik... Dabar pat... jei galėtum pažadėti, kad niekuomet daugiau manęs nemuši...

Eugenijui buvo likusios tik dvi kulkos. Trečiąją ir ketvirtąją jis panaudojo Ismaeliui Ferui. Su abiem vyrais jam pasisekė, bet nebuvo tikras, kad dviejų likusių kulkų pakaks Izabelei nužudyti. Kita vertus, jei kas nors nepavyks ir ateis jo suimti, – kaip apsigins? Išsiviepė kaip pamišėlis įsivaizduodamas, kad ginkluotus policininkus sutinka kaip Šaolinio vienuolis – tik su „kilpa“. Teks panaudoti virvę Izabelei pasmaugti.

Izabelė norėjo paklausti, kodėl jis šypsosi, bet nusprendė to nedaryti.

Eugenijus šoko ant jos įtempęs virvę, o Izabelė sutiko jį plačiu ir tvirtu glėbiu.

Jiedu nusirito kilimu. Eugenijus paniro į moterį taip godžiai, kaip niekuomet nebuvo daręs.

Izabelė jo geidė, jį priėmė, su juo susiliejo. Eugenijus pasiekė viską. Jo veiksmai ir žodžiai buvo vulgarūs ir tiesūs, be jokių metaforų ar įmantrybių.

Tik po to, kai užvaldė ją šiurkščiais veiksmais, taip pat panaudodamas ir virvę, kurią uždėjo kaip antkaklį, – vienintelį daiktą ant kūno, kuris raitėsi tarsi gintųsi užval-

dytas, nuogas ir nesutramdomas, bet kartu nuolankus, Izabelė išdrįso jam kai ką pasiūlyti. Parodė jam į lovą.

Sieninėje spintoje Fero, kuriam buvo išnarintas kaklas, kūnas amžiname sapne ilsėjosi ant Haro kūno, vieno galva buvo atsirėmusi į kito petį, abu lavonai uždengti lovatiese, kuri neleido kraujui sutepti paklodžių ar grindų.

Izabelė išsitraukė daiktus, kuriuos pirko tam, kad suviliotų Harą. Pasidabino ir pasirodė Eugenijui: išsitepusi kremais ir taip apsirengusi – tai buvo kažkas nauja.

Dar nespėjus Eugenijui pasimėgauti tuo pasiūlymu, išgirdo durų spynoje pasisukant raktą.

– Tai Litas, – vos girdimai sušnabždėjo Izabelė.

Ji įsisupo į paklodę, paknopstomis išbėgo iš kambario ir uždarė duris.

Ji anksčiau nei Litas atidarė duris, būdama visiškai tikra, kad pareina jos sūnus, o ne Ernestas (ji pažinojo garsus, kuriais kiekvienas pasukdavo spynoje raktą), ir berniuko veide įžvelgė nelauktą brandą. Galbūt dėl to, kad šis pamatė savo motiną susisupusią į baltą tuniką, kaip kokią vestalę, ir pamanė ją esant nuogą po ta improvizuota uždanga (net neįsivaizdavo, kad po ja Izabelė vilki tuos nepadorius juodus su paauksuotais nėriniais drabužėlius nei kad visą kūną įsitrynusi kvapiaisiais aliejais ir losjonais iškalbingais pavadinimais). O gal paprasčiausiai instinktyviai jautė: turėjo viską pasakyti žvilgsniais, o tam Litui prireikė sukaupti visą savo patirtį, kurios paprastai jo amžiaus jaunuoliai dar neturi.

Tais žvilgsniais – abiejų akys buvo tamsios – jie apsikeitė savo bendro gyvenimo istorija. Jie mylėjo vienas kitą kaip motina ir sūnus; Izabelė darė viską, kas įmanoma, kad jis gyventų šeimoje ir jaustų pagarbą savo tėvui. Jie įsivaikino jį su meile ir iš meilės, Litas mylėjo juos kaip tėvus ir jautėsi dėkingas. Niekada nenustos gerbęs Ernesto – kad ir ką jis padarytų – galbūt taps neįmanoma su juo sugyventi, bet niekuomet nesiliaus jį gerbęs. Visa tai niekingai žlugo. Šeima iširo ir Litas privalėjo bėgti. Galiausiai Izabelė jam tai pasakė:

– Litai, privalai išeiti.

Litas suprato jos maldavimą taip, kaip ką tik iš vienintelio žvilgsnio, neprašydami nieko paaiškinti, suprato ištisus vienas kito gyvenimus.

– Izabele, – Litas ją taip pavadino pirmą kartą, – eime su manimi.

Tuo metu abu nujautė, nors dar nieko nežinojo, kad Ernestas jau nebėra tas, su kuriuo verta skaitytis.

– Tu dar vaikas, Litai, – tarė Izabelė pašnibždom, bijodama, kad nepasirodytų Eugenijus.

– Na ir kas? – paklausė Litas. – Aš galiu tavim rūpintis. Nesu mažas: dar iki atsikraustydamas pas jus, kai gyvenau gatvėje, patyriau visko. Aš viską žinau. Žinau, kur tave nusivežti. Eime su manim.

Izabelė ištiesė kumštyje suspaustą bilietą. Litas jį paėmė.

– Dabar negaliu, – ištarė ji, kad tik jis išeitų. Ir uždarė priešais jį duris.

Širdis jai daužėsi krūtinėje. Vaikinuko ryžtas ir stiprybė jai atėmė žadą. Grįžo į kambarį ir atsidavė Eugenijui visiškai to nenorėdama.

Tai truko tik valandą, nors Izabelei pasirodė, kad praėjo net dvi. Ji susimąstė, kurgi Ernestas. Kai grįžo Litas, ji net nesuabejojo, jog tai jis. Tačiau buvo akivaizdu – Ernestas nebus tas apgautasis vyras, kuris užklumpa žmoną su meilužiu lovoje: kitaip nei vyras, kuris sumano nužudyti savo žmoną, radęs ją lovoje su kitu, Ernestas pamatys juos lovoje po to, kai suplanavo žmogžudystę.

Izabelė negalėjo net įtarti, kad tikrovė buvo dar baisesnė: ne vyras galėjo rasti spintoje pasislėpusį meilužį – paties vyro lavonas buvo paslėptas spintoje, o meilužis vartėsi santuokiniame guolyje. Bet pagal įstatymus vienintelis teisėtas vyras buvo tas, su kuriuo ji dabar dalijosi lova – tįsojo šalia jos išsekęs ir patenkintas.

– Izabele, – tarė Eugenijus, – mudu gyvensime čia. Aš daugiau tavęs nebemušiu. Tik turiu užbaigti kelis reikalus – ir viskas.

Izabelė pajuto kraują smarkiai, bet ne skausmingai pulsuojant kažkur smegenyse – bet tai nebuvo tik fizinis pojūtis – ją vėl užplūdo nuojauta, kad Ernesto nėra, kuri buvo kilusi, kai Litas siūlė bėgti kartu. Tai buvo žinojimas, aplankęs vos tik išvydus namuose Eugenijų: tarsi jau nufotografuota, bet dar neišryškinta nuotrauka.

– Tu nužudei Ernestą? – nors jau buvo įsitikinusi, bet paklausė Izabelė.

Eugenijus linktelėjo:

– Ir tavo gerbėją Ismaelį Ferą. Kas jis toks?

– Nužudei jį? – pašnibždomis suriko Izabelė.

Eugenijus linktelėjo ir klausiamai tebežiūrėjo į ją.

– Niekas. Toks beprotis, – atsakė Izabelė. – Toks maniakas, kuris man skambindavo.

– Daugiau jis tau nebeskambins, – tarė Eugenijus tarsi kokiame meksikietiškame farse.

– Kur jie dabar? – išdrįso paklausti Izabelė.

Eugenijus galva mostelėjo spintos link.

Izabelė išblyško. Jos dantys kaleno, ji pajuto, kaip jai iš baimės nevalingai sutraukė didįjį kojos pirštą. Ji buvo basa ir nuoga.

– Ar galiu išeiti? – paklausė Izabelė, žvilgsniu ieškodama ko nors prisidengti.

– Po kiek laiko grįši? – tarė Eugenijus.

– Galiu po dviejų valandų?

Eugenijus sutiko.

Kol Izabelė rengėsi, Eugenijus paskambino į senovinių baldų parduotuvę, kurios bendraturtis buvo Bordenavė. Užsakė didelę spintą ir kėdžių. Iki jai išeinant, dar spėjo nugvelbti iš jos rankinuko Luiso buto raktą.

Pasilikęs vienas Lesikos gatvėje esančiame bute, laukdamas sunkvežimio su baldais, Turacis sukišo abu perpus sulinkusius lyg mėšlungio sutrauktus lavonus į du šiukšlių maišus, kurių, laimė, grįždama atsinešė Izabelė. Lovatiesę

įgrūdo į Ismaelio Fero maišą, įvyniojo į ją kūną tarsi į kokią vėliavą.

Atvykę nešikai per tris kartus liftu užkėlė kėdes ir į dvi dalis išrinktą spintą. Kėdes (nuostabias, klasikines, gryno medžio) ir spintą pastatė koridoriuje. Eugenijus įgrūdo po maišą į abi simetriškas spintos dalis. O nešikai kiekvieną atskirai nunešė žemyn.

Kol Eugenijus skundėsi, esą spinta netelpanti pro duris, nes neteisingai apskaičiuotas dydis, apatinėje laiptų aikštelėje nešikai vėl sujungė spintą ir keltuvu pakrovė ją į didžiulį sunkvežimį. Sunkvežimis pajudėjo link Bordenavės valdų užmiestyje, ant sienos tarp Pampos ir Buenos Airių provincijos, kur jų jau laukė apdairus mažordomas – tas pats iš rezidencijos, kur gyveno Anastasijus, – ir trys patikimi padieniai darbininkai.

Operacija, nors tikėjosi, kad jos neprireiks, buvo gerai aptarta anksčiau nei nutiko visi įvykiai, susiję su Izabele.

Tai nebuvo planas, konkrečiai numatytas šiai žmogžudystei, o slaptas sąmokslas, jei galbūt kada nors po kokio antpuolio Turaciui prireiktų atsikratyti vieno ar daugiau lavonų. Atsarginis planas, pradedamas vykdyti tik itin skubiu atveju.

Nė vienas Bordenavės vyrų nieko neklausinėjo. Anastasijus su šeima tuomet buvo Disnėjaus parke ir turėjo sugrįžti jau po Kalėdų. Vargšeliui Ernestui jau nebereikėjo rūpintis jam pažadėta paskola: jau nuo pat pradžios

Turacis ir Bordenavė įsivaizdavo nusivylimą jo kalakutiškoje povyzoje, kai, pamatęs Izabelės kūną maiše, supras, kad negaus pinigų ir kad Bordenavės nėra.

Eugenijus du kartus pasuko raktą laukujėse duryse – jis buvo pasiėmęs Ernesto raktų ryšulį – ir patraukė Luiso namų link.

Jam nė į galvą nešovė, kad per tas dvi valandas Izabelė galėtų pamėginti pabėgti su Peroliu. Jis paprasčiausiai davė jai galimybę be jo „atlikti tai, ką privalo". Juk ji nėra kvaila. Be to, ji negali jo palikti.

Dabar Eugenijus jau važiavo iš anksto užsakytu automobiliu (nors planas ir visiškai pasikeitė). Švilpaudamas jis atidarė vidurinės klasės dangoraižio Sentenarijaus parke duris, pakilo liftu ir, nesiimdamas jokių atsargumo priemonių, be baimės ir įspėjimo atsirakino Luiso buto duris.

Kelias akimirkas Luisas jo neatpažino. Po to iš karto sušuko:

– Turaci!

– Kaip sekasi, Peroli? Seniai matėmės.

– Puikiai, – atsakė Luisas ir atrodė ramus taip tikroviškai, kad net pats tuo patikėjo. Apstulbęs jis net užmiršo, kad į jo namus įėjęs įsibrovėlis, samdomas žudikas, atsirakino duris raktu, kurį tikriausiai paėmė iš Izabelės (gulintis ant stalo raktų pakabukas buvo tas pats, kurį jis dovanojo Izabelei) – gyvos ar jau mirusios. – O kaip tu laikaisi, seni? Kaip gyveni?

– Gerai, – atsakė Turacis. – Apskritai, viskas gerai. Atlieku šiokius tokius darbelius, tai šį, tai tą. Bet negaliu skųstis.

– Aš irgi, – tarė Luisas.

– Ne! – beveik suriko Turacis. – To betrūko, kad tu skųstumeis! Būtum šunsnukis, jei skųstumeis. Neturėdamas jokių nuopelnų, paprasčiausiai atsitiktinai lapnojai sau pudingėlį, kuris tau nepriklausė. Net ne pudingėlį – didžiulį tortą! Ar ne?

– Nežinau, apie ką tu čia, – sumelavo Luisas.

– ...blogiausia tai, kad ji mano žmona, – pasakė Turacis, tarsi baigdamas nepradėtą sakinį.

– Ji buvo Ernesto žmona! – nevykusiai bandė gintis Luisas, ne siekdamas įžeisti Eugenijų ar apginti Ernestą, o visiškai atvirkščiai – taip norėdamas paaiškinti Eugenijui, kad apgautasis yra Ernestas.

– Ne. Ne, Peroli, – tarė Turacis. – Va čia visų moksliukų klaida: jie gauna gerus pažymius, bet nieko nesupranta.

Luisas Perolis laikė ištiesęs į priekį abi rankas, tarsi šitaip galėtų sukliudyti Turacio taiklumui ir kaip nors nukreipti pistoleto vamzdį, nutaikytą tiesiai jam į krūtinę.

Turacis nežinojo, ką daugiau sakyti, tad iššovė.

Perolio keliai sulinko lyg gavus smūgį kamuoliu: krisdamas jis beveik tiksliai atkartojo pozą, rekomenduojamą vyrams, gavusiems smūgį kamuoliu žemiau juosmens.

Paskutinę kulką Turacis pasilaikė. Dėl viso pikto. Išsitraukė „kilpą“ ir suveržė Luiso kaklą. Pamatė, kaip jo

veidas tapo violetinis, vėliau – geltonas. Nė nepamėgino gintis.

– Negali skųstis, – pasakė Turacis mirštančiam Peroliui, verž) damas jo kaklą.

15

Tas dvi valandas, dėl kurių buvo sutarę, Izabelė praleido prekybos centre La Platos gatvėje.

Ji atmetė galimybę nueiti į policiją ar prašytis pagalbos. Negali kreiptis į policiją, nes vis dar tebėra Eugenijaus žmona. Niekuomet nebuvo apskundusi, kad jis ją muša, ir niekur nepranešė išėjusi iš namų. Jei jį suimtų, Ernesto nužudymą greičiausiai traktuotų kaip nusikaltimą iš aistros ir kokiems metams uždarytų Eugenijų į beprotnamį. O ką ji jiems pasakytų apie Ismaelį Ferą? Gali būti, kad galiausiai detektyvai atskleis, jog Ernestas dalyvavo planuojant savo sugulovės nužudymą, ir palaikys Eugenijų gelbėtoju, žinoma, tuo atveju, jei jį sugautų.

O jei Eugenijus jau išėjo iš buto Lesikos gatvėje ir sužinojęs, kad Izabelė jį apskundė, keršto skatinamas nužudys pirmiausia Litą, o vėliau grįš jos? Ji privalo duoti Litui mažiausiai dvi valandas, kad spėtų nuo čia nukakti kiek įmanoma toliau.

Kol pirko margarino, valymo priemonių, viščiuko šlaunelių, rizoto ir kitų produktų, Izabelė manė, kad pasaulis labai aiškus tiems, kurie nori jį tokį matyti: priešingos jėgos traukia objektus – silpnesnius žmones – ir tu gali leistis pritraukiamas vieno ar kito poliaus, bet negali pasilikti ant briaunos, nes tai sukeltų didžiulį pavojų ne tik tau pačiam, bet ir tiems, kuriuos myli. Ji turi leistis nešama srovės, pasiduoti potraukiui, pati pasirinkti įstatymą ir jo laikytis kuo atsargiau.

Kai įsigijo svarbiausių pirkinių ir perėjo į skyrių „Namų stilius“, kad išsirinktų naują apklotą – minkštesnį ir elegantiškesnį nei ankstesnysis, jau jautėsi namų šeimininkė, grįžtanti namo su puikiomis prekėmis, kurios patiks jos vyrui, ir, jeigu apie ką nors ir galvojo, tai tik apie tai, kad ateinantį pirmadienį reikėtų apsispręsti dėl prancūzų kalbos pamokų ir vertimų.

16

Užsidariusi bute Lesikos gatvėje Turacių pora praleido geriausią savo savaitę, medaus mėnesio tęsinį.

Eugenijus niekuomet jai neprisipažino: jis pats išvalė kraujo dėmes spintoje, kad viskas būtų nepriekaištinga.

Ji grįžo su taksi, ant sėdynių gulėjo krepšiai su pirkiniais, o bagažinėje – naujas apklotas. Įėjo į namus atsirakinusi

duris savo raktu, o Eugenijus laukė jos ką tik išsimaudęs, išsitiesęs lovoje vien su trumpikėmis. Jie abu pasižiūrėjo filmą apie kaubojus.

Tomis dienomis, kai jiedu gyveno kartu, Izabelė suvokė, kad aplink ją tarsi mašalai jau nebesisuka vyrai, jai pavymui laidantys juokelius ar stumiantys į dviprasmiškas situacijas. Net nebūdamas šalia, Eugenijus mokėjo juos nubaidyti jau vien tuo, kad yra.

Niekas prieš ją nebesižemino prašydamas pinigų, kaip kad elgdavosi Ernestas. Eugenijus pasiimdavo savo dalį (taip pat ir iš Izabelės kišenės) arba užsidirbdavo pats, bet tarp jų niekuomet nebekildavo pykčio scenų, būdingų gyvenant su Ernestu. O kildavo jų todėl, kad Izabelė gin-čydavosi su Ernestu dėl mažiausių nuomonių skirtumų, o didžiausias Eugenijaus niekšybes iškęsdavo pagarbiai tylėdama.

Izabelė nusprendė: kol jis ją muš delnu – kol kas iš viso nemušė – ir nepaliks mėlynių ar nepralies kraujo, šie neskaudūs smūgiai nepaskatins jos išsiskirti. Jiedu mylėdavosi lygiai taip pat dažnai ir pastoviai kaip ir tuomet, kai gyveno Beručio gatvėje.

Eugenijus niekuomet neužsiminė apie tą butą, o Izabelė jo neklausė. Bet įtarė jį gaunant pelno iš tos nuosavybės.

Jei kada dėl kokios nors priežasties ji nejautė geismo, užtekdavo iškalbingo Eugenijaus žvilgsnio, kad pamirštų bet kokius atsikalbinėjimus. Eugenijus, atvirkščiai, du ar

tris kartus ją atstūmė ir vieną kartą paprašė nebūti tokia „įkyria“.

Izabelės naudai reikia pasakyti, kad 2004-ųjų gruodžio 28-ąją būdama viena vonioje pažvelgė į save veidrodyje – tokią pat gražią, kaip ir šio pasakojimo pradžioje, ir suprato, kad jos atvaizdas neatitinka esamos situacijos. Ji tai pajuto: ta, kuri atsispindėjo veidrodyje, gėdijosi, bijojo, priekaištavo sau dėl to keisto ryšio. Tai truko kelias sekundes, beveik minutę. Paskui nusivalė makiažą ir nuėjo į lovą pas Turacį.

17

2005-ųjų sausio 3 dieną Kobo aveniu Izabelė vėl ėmė dėstyti prancūzų kalbą dviem seserims korėjietėms. Turacis vėl turėjo begales laisvo laiko.

Malena, jau moteris, priimdavo klientus Lugane esančiame name, tad Turacis pasiimdavo savo dalį. Nuosavybė Beručio gatvėje be jokios sutarties taip pat buvo išnuomota vieniems Bordėnavės pažįstamiems, kurie siųsdavo pinigus privačiu paštu tiesiai į Lugano namus.

Sausio 5-ąją Turacis nusprendė, kad jau daug vandens nutekėjo, atėjo metas apie viską informuoti ką tik grįžusį Anastasijų ir užbaigti visus reikalus.

Kai susitiko šiaurinėje miesto dalyje esančios Bordenavės rezidencijos pirmame iš dviejų pastatų, šis taip pat turėjo nedidukę staigmeną: jie buvo ne Orlando Disnėjaus parke, o Paryžiaus. Apsigalvojo paskutinę minutę. Ant rašomojo stalo sukrautos viena ant kitos gulėjo dvi dėžės prancūziškų žaislų – Anastasijus rengėsi juos šiąnakt palikti ant sūnaus batų. Nors Bartolui jau keturiolika, kartais Anastasijus elgdavosi taip, tarsi šis būtų vaikas, ypač dabar, kai ką tik buvo sugrįžę iš Disnėjaus pramogų parko.

– Kas čia? – paklausė Bordenavė, rodydamas į sunkius rėmus, kuriuos Turacis atsinešė po pažastimi, nors ir pats puikiausiai prisiminė, kas tai, bet apstulbęs negalėjo suprasti, kaip jie pateko į Turacio rankas. Jis neturėjo nė mažiausio supratimo, kas tiedu žmonės nuotraukoje, stovintys panašia poza kaip Abotas ir Kostelas – manė, kad galbūt tai Fero tėvai. Jis puikiausiai prisiminė matęs tuos absurdiškus rėmus iš plytų ir cemento vienos medinių lentynų gale – o gal per vidurį – Nikaragvos gatvėje esančiame bute.

– Tai Trijų Karalių dovanėlė, – ištiesęs jam rėmus atsakė pusiau grėsmingai, pusiau nekaltai.

– Iš kur ištraukei? – šaltai paklausė Bordenavė.

– Man atnešė, – nesibaimindamas atsakė Eugenijus. – Tu pasiuntei įsibrovėlį ir aš susitikau su juo ant siauro lieptelio. Kodėl manęs neįspėjai?

– Aš nė neįtariau, kad jis įsikiš, – ramiai atsakė Bordenavė.

– Tu jam sumokėjai, jį paskatinai, – paprieštaravo Turacis.

Ismaelis Feras, klūpodamas priešais Turacio pistoleto vamzdį, buvo prisipažinęs viską.

Bordenavė skėstelėjo rankomis tarsi atsiprašydamas, bet to ištarti nesirengė.

– Ko tik nenutinka, – tepasakė. – Na, pasakok.

– Gyvenu su Izabele, – vienu atsikvėpimu išpyškino Turacis.

Bordenavei pasivaideno Ismaelio Fero veidas: apyžilė barzda, saikingai plati mėgėjo išgerti nosis, pagailą keliančiti jo mina. Matė jį mirusį, išbalusį, jau išblukusiais tik jam būdingais bruožais. Nusvirusi galva, tarsi supuvęs, bet dar tebesiūbuojantis ant medžio vaisius.

Tik dabar įstengė suvokti tai, ką išgirdo: Turacis Izabelės nenužudė. Jis su ja gyveno. Kad ir kaip troško, negalėjo liautis mąstęs apie buvusią bendraklasę ir buvusią darbuotoją netgi tada, kai kartu su Bartolu visu greičiu švilpė „tarpgalaktiniais“ amerikietiškaisiais kalneliais (tamsoje, tarp žvaigždžių, tarsi milžiniškame kosminiame laive) prancūziškame Disnėjaus pasaulyje. Prisiminimas apie ją, jos balsas, jos kvepalai lydėjo jį plaukiant dirbtiniais „Indianos Džonso“ ežerais ir keliaujant per auksinį dėdės Skrudžo Makdako pasaulį. Gyvenimas be jos tapo visiška

painiava, tačiau su ja irgi buvo ne ką geriau. Ką jam daryti?

– Reikia ją nužudyti, Eugenijau, – tarė.

– Jau nebe. Aš norėjau tai padaryti, – pasakė tiesą Eugenijus, bet vėliau pamelavo: – Tačiau per tavo malonę įsipainiojo tas Ismaelis Feras. Na, o dabar išsiaiškinkime. Jei nori, gali duoti man tai, ką žadėjai. O jeigu ne – nieko tokio. Bordenave, brolau, sutartis įvykdyta ir mudu atsiskaitę.

Anastasijus ištiesė kairę ranką, o Turacis – dešinę. Jie gana stipriai paspaudė vienas kitam rankas – vyriškai, šiek tiek dirbtinai.

Dešine ranka Bordenavė stvėrė rėmus iš plytų ir cemento ir iš visų jėgų trenkė jais Turaciui į sprandą. Turacis atkragino galvą tarsi apakęs ar apžilpintas, ieškantis jį apakinusios šviesos ar jos šaltinio, plačiai atvėrė virstančias iš orbitų akis, bet žaizda buvo rimta, tad nepajėgė pasipriešinti. Nuoširdžiai apgailestaudamas, kad aptaškys rašomąjį stalą krauju, Bordenavė jį daužė toliau, nes neturėjo kitos išeities. Praskėlė kaktą ir pramušė kaukolę. Rėmai suskilo į dvi dalis. Nuotrauka išliko sveika, tik išterliota krauju.

Bordenavė vidaus ryšiu paskambino savo raumeningajam mažordomui.

Florencijus Stasi pasirodė kabinete. Anastasijus mostelėjo jam į Turacį ir liepė jį pribaigti. Taip pat įsakė išnešti nuotrauką ir rėmus bei sunaikinti juos kartu su kūnu. Jis

grįš į savo kabinetą po dviejų valandų ir nenori rasti nė pėdsako to, kas čia įvyko.

O baigęs daryti ką lieptas, – tęsė, – Florencijus galėsiąs pasirinkti vieną žaislą ir tą naktį padėti jį savo sūnui.

Nepasakė to Stasi, bet pats sau pakartojo argumentą, kuriuo nei tikėjo, nei jo laikėsi: savo tarnautojų vaikams jis norįs suteikti tokių pačių galimybių kaip ir saviems.

18

Po dviejų dienų, sausio 7-ąją, Anastasijus Bordenavė laisvąja ranka paspaudė Lesikos gatvėje esančio buto elektrinį skambutį – kitoje rankoje jis laikė puokštę gėlių.

Izabelė sutiko jį lygiai taip pat, kaip ir tai, kad dingo Turacis, – nusprendė prisitaikyti ir nieko nespręsti bei neklausinėti. Sprendimai buvo priimami kažkur aukščiau ir nuo jos nepriklausė. Ji tik prisiderindavo prie įvykių tėkmės. Dėl ko? Kodėl? Ji nebūtų galėjusi paaiškinti. Koks nors naivuolis ar romantiškos dainos žodžiai teigtų: „kad gyventų". Bet, tiesą pasakius, Izabelė jau nebeturėjo noro gyventi.

O ko gi norėjo Anastasijus Bordenavė? Net šitaip susiklosčius įvykiams, jis vis dar negalėjo to suprasti. Vis dėlto buvo įsitikinęs, kad privalo su ja sugulti. Visi kiti ankstesni sumanymai įsakinėti ar užvaldyti ją be seksualinio ryšio

pasirodė nieko verti. Tušti. Apgaulė. Maketas, kaip kad groteskiškasis spektaklis su malūnsparniu Mašvico rezidencijoje. Kodėl jis taip pasielgė? Iki šiol negalėjo sau to paaiškinti. Nejaugi tik norėdamas padaryti įspūdį dabar jau nebeegzistuojančiam Ernestui? O gal jis pats kvailys? – paklausė savęs. Mintis, kad jis tą spektaklį surengė, trokšdamas padaryti įspūdį Ernestui, nes šis Izabelės vyras, neatrodė absurdiška. Šiaip ar taip, jis negalėjo to prisipažinti garsiai. Jam buvo gėda. Laimė, vienintelis to vaikiško poelgio liudininkas jau nebepriklauso gyvųjų pasauliui. Su Izabele jis daugiau nebekartos tos klaidos, kai pamirštama tikrovė.

Darbiniai santykiai, jausmai – mintys keitė viena kitą tarsi hologramos ir sugulti su ja atrodė neišvengiama. Ir visai nesvarbu, kaip vėliau įvardys padarinius, – juk viskas jau kitaip.

Galbūt tų tragiškų įvykių, nutikusių dar iki šio lemiamo susitikimo, – Ernesto, Luiso, Ismaelio Fero ir paties Turacio mirties – buvo galima išvengti, jei prieš kelerius metus abu šios istorijos dalyviai – Izabelė ir Bordenavė – būtų vien pasimylėję. Tačiau išgelbėti tas gyvybes jau per vėlu, o jiedu privalo gyventi savo gyvenimus. Izabelė vis dar nesijautė tikra išgelbėjusi Litą. Kažin, kur jis dabar?

Niekada nepasiteiravo Bordenavės apie Turacį, bet vieną kartą, jiems jau gyvenant kartu, Anastasijus užuominomis prasitars atsikratęs jo visiems laikams. Izabelė pagaliau suprato, kad vyrai – netgi turintys didžiausią ma-

nipuliavimo kitais galią – nemoka nutylėti dviejų dalykų: su kuo jie miega ir ką yra nužudę.

Įsitikinęs, kad ir Izabelė tikisi to paties, Bordenavė apstulbo paveiktas jos grožio. Išsigando, kad jam nepavyks. Tačiau pasirodė nuovokesnis nei pats tikėjosi: užuot užgulęs, pirmiausia ją išmaudė. Nieko nesakęs pripylė vonią vandens ir ją pakvietė.

Užpylė jai ant plaukų šampūno ir išmuilino nugarą. Glamonėdamas perbraukė švelnia rožine kempine per jos kaklą ir krūtis. Šypsojosi ir netgi niūniavo, kol tepė ją kvepalais.

Izabelė stengėsi būti labai atsargi, kad Anastasijus neaptiktų tų erotinių priemonių, kurios buvo skirtos Ernestui vilioti, bet vėliau tenkino Turacio įgeidžius. Tačiau ieškodamas kremo Bordenavė atidarė spintelę, pamatė dvi dėželes ir paklausė, ar nėra daugiau, o Izabelė neturėjo jėgų ir toliau tai nuo jo slėpti. Ir vėl buvo ištraukti drabužiai ir visos kitos smulkmenėlės, kurios Izabelei jau atrodė tarsi pernykštis sniegas. Tai, kas sekė po to, Izabelei sukėlė pasibodėjimą, o Bordenavei atvėrė akis: iki savo dienų galo jis neatsitrauks nuo šios moters.

Paaiškino negalįs grąžinti jos į tarnybą, nes Noemi jį užgraužtų. Bet paprašė nuo pat šios minutės nebesukti galvos dėl ateities. Kitais mokslo metais Litas galės grįžti į „Highland School".

Izabelė nieko neatsakė į pirmąjį pasiūlymą, bet paaiškino, kas Litas šiame plane nebedalyvauja. Bordenavė tylomis sutiko.

Sužinojęs, kaip atsainiai su Izabele elgėsi jos tėvai, pasiūlė juos nužudyti; ne dėl palikimo – nes buvo pasirengęs ją išlaikyti visą gyvenimą – o iš keršto. Bet Izabelė be išlygų pasakė: jeigu kas nors nutiks jos tėvams, jis praras ją amžiams. Ji galėtų net nusižudyti. Tai buvo kita sąlyga, kurią Bordenavė prarijo nesiginčydamas. Nors jam būtų visai pravertę turėti papildomą pajamų šaltinį, kad išlaikytų tą kalę.

Nuo pat tos dienos Anastasijus vieną ar du kartus per mėnesį palikdavo Izabelės rankinėje nemažą sumą, kurios jai pakakdavo pusantro mėnesio gyventi taip, kaip įprato, – dabar ji galėjo pirkti daug daugiau nei anksčiau. Pirkdavo pačią brangiausią kosmetiką, lepinosi pačiomis prabangiausiomis kūno priežiūros priemonėmis. Savo vidurinės klasės buto šaldytuvą pripildydavo jūros gėrybių, kurių nebuvo įmanoma gauti jokiame restorane, o spintas – drabužių, kurių nuotraukas žurnalai spausdino nepateikdami kainos.

Bordenavė pasiūlė Izabelei būti ne tradicine „meiluže“, netgi ne „antrąja žmona“, o žmona, lygiaverte Noemi, tarsi ji gyventų paraleliame pasaulyje. Vieną vakarą paprašė Izabelės palydėti jį į vieną verslo susitikimą, kad ji pasijustų dalyvaujanti jo gyvenime.

Patartas valdymo „žinovų“ – rinkodaros žvaigždžių, *merchandising* eruditų, *packaging* akademikų – jis dalyvavo įvairiausiuose projektuose ar verslo grupėse norėdamas nuspręsti, kur geriau investuoti. Minėtu atveju stebėto-

jo teisėmis buvo pakviestas į vieną Argentinos Alfachoro prekybos rūmų valdybos posėdį.

Bordenavė atvyko su Izabele ir užleido jai savo kėdę (ypatingą, stebėtojui skirtą minkštą jaučio oda aptrauktą krėslą). Jam buvo atneštas kitas. Visi vyrai atsistojo: Izabelė iš tikrųjų padarė jiems įspūdį. Bet netrukus visi jau buvo pasinėrę į verslo vingrybes.

– Jei norite įeiti į Šiaurės rinką, – tyliu balsu, bet su jam įprasta dainingą tarsena (sakinys nuskambėjo tarsi valdingas įspėjimas) ištarė „El Chamical“ savininkas, – priimkite mūsų taisykles: viršus – minkštas, iš naminės tešlos, o įdaras – iš svarainių arba kitų vietos vaisių. Mes kaip tik pradedame gaminti alfachorus iš figų. Galite mėginti rizikuoti gamindami saldėsius. Bet mes neleisime, kad iš Mar del Platos atkeliautų alfachorai, įdaryti saldžia pieniška mase, apglieti šaltu šokoladu, nes jie neatitinka mūsų žmonių skonio. Taip pat kiti desertai, nors ir nešaldyti, bet laikomi šaldytuve ir besipuikuojantys įmantriais papuošimais. Tai jau negarbinga konkurencija.

– Ir kaip manote tai uždrausti? – taisydamasis kaklaraiščio mazgą pašoko vyras iš Havanos.

Visi susirinkusieji, jau pratę prie tokių nederamų išpuolių, pažiūrėjo į jį tarsi ragindami nusiraminti. Bet Izabelė išsigando.

Balkarsės atstovas pamėgino užgesinti beįsiplieskiančią ugnį.

– Aš manau, kad mūsų draugas iš Kordobos pataikė kaip pirštu į akį, – pažvelgė į havanietį tarsi sakydamas: „Reikia bent kiek jiems nusileisti; paprastai galingesnis nusileidžia silpnesniam." – Mes turime vengti dempingo. Man irgi nelabai patiktų, kad kieti, juodi šokolado putėsiais įdaryti „Terrabusi" alfachorai kaip lygūs su lygiais būtų pardavinėjami visoje pakrantės zonoje. Neįmanoma uždrausti to legaliai, bet... kam tuomet mes susirenkame, jei ne tam, kad tarpusavyje susitartume ir nepriklausytume nuo legalių įstatymų?

Anastasijus linktelėjo. Izabelė, jausdamasi šiek tiek nejaukiai, kad sėdi ten ir neprataria nė žodžio tarsi kokia statula, pamanė, kad gal būtų pats laikas užduoti kokį nors klausimą, bet Anastasijus pastebėjo ją praveriant burną ir, ragindamas patylėti, švelniai spustelėjo ranką.

– Dėkoju, kad iškėlėte šią temą, – nepraleido galimybės įsiterpti „Guaymallen" atstovaujantis mendozietis su sausu ir šnypščiančiu Andų akcentu, kuris kordobiečiui iš „El Chamical" sukėlė vos regimą šypseną, – aš turiu omeny kioskus – juk jie yra visiškai mūsų kompetencija. Mūsų vyniojamieji popierėliai pagaminti iš bambuko žievės retinant atvašynus. Mes nenorime, kad tose pačiose vietose būtų prekiaujama metalizuotais popierėliais, padabintais blizgučiais. Žėrėkite sau paplūdimy, bet ne siaurose gatvelėse, kur mes apsiperkame, kaip ir iki devalvacijos.

– Mes neužpildysime kioskų, – pažadėjo Balkarsės atstovas. – Ten ir toliau liks mūsų chorgito draugų.

Mostelėjo ranka. (Tai buvo mandagi užuomina į mendozietį: chorgitai, kioskuose tradiciškai parduodamas saldėsis, buvo įvyniojami į metalizuotą popierėlį: paauksuotą ir pasidabruotą.)

– Ak... o mes jau tikėjomės okupuoti pakrantę, o jau iš čia – tiesiai į Čilę... – ironiškai įgėlė šis. – Ne. Aš visiškai su jumis sutinku: kiekvienas savo srityje, jokio karo negali būti. Mes ne konkuruojame, o skirstomės verslą, kurį puikiausiai galime pasidalinti. Yra manančių, kad visi mes pasiektume daugiau, jei leistumės į nežabotas lenktynes. Bet gyvename Argentinoje: nei *asado* – kepsniai ant grotelių, nei *birome* – rašalinis parkeris, nei *colectivo* – autobusas – nebuvo išrasti norint nurungti konkurentą. Tai ne šimto metrų bėgimas, o ištisas maratonas. Aš neabejoju, kad po kurio laiko mes visi turėsime naudos.

Oratoriui to nė neplanavus, šie žodžiai užbaigė susirinkimą. Pirmasis atsistojo „El Chamical“ savininkas ir saikingai, kaip tikras šiaurietis, bet ryžtingai pradėjo ploti, nes jis vis dėlto buvo pats karingiausias. Juo pasekė „Bagley“ šeimininkas, kuris buvo įtikintas vėl pradėti gaminti tešlainius-alfachorus „Lola“ (skanėstą iš šokolado, įdarytą citrinos skonio morengais), kuriuos pardavinės pakrantėje. Jis plojo dar ir pritariamai linksėdamas galva (taip ir liko nepaklausęs dėl naujojo savo produkto „Manuel“ – alfachoro iš perteptų vaflių, nes būgštavo būsiąs priverstas įregistruoti jį kaip „saldumyną“).

Havanos atstovas irgi pasidavė šiai taikos prakalbai ir pradėjęs ploti susidūrė alkūnėmis su mendoziečiu iš „Guaymallen", bet šis nesupyko ir patapšnojo jam per petį.

Pagaliau visi pakilo plodami, nors iš pažiūros buvo ramūs, bet tyliai griežė dantį. Izabelė irgi atsistojo ir susirinkusieji galėjo pasigėrėti jos grožybėmis. Bordenavė tai pastebėjo ir dviem žvilgsniais – vieną metęs į Izabelę, o kitą – į visus vyrus – regis, pasakė: „Visa tai labai gražu, vaikinai. Bet šitą pyragaitį suvalgysiu aš."

19

Anastasijus nuveždavo Bartolą ir kitą berniuką į mokyklą ir paskui užsukdavo į Lesikos gatvę pas Izabelę.

Jie kartu pavalgydavo *brunch*: rūkytos lašišos, virtų kiaušinių, mangų, apelsinų arba morkų sulčių: kartais atskirai, o kartais visų šių komponentų kartu. Anastasijus jai nupirko naujausią įrenginį sultims spausti, penkiasdešimties colių plazminį televizorių, stacionarų ir nešiojamąjį DVD aparatą ir oro kondicionierių. Izabelė jau nebežiūrėjo filmų.

Kartais išsivesdavo ją pasivaikščioti net iki Panamerikos gatvės. Vieną kartą buvo nuvykę į La Pampą, o kitą – į „jos" dvarą Mašvice, bet ne į tą patį, kur jie aną sekmadie-

nį buvo kartu su Ernestu, Litu, Noemi ir Bartolu. Mąstydama apie visus tuos žmones, Izabelė tiesiog fiziškai jausdavosi gyvenanti paraleliame pasaulyje.

Daugiau nė karto neišvyko į užsienį, kaip tuomet, kai pabėgo į Punta del Estę. Bordenavė padovanojo jai labai brangių papuošalų (tarp jų – vieną auksinį pakabuką, panašų į actekų, žėrintį tarp jos įdegusių krūtų) ir suknelę, kuri, kaip jis gyrėsi, buvo lygiai tokia pat, kokią dėvėjo Kalista Hač per paskutinę „Oskarų" įteikimo ceremoniją Holivude. Izabelei ji tiko kur kas labiau. Bet jiedu taip ir nenuvyko į ceremoniją, kaip kad jis jai žadėjo tada Punta del Estėje.

Vieną rytą Bordenavė nepanoro važiuoti to paties kelio du kartus, tad, dar prieš nuveždamas berniukus į mokyklą, užsuko pas Izabelę. Izabelė įlipo į automobilį, kur jau sėdėjo Bartolas. Bartolas nieko nepaklausė.

Jie sustojo prie vieno pastato Rekoletos rajone. Izabelė ir Bartolas pasiliko laukti automobilyje. Bordenavė užlipo laiptais ir užėjo į butą. Čia jį sutiko keturiasdešimties metų moteris. Jos plaukai buvo natūraliai garbanoti ir ilgi. Ji buvo šviesiaplaukė iš prigimties, bet dabar plaukus dažė. Ant sprando esančių plaukų šaknys rodė natūralią spalvą, kuri skyrėsi nuo dažytų plaukų spalvos.

Jie abu užsidarė miegamajame, kur moteris miegodavo viena. Kol vaikas savo kambaryje dėjosi į kuprinę knygas, jiedu pasimėgavo „greituku". Paskui Bordenavė su berniuku nusileido laiptais ir įlipo į automobilį.

Beveik pusę kelionės – maždaug penkiolika minučių – stebėdama berniuką galinio vaizdo veidrodėlyje, Izabelė laužė galvą, mėgindama prisiminti, kur jis jai matytas. Vos jį išvydusi, suprato, kad kažkur jau buvo susitikę, bet užtruko penkiolika minučių, kol įminė tą galvosūkį. Tai buvo Luiso sūnus, Santjagitas. Bordenavė miegojo ir su Lukrecija.

Bordenavė to neprisipažino, bet Izabelė atspėjo ir nieko nepasakė: jis pasinaudojo Lukrecija tada, kai pasamdė Luisą, – daugiau nei prieš dešimt metų.

Pasiūlė jai prabangų gyvenimą, jeigu abu su vaiku tuojau pat paliks Luisą.

Lukrecija paprašė valandos pagalvoti ir sutiko, nuo tada Anastasijus niekuomet jos nenuvylė. Kartkartėmis dar ir pamylėdavo. Kelerius metus tai įvykdavo daugiau nei kartą per mėnesį. Kartais rečiau. O su Izabele mylėdavosi du arba tris kartus per savaitę.

Tam jis paskyrė visą kitą rytą ir pirmąsias dvi popietės valandas. Izabelė jį išsekino, o dabar gulėjo kniūbsčia, neužsiklojusi, paskendusi savo mintyse. Nė vienas jų nepietavo, tik išgėrė iki tol neragauto brangaus likerio. Jos krūtys pūpsojo abipus liemens. Netgi gulėdama šitaip atsipalaidavusi, galėjo didžiuotis iškiliais sėdmenimis. Staiga, galbūt dėl to, kad jau nebeturėjo ko prarasti, nieko nebereikėjo saugoti ir kad tarp jų jau viskas buvo aišku, Izabelė išdrįso paklausti:

– Viskas dėl to, kad tave vadino Gordenave?

Jis kelis kartus jai pliaukštelėjo ir nuoširdžiai atsakė:

– Negi manai, kad dėl to?.. Nieko panašaus. Man tai netgi atrodo mielas prisiminimas.

20

Izabelei jau buvo sukakę keturiasdešimt penkeri, kai 2005-ųjų pabaigoje jos santykiai su Bordenave nutrūko.

Pirmą rytą, kai Bordenavė nepasirodė, Izabelė apsižvalgė kaip kalinys, kuris vieną rytą nubudęs ant gulto savo kameroje neranda kameros bendrų nei sargybinių, tik atviras duris. Ar tai spąstai? Privalau pasilikti lovoje, kol nubusiu iš tikrųjų? Kas atsitiks, jei atsikelsiu? Galiu išeiti? Praėjo beveik dvi valandos, kol ryžosi pakilti iš lovos. Ir pasiliko namuose, kol vėl patekėjo saulė.

Kitą dieną, kadangi pastaraisiais metais jau buvo išmokusi ramiai priimti viską, kas nutinka gyvenime, tarė sau, jog nėra prasmės galvoti, kur tas niekingas žmogus. Izabelės naudai reikia pasakyti, jog ji daug kartų, lygiai taip pat, kaip ir gyvendama su Turaciu, žvelgdavo į save veidrodyje ir klausdavo, ką ji veikianti? Atsakydavo: atsiduoda Blogiui. Ji sąmoningai sau kartodavo, puikiausiai suvokdama tų žodžių prasmę, kad piktadarį daro laimingą. Bent jau savęs ji neapgaudinėjo. Nepateisino savo nešlovės. Todėl, nors ir nemirė iš gėdos būdama jo sugyventinė, vis tiek apsidžiaugė, kai Bordenavė dingo.

Vėl pradėjo dėstyti prancūzų kalbą. Daugelis mėgino drumsti jai ramybę, tačiau ji jau buvo užsigrūdinusi. Nusprendė nesusidėti su vyrais, kol nesijaus pakankamai saugi. Kitus penkerius metus ji neturėjo jokio vyro.

Vis tebegyveno Lesikos gatvėje. Vieną dieną pasijuto pasiilgusi Ernesto. Vėliau naktys verkiant jo tapo įprastos. Žinoma, jis norėjo ją nužudyti, bet galų gale buvo metas, kai jis buvo vienintelis nuoširdžiai ją mylėjęs vyriškis.

Jei būtų turėjusi galimybę rinktis tarp blogio, kurį pati suteikė ir kurį patyrė, būtų pasirinkusi tą, kurį patyrė išvadavusi Ernestą nuo niekšybių. Galiausiai vieną 2006-ųjų kovo vakarą sau tarė, kad Ernestas neturėjo teisės jos nužudyti, tokios teisės neturėjo niekas; ir, laimė, jog išgelbėjo Litą – tai atpirko jos nuodėmes. Daugiau jau nebeverkė, užsisklendė savyje laukdama nežinia ko.

Tik po penkerių metų Izabelė sužinos, kad Litas nužudė Bordenavę. Tiksliau, liepė jį nužudyti. Tačiau detalių Izabelė taip ir neišsiaiškino.

Dar prieš išvykdamas, Litas sužinojo, kad Kačas Nestoras yra jo tikrasis tėvas. Tai buvo atsitiktinumas, kaip ir bet kuris kitas, ir netgi labiau pagrįstas nei dauguma Izabelės istorijoje: Kačas Nestoras ir buvo tas vyras juodais gaurais, susitikęs su Turaciu tą popietę Patricijų parke, kai ji bare laukė savo vyro. Jis buvo atėjęs užmesti akies į įstaigą, kur augo jo sūnus. Tą pačią našlaičių prieglaudą, kurią vėliau išsirinko Izabelė ir kur įsivaikino Litą.

Kačas Nestoras po vieno iš savo jaunystės pasismaginimų; kai jį buvo galima pavadinti labiau nusikaltėliu nei sąvadautoju, apvaisino vieną iš savo globojamų kekšių, labai gražią moterį iš kaimo netoli Patricijų parko.

Pats Nestoras, prieš atiduodant vaiką į našlaičių prieglaudą, liepė moteriškei pavadinti jį Nestoru ir pasakė: „Bent jau vardą jam paliksiu." Tačiau iš apmaudo ji pavadino berniuką Natalijumi.

Paskui pasikeitė ir vaiko pavardė – tapo tokia pat, kaip jį įvaikinusios šeimos – Haras. Vėliau, jau sužinojęs, kad jo nuosprendis Bordenavei įvykdytas, suprato, kad sąskaitos suvestos, ir pasijuto laisvas išsirinkti naują vardą. Pasikeitė vardą, bet, pamąstęs porą dienų, nusprendė pasilikti Haro pavardę.

Litas savo tikrąsias šaknis išsiaiškino per motiną, kuri pagaliau pasiryžo jam tai atskleisti mainais už pažadą, kad jis iš karto išvyks iš sostinės. Jis parodė jai bilietą iki Misjoneso.

Priėjo prie Kačo Nestoro viename Chuchujaus gatvės bare ir pasakė, kad jiems reikia pasikalbėti. Susigėdęs, panarinęs galvą, šis nusekė paskui berniuką.

Tuo metu Kačas Nestoras jau gyveno su Inesa ir niekaip negalėjo nuspręsti, ar palikti ją dirbti gatvėje, ar iš ten ištraukti. Kairiųjų pažiūrų, baltapūkė, liesutė ir gležna, ji jam atnešdavo didžiules pajamas. Ne vien dėl savo išvaizdos buvo taip graibstoma – kiekvieną susitikimą su klientu ji vertino kaip „patirtį". Tarėsi nepaleistuvaujanti kaip

bet kuri kita: ji „tyrinėjo prostitutės gyvenimą“. Ta poza ar kitokia, su dviem vyrais ar trimis, pavartojus narkotikų ar su antrankiais – visa tai buvo nauji potyriai, „kurie praturtindavo vidinį pasaulį“. Kartais iš kitų merginų Kačas būdavo priverstas išvesti kokį nors melancholiškai nusiteikusį ar girtą klientą, kuris trokšdavo „pasikalbėti“. Tačiau Inesos atveju jis netgi girdėjo vyrus skundžiantis, jog mergina nesiliauja klausinėjusi, kartais net išbūna su jais ilgiau nei nustatytas laikas. Visa tai, didžiulei jo paties nuostabai, leido Kačui Nestorui pirmą kartą gyvenime patirti artumą, paremtą jausmais, ir tai sušvelnino jo būdą.

Litas nusivedė jį į Tukumano ir Uriburu dykvietę ir ten, akis į akį, vienas prieš vieną po žvaigždėmis, prabilo kaip vienas to žiauraus ir rūstaus pasaulio gyventojas kitam.

Jis nesirengė prašyti, kad jį išlaikytų nei kad įsipareigotų ilgam laikui. Juk vaikų susilaukiame po trumpučio veiksmo. Tačiau Kačas Nestoras turėjo pripažinti, kad tai trunka visą gyvenimą. Kačas Nestoras linktelėjo galva – jis nežinojo, ką dar jam paporins vaikis, bet bent iki šiol jis jam nieko nepamelavo.

Jei jau vieną akimirką per slaptą pasimatymą Kačas Nestoras paleido jį į pasaulį ir tai tęsiasi keturiolika metų, tas pats Kačas Nestoras, jo tėvas, jo gimdytojas, kai ką jam skolingas: ne dar vieną gyvenimą ir ne bendravimą su juo. Vieną dalyką, lygiai tokį pat greitą ir lemiamą su

lygiai tokiomis pat amžinomis pasekmėmis, kaip ir tas, dėl kurio jis atsirado šiame pasaulyje, tik šįkart – atvirkščiai – reikia nugalabyti vieną perbėgėlį. Pašalinti jį iš įvykių tėkmės. Pasiųsti jį pas protėvius.

– Ką tokį? – pirmiausia paklausė Kačas Nestoras.

– Anastasijų Bordenavę, – atsakė Litas. – Ar jį pažįsti?

– Kuo puikiausiai, – atsakė sąvadautojas. – Jis nudėjo mano draugą Turacį. Mano draugelį...

Litas neleido jam užbaigti sakinio.

– Sugebėsi?

– Manyk, kad jau padaryta, – tarė Nestoras. Ir pridūrė: – Dar kas nors?

– Negi tau atrodo mažai? – nusišypsojo Litas.

Tuomet Kačas Nestoras padarė kai ką, ko visą likusį gyvenimą taip ir nesuprato. Paėmė berniuką už smakro, pakėlė jo veidą ir pabučiavo į skruostą.

Litas išnyko tamsoje. Ta naktis buvo paskutinė, kai jam teko miegoti gatvėje, – tai buvo tarsi atsisveikinimas. Kitą rytą, labai anksti, mikroautobusu iš Retyro grįžo į Misjonesą. Neilgai trukus jis išvyks iš Argentinos.

21

Kačas Nestoras perkratė mintyse visą krūvą dingsčių ir galimybių susitikti su Bordenave. Atsargumo sumetimais

sekė jį neišsiduodamas. Kai pirmą kartą pamatė Izabelę, jis suabejojo dėl savo apsisprendimo.

Štai ji! Legenda! Ta, apie kurią jis tiek kartų girdėjo iš kitų lūpų. Tačiau koks neįtikėtinas sutapimas! Kokie ryšiai sieja tą nesenstančią moterį ir jo sūnų? Nejaugi tas valkata ją „patvarkė“? Ak, tas kalės vaikas! Nusprendė nesiaiškinti: nes būna mįslių, sunaikinančių tuos, kas jas įmena. Jis nebegriaus daugiau gyvenimų. Jos nelies. Juk sudarė sutartį su Litu. Jei negali grąžinti jam nieko iš viso to, ką iš jo atėmė, bent jau gali užkirsti kelią tolesniems praradimams. Jis ištesės duotą pažadą.

Kai telefonu Bordenavei užsiminė apie Turacį ir Izabelę, kitą dieną šis jį pakvietė į savo rezidenciją šiauriniame rajone. Kačas Nestoras jam pasakė, kad jau kuris laikas niekur nesutinka savo kolegos Turacio, tad tuo klausimu norėtų išgirsti kelis žodžius. Dar pridūrė, kad, jo nuomone, Izabelės elgesys nėra nepriekaištingas.

Bordenavė jau buvo nusprendęs juo atsikratyti neišleisdamas tam nė peso. Bet neapgalvojo laiko. Greičiausiai paskatintas karštligiško entuziazmo, su kuriuo naudojosi teise į Izabelę. Galbūt ta valdžia Izabelei įtikino jį esant visagalį ir neleido prisiminti, kad jo planai niekuomet nebuvo įvykdyti be išankstinio pokalbio, be pasirengimo, įvertinus silpnąsias pašnekovo vietas.

Bordenavei reikėjo laiko, tam tikros diplomatijos, ryšio, kad pažintų ir įvertintų auką.

Kačas Nestoras laiko nedavė: vos Bordenavė rankos mostu pakvietė jį sėstis, Kačas Nestoras išsitraukė peilį ir smeigė jam į pilvą. Tarė: „Kaip tau sekasi, Gordenave?“ – ir perrėžė iki gerklės.

Paplūdęs krauju Bordenavė mirė savo krėsle.

Kačas Nestoras išėjo iš kabineto ir susidūrė su Florencijumi Stasi.

– Užmušiau tavo šeimininką, – tarė Kačas Nestoras, – ką manai daryti?

Kaip mažne visi, kam teko su juo susidurti, Stasi iš karto suprato, kad nepažįstamasis sako tiesą. Netaręs nė žodžio, leido jam išeiti. Užėjo į savo darbdavio kabinetą ir, viską valydamas, ramiai apmąstė tolesnius savo veiksmus.

Bordenavė kažkada buvo pasakęs Noemi, kad jei jis pradingtų be žinios ar ilgą laiką jo nebūtų, ji paklustų Stasi nurodymams.

Niekada nė neįsivaizdavo, kad teks dingti taip greitai ir tokiam ilgam laikui, ir jokiu būdu jam nebūtų šovę į galvą, kokių instrukcijų išgalvos Stasi. O šiam visuomet patiko Noemi.

Stasi paliepė jai – nesivaržydamas ir valdingai – kad, paklusdama Bordenavės nurodymams, ji su juo miegotų. Ir, vykdydami jo nurodymus, jiedu turi persikelti į šiaurinę rezidenciją ir ten gyventi, kol grįš Anastasijus. Bartolui to žinoti nebūtina. Taigi, visas dienas, taip pat ir kelias kiekvienos savaitės naktis Stasi leido tame name.

Noemi pakluso viskam, tarsi tai būtų paliepęs pats Bordenavė.

Stasi, kaip ir daugelis to meto vyrų, paliko savo žmoną – moterį, jau peržengusią keturiasdešimtmečio ribą. Pasakė jai, kad parems ją materialiai, bet jųdviejų sūnus privalo persikelti į šiaurinę rezidenciją. Liepė jai rinktis – skurdas arba beprotnamis. Dabar jam pakako pinigų pasielgti taip ir dar baisiau.

Savo buvusiai žmonai Florencijus Stasi paaiškino, kad jo galią itin stiprino valdžia Noemi.

Nors menkai tikėtina, kad Anastasijus būtų juokęsis, – žinoma, jei būtų gyvas, – be abejonės, po jo mirties išsipildžiusi alegorija jam būtų pasirodžiusi šmaikšti: jam mirus, potvarkis, kad tarnautojo vaikas mėgautųsi tomis pačiomis galimybėmis kaip ir jo paties sūnus, tapo tikrove.

Kad ir kaip apkerėtas Noemi – ir jos patrauklumo, ir dėl to, jog ji patrono žmona, – Stasi nebuvo iš tų vyrų, kurie pasitenkina tik lovos malonumais. Jei taip būtų, tuomet didžiausio jo pasitenkinimo akimirkos būtų buvusios (nors balsu to neištarė, bet abu suprato, kad Anastasijus daugiau niekuomet nebegrįš) tada, kai Florencijus žaismingai sakydavo Noemi: „Anastasijus paliko potvarkį, kad...“ arba „Anastasijus įsako...“ Tačiau tiesa ta, kad Florencijus, vaikščiodamas baseino kraštu, kepdamas mėsą ant grotelių pagrindinėje rezidencijoje, įsakinėdamas Diasui ar rūkydamas terasoje, mėgavosi tuo ne mažiau nei miegamojo malonumais.

Vis dėlto įvykių atomazga jo tikrai nenudžiugins.

Ryškėjantis Bartolo homoseksualumas – tai jau galima buvo nuspėti iš to, kaip jis dievino Litą, nors tuomet niekas to dar neįtarė: būtent tai aną popietę Mašvice ir paskatino jį stumtelėti Litą į vandenį, nors šis stumtelėjimas Harų sūnui, o ir pačiam Ernestui, vos nekainavo gyvybės – galutinai visa jėga pasireiškė paauglystėje, kai Kikė, Stasi sūnus, apsigyveno šiaurinėje rezidencijoje.

Abu vaikinai greitai tapo porele, ir Stasi netgi galvojo juos užmušti. Niekaip negalėjo susitaikyti su tuo, kad jo sūnui patinka vyro meilė, ir jo visai neguodė tai, kad moters vaidmenį poroje akivaizdžiai atliko kitas, ne jo sūnus. Norėjo nudėti juos ir nusižudyti pats. Bet lygiai taip, kaip Bordenavė žinojo egzistuojant tam tikras ribas, kurių jis negalėjo peržengti, norėdamas išsaugoti Izabelę, Stasi taip pat suprato, kad Noemi sūnaus neatsisakys. Vieną dieną išsiuntė abu į kalnų namelį Kalamučite, netoli benediktinų vienuolyno, o Stasi, deja, nesėkmingai pamėgino juos abu pamiršti.

22

Likus dviem mėnesiams iki penkiasdešimtojo gimtadienio, Izabelė gavo laišką su Šiaurės Amerikos antspaudu. Laiškas atskleidė dalį tiesos apie pastaruosius penkerius

jos gyvenimo metus – sukrečiančią tiesą, lydėsiančią ją visą likusį gyvenimą.

„Mieloji Izabele, – tokia buvo trumpo laiško pradžia, – po poros mėnesių atvykęs į Misjonesą ir mėgindamas kirsti Brazilijos sieną, balsavau kelyje, jungiančiame tą provinciją su šia šalimi. Po ilgo, ilgo laiko sustojo pikapas. Jį vairavo maždaug keturiasdešimt penkerių metų vyras, šalia jo sėdėjo maždaug to paties amžiaus moteris. Jie pakvietė mane įlipti į kabiną.

Maždaug po dviejų valandų, jau kirtus Brazilijos sieną, sustojo prie didžiulio medinio namo. Beveik tylomis pakvietė mane užeiti kartu su jais. Mums dar buvo likęs nemažas kelio gabalas iki Kuraibos, ir atrodė, kad pailsėję jie mane veš toliau. Taigi aš sutikau.

Tai, kas atsitiko paskui, buvo vienas keisčiausių kada nors man nutikusių įvykių. O, kaip tu jau žinai, jų buvo ne tiek mažai.

Mus pasitiko senučiukė baltais tarsi šiaudiniais plaukais. Ji buvo pagaminusi mėsos troškinį ir duonos pudingą. Pora godžiai valgė ir maloniai kalbėjosi portugalų kalba. Šiek tiek supratau, kad jie kalbėjosi apie mane, tarsi būčiau jų sūnus. Senoji ranka paglostė man plaukus. Taip, be jokios abejonės, jie norėjo, kad senė manytų, jog esu jųdviejų sūnus.

Nepravėriau burnos, tik nusišypsojau. Buvo gili naktis, kai vėl leidomės į kelią. Jie išleido mane Kuraiboje, kaip

ir buvo žadėję, o patys nuvažiavo nežinia kur. Taip niekada ir nesužinojau, kodėl buvo suvaidinta toji komedija. Kodėl jie apgavo tą vargšę senę? Pirmaisiais metais, dar iki atvykdamas į Šiaurės Ameriką, prisimindavau juos su tam tikra antipatija. Jie pasinaudojo manimi nežinia kokiais nešvariais tikslais. Bet, persikėlęs į šią šalį, pradėjau tai vertinti kitaip. Jie paėmė mane kelyje. Nuvežė nieko neklausinėję. O vėliau išleido ten, kur buvo pažadėję, nepadarę man nieko blogo. Ko daugiau galima norėti šiame nelaimingame pasaulyje.

Kai tu jausiesi laisva ir saugi, galvok apie mane. Tie, kas tau nedavė ramybės, daugiau to nebedarys.

Mano gyvenimas dabar puikus, Izabele. Esu susižadėjęs su viena puertorikiete, ji labai panaši į tave. Jos tėvai mane labai myli, jie davė man kambarį šalia grūdų sandėlio. Man patinka kaimo gyvenimas."

Jei toliau nebūtų sekęs parašas, laiškas būtų atrodęs nebaigtas. Bet čia jis ir baigėsi. Pasirašė: Antonijus Haras.

Izabelei patiko viskas: nuotykis, tai, kad jis kelissyk pakartojo jos vardą, kad gyvena vienkiemyje, kad turi merginą, ir vardas, kuriuo pats pasivadino.

Sugniaužė laišką kumštyje ir ramiai užmigo – pirmą kartą per šiuos penkerius metus nenubudusi išmiegojo aštuonias valandas.

23

Kitas laiškas, pakeisiantis jos gyvenimą kitiems dešimčiai metų, atėjo iš federalinės sostinės. Ji nežinojo, kas jį parašė ir atsiuntė, bet laiškas buvo perrištas juodu kaspinu ir kvietė ją dalyvauti mokytojo Navaronės laidotuvėse tą pačią dieną, kurią paprastai susirinkdavo buvę bendraklasiai. Jis buvo pašarvotas mokykloje.

Izabelė nebevaikščiojo į tuos susitikimus nuo tada, kai Haras ją išnešė ant rankų iš buto Beručio gatvėje.

Veikiausiai, pastovėję šalia karsto, visi pasuks į kokią nors kavinę-piceriją, o gal, kaip paprastai, susirinks klasėje. Izabelė nuėjo vildamasi su buvusiais klasės draugais pirmą sykį susitikti džiaugsmingai nusiteikusi ir rami. Lito, dabar jau Antonijaus, laiškas suteikė jai jėgų.

Ji jautėsi subrendusi. Kadaise girdėjo, kad vienas graikų filosofas, sulaukęs senatvės, paskelbė esąs laisvas, nes jau nebegeidė kūniškos meilės. Ji jautėsi laisva, nes nemanė esanti geidžiama.

Žengė kelis neryžtingus žingsnius link karsto, kur ilsėjosi suvytęs mokytojo Navaronės kūnas.

Staiga pajuto sprandu nuvilnijusį siaubo virpulį: aštuoniasdešimt penkerių metų senio veidas, išlygintas mirties, buvo panašus į kitą veidą – šalia pagyvenusios moters sėdinčio senio toje nuotraukoje akmeniniais rėmais, kurią, pasak Turacio, Ismaelis Feras paliko ant stalo Lesikos gatvėje esančiame bute.

Tikėtina, kad siaubas būtų sukaustęs visą jos kūną, jei ji būtų žinojusi, jog prieš dešimt metų, nei jai, nei Turaciui nieko nenujaučiant, Bordenavė davė Navaronei dešimt pesų, kad tas paklaustų Haro, kaip jam atrodanti Izabelė, ar nemano, kad ji šiek tiek sublogusi, ir paaiškintų, kad Eugenijus nėra nekaltas avinėlis.

Bet ką tas žinojimas galėtų jai suteikti? Egzistuoja dvi mokyklos, turinčios savo požiūrį į tai: ta, kuri pripažįsta naudą žinoti tiesą bet kokiomis aplinkybėmis, ir priešinga, teigianti, jog tiesą reikia sužinoti tik tuomet, kai tai priimtina. Izabelė nebuvo girdėjusi apie antrąją.

Kai Izabelė atsitraukė nuo karsto, ją sustabdė kažkoks vaikinas.

Tai buvo keturiasdešimtmetis rašytojas ir žurnalistas (nors atrodė jaunesnis), kurį ką tik paliko žmona. Jis buvo girdėjęs legendą apie moterį, kuri, nors ir nebejauna, niekuomet neseno.

Sužinojęs apie mokytojo laidotuves, vyriškis atėjo vildamasis su ja susipažinti. O gal tik iš tolo į ją pažvelgti. Jis svajojo, kad vien ją pamačius aplankys įkvėpimas naujam romanui ar apsakymui. Po to, kai jį paliko žmona, nepajėgė parašyti nė žurnalistinio reportažo. Kadangi jau apsisprendė dėl žanro, paprašys ją pakalbinti. Kokia dingstimi? Kai prabilo, dar nieko nebuvo sugalvojęs.

– Izabele...

Ji atsigręžė. Iš šarvojimo salės jiedu išėjo į ilgą mokyklos koridorių, vedantį į erdvų prieškambarį. O iš ten – į gatvę.

– Būsiu atviras, – pasakė jis. – Man apie jus pasakojo. Vienas giminaitis, mokęsis aukštesnėje klasėje nei jūs šitoje pačioje mokykloje.

– Kas jis toks? – paklausė šiek tiek išsigandusi Izabelė.

– Nesvarbu, – nesiteikė atsakyti į klausimą. – Dabar matau, kad jis buvo teisus: jūs nepavaldi laikui.

Izabelė nusišypsojo: ar gali būti, kad tuomet, kai ji jau manė esanti saugi nuo visų tų kūniškų nesąmonių, ją mergina mažiausiai dešimčia metų jaunesnis vaikinas? Jaunuolis turėjo pripažinti, kad apie ją pasakojęs dėdė buvo teisus: jei tuo metu kas nors jo būtų paklausęs, ar norėtų, kad grįžtų jo trisdešimtmetė žmona, ar pradėtų naują romaną su penkiasdešimtmete Izabele, jis nebūtų žinojęs, ką atsakyti.

Kadangi visa tai nebuvo svarbu, bet pirmiausia dėl to, kad ką tik išėjo iš laidotuvių, Izabelė sutiko išgerti puodelį kavos su pienu Alvareso Tomaso gatvės kavinėje-picerijoje.

– Turiu dvi teorijas apie laiką, – pasakė vaikinas. Izabelė žvelgė į jo pilkus plaukus ir pilkas akis. – Abi kyla iš vieno šaltinio. Kas yra laikas? Laikas yra materijos erozija. Geriau pasvarsčius, laikas yra judėjimas. Ką mes vadiname laiku? Materijos transformaciją. Jei niekas nejudėtų, o materija nedūlėtų, laikas neegzistuotų. Štai kur šaltinis. Dabar abi teorijos: pirmoji teigia, kad mes keliaujame į ateitį. Ateitis yra tam tikra vieta, ir, senstant mūsų kūnui, taip pat stebėdami daiktų pokyčius, mes keliaujame. Mes nepersikeliame į kitą vietą kaip važiuodami taksi, bet ju-

dame pirmyn, keisdamiesi patys. Keliaujame į žinojimą. Judame tiesos link. Kalbu suprantamai?

– Ne, – nusijuokė Izabelė. Jai besijuokiant, jaunuolis pastebėjo lengvą amžiaus ženklą, vos šmėkštelėjusį jos dešiniojo voko viršuje. Bet kadangi nebuvo didelis žinovas, negalėtų tvirtinti kažką pastebėjęs.

Kalbėjo toliau, tarsi jos negirdėdamas:

– Pasak antrosios, mes keliaujame ne ateities, o praeities link. Ateiname iš nieko ir grįžtame į nieką. Laikas – tai būdas grįžti prie savo šaknų. Tačiau kam tuomet ateiname, jeigu vis tiek sugrįžtame? Kokia viso to prasmė? Laikas pro jus praeina, bet nepasendina. Jums nereikia sugrįžti, kad ateitumėt, nei pasenti, kad sužinotumėt tiesą. Todėl aš ir noriu parašyti romaną arba apsakymą apie jus.

Izabelė dabar nusišypsojo beveik švelniai ir jam tarė:

– Bet aš su tavim nemiegosiu.

– Aš to nė nesiekiu, – sumelavo vaikinas ir nuoširdžiai pridūrė: – Tiesa ta, kad aš net pats gerai nesuprantu to, ką čia jums išdėsčiau. Vienintelis tikras dalykas yra tai, kad, išgirdęs pasakojimą apie jus, panorau susipažinti ir parašyti romaną, – pagaliau pasiryžo. – Ką jūs apie tai manote? Ar sutiktumėt papasakoti man ką nors apie savo gyvenimą?

Izabelė sutiko. Bet laiką ir sąlygas padiktavo ji. Susitarė susitikti net po metų, kai buvę bendramoksliai vėl susirinks. Tai nebuvo moteriška klasta norint atsikratyti įkyraus gerbėjo, bet papraščiausias budrumas, norint

apsisaugoti. Ji jo nebijojo, nes net nepažinojo – juk pačias didžiausias niekšybes jai iškrėtė žmonės, kuriuos pažinojo visą gyvenimą.

Vaikinas paliko Izabelę ramybėje ir ji grįžo į klasę pas buvusius bendramokslius, kaip buvo sutarę laidotuvėse. Visi pagyrė jos išvaizdą, netgi moterys. Jie sakė tiesą.

Kadangi laidotuvių ceremonija paveikė jų nuotaiką, aptemdė susitikimą, vakarą nusprendė pratęsti Tabardo, gyvenančio Berasategyje, namuose.

Iki jo namų buvo netrumpas kelias, bet jie norėjo pabėgti iš miesto. Daugelis buvo išsiskyrę, o kai kurie jau ir našlavo. Niekas iš nuolatinių susitikimų dalyvių nebuvo girdėję, kad kas nors iš buvusių bendramokslių būtų miręs.

Apie tėvų mirtį Izabelei pranešė Italijos konsulatas Argentinoje. Pirma nuo infarkto mirė tėvas, o netrukus ir motina – nuo depresijos. Abi žinios pasiekė ją kartu, kai sulaukė labai atsargaus telefono skambučio. Vėliau kelias dienas bandė įsivaizduoti malonaus tarnautojo su neapolietišku akcentu veidą ir nustatyti jo amžių. Visas nekilnojamasis turtas ir pinigai liko jai. Taip pat ir santaupos, kurias abu senukai sukaupė Italijoje, ten tai neatrodė didelė suma, bet Argentinoje po devalvacijos buvo jau mažytis lobis.

Izabelė pardavė butą Beručio gatvėje taip jame ir neapsilankiusi.

Todėl, kai tą vakarą Berasategyje ją supažindino su pasiturinčiu verslininku taros fabrikantu, ji, kad ir kaip būtų keista, nesijautė nepasiturinti. Jai nereikėjo nei pinigų, nei draugijos. Ji kuo puikiausiai sutarė pati su savimi. Ir buvo patyrusi daugiau seksualinių nuotykių nei visos jos bendraklasės kartu.

Ji nejautė jokio poreikio. Tas vyras jai paprasčiausiai patiko.

Jis atsidūrė ten ne taip jau ir atsitiktinai: buvo Tabardo pusbrolis, prieš šešis mėnesius tapęs našliu. Tabardas pamanė, kad jų amžiuje jau visi gali laikyti save bendraklasiais. Tad kodėl gi nepakvietus savo vienišo ir gedinčio pusbrolio Hektoro?

Išeidami iš vakarėlio apsikeitė telefono numeriais ir po kiek laiko vieną dieną jis paskambino pasikalbėti. Nepakvietė nueiti ko nors išgerti nei į kiną. Izabelei tai patiko. Nuo tada jie dažnai skambindavo vienas kitam ir kalbėdavosi. Pokalbis niekada neužtrukdavo ilgiau nei pusvalandį. Bet Izabelė daug kartų skubėdavo namo, kad jam paskambintų, arba manydama, kad jis jai tuoj paskambins.

Vieną rytą, dešimtą valandą, lyg niekur nieko Hektoras apibūdino kvepalus, kuriais ji buvo pasikvepinusi. Jo darbas, susijęs su vandeniu ir mediena, suteikė jam puikaus pasakotojo savybių.

Jie susitiko praėjus metams po pirmojo susitikimo. Jis išdrįso pakviesti ją paplaukioti Tigre. O ji pastatė jį į vietą,

pasakiusi, kad Tigrės apylinkėse daug uodų, šlykšti tvankuma ir jokių patogumų.

Hektoras jau buvo besusitaikąs su pralaimėjimu, kai Izabelė pasiūlė vykti į Bariločę. Juk ten irgi galima paplaukioti.

Kiek žurnalistas ir rašytojas sužinojo – sekdamas moters pėdsakais ir iš įvairių šios istorijos šaltinių – Izabelė su Hektoru užmezgė aistringus ir nuostabius santykius. Ji buvo jam ištikima. Sulaukę šešiasdešimties, jie vis dar buvo kartu, be jokio nuobodulio, tarsi jauni sužadėtiniai.

Sako, kad Izabelė neprarado nė krislelio savo patrauklumo. Bet, skirtingai nei kitų šio jau užsitęsusio nuotykio įvykių, šios smulkmenos mes, deja, negalime patvirtinti.

APIE AUTORIŲ IR JO ROMANĄ

Marcelo Birmajeris – vienas iškiliausių vidurinės kartos Argentinos rašytojų. Gimė 1966 metais Buenos Airėse. Jo tėvai – žydų tautybės išeiviai iš Lenkijos. Pirmą knygą išleido 22-ejų. Viename interviu 2000-aisiais autorius sakė: „Parašiau dvidešimt knygų, bet išleista tik šešiolika. Kartais manęs klausia, ar tai ne per daug pagal mano jauną amžių. Tačiau, kai pagalvoju, kad nieko daugiau gyvenime neveikiu, tik rašau, tai dar ir per mažai. Man trisdešimt treji, nuo dvidešimties save laikau profesionaliu rašytoju. Taigi galėjau parašyti daug daugiau. George'as Simenonas parašydavo po knygą per savaitę. Mano bėda ta, kad pernelyg daug taisau: mažiausiai dešimt kartų perrašau kiekvieną knygą." Dabar, nuo cituoto pokalbio prabėgus dešimčiai metų, Birmajeris parašė maždaug dešimčia knygų daugiau.

Vienos moters istorija – tai tarsi mėginimas nutolti nuo mėgstamos temos, o galbūt pateikti ją iš „kitos barikadų pusės". Priminsiu, kad autorius didelio populiarumo

gimtinėje (ir už jos ribų) sulaukė išleidęs apsakymų rinkinius: *Vedusių vyrų istorijos*, *Naujos vedusių vyrų istorijos* ir *Paskutinės vedusių vyrų istorijos*. Šiose knygose Birmajeris tarsi primena, kad literatūra nepretenduoja rasti visus atsakymus – atvirkščiai, ji tik iškelia gražius ir žiaurius tiesmukus klausimus, bet norėdamas, kad taip ir būtų, rašytojas privalo papasakoti istoriją. Kūriniuose kalbama apie santuoką ir tėvystę, meilę ir mirtį, seksą ir aistrą, išdavystę ir vienatvės baimę. Ir tai suponuoja vieną vienintelę išvadą – visos nelaimės ir nesėkmės mus užgriūva ieškant laimės. Tai tarsi atspindys epochos, kurioje gyvename. Visi įvykiai ir apmąstymai pateikiami vyrų – dažniausiai žydų tautybės, išgyvenančių garsiąją amžiaus vidurio krizę: nesuprastų, neištikimų tikrovėje ar svajonėse, klystančių, pasiduodančių pagundoms, kartais nesugebančių susidoroti su savyje slypinčiu žiaurumu, nusivylusių ir nuviliančių – akimis ir per jausmų prizmę.

„Reti dalykai, leidžiantys mums įžvelgti dalelę tiesos, paprastai būna tie, kurių iš pradžių, be jokios abejonės, būtume norėję nepatirti“, – šis sakinys pradeda romaną *No tan distinto* (*Ne toks jau skirtingas*), išleistą 2000 metais. Ir tai tarsi leitmotyvas, lydintis ir Izabelės Masalvi istoriją.

Vienos moters istorija – kaip jau mums sufleruoja pats pavadinimas – tai pasakojimas apie moters gyvenimą. Tačiau ar taip jau labai Birmajeris nutolo nuo savo mėgstamos temos? Pagrindinė romano herojė Izabelė Masalvi

yra beveik keturiasdešimties (taigi artėjanti prie amžiaus vidurio krizės, kaip ir daugelio ankstesniųjų kūrinių personažai vyrai), nesenstanti, apdovanota nuostabiu grožiu. Jos žavesiui neatsispiria nė vienas vyras, o personažų vyrų šiame romane apstu. Izabelė – moteris, kurios neblėstantis išorinis žavesys aplinkui nekuria nei grožio, nei gėrio, atvirkščiai, visuose vyruose sužadina pačius žemiausius jausmus ir instinktus: žiaurumą, savininkiškumą, pavydą, gašlumą. Pats autorius teigė savo kūriniu norėjęs pašiepti ir pasityčioti iš žiaurių, kumščiais savo valdžią mėgstančių įrodyti vyrų, bet jokiu būdu ne iš aukos. Na, nebent iš pasyvios aukos pozicijos. „Niekaip negaliu suprasti, – sakė Birmajeris, – kodėl moterys jau po pirmųjų smūgių nepalieka skriaudėjų, tebegyvena su jais ir, netgi turėdamos galimybę išeiti, to nepadaro, nes viliasi, kad viskas susitvarkys." Paradoksas, bet autoriui dėl šio veikalo teko atremti feminisčių išpuolius spaudoje, nors romane neigiamoje šviesoje pavaizduoti būtent vyrai. Juk Izabelė yra savo grožio auka. Kiekvieną kartą ji pasirenka ne tą vyrą. Pirmasis (buvęs bedraklasis) muša ją, nes per daug graži, kitas (irgi buvęs bendramokslis) išgelbsti ją nuo pirmojo prievartos, bet jau gyvendamas su ja dėl neišlieto nesveiko pavydo pats tampa alkoholiku, tad jai tenka išlaikyti šeimą. Ji susiranda darbą, bet, kadangi yra be galo patraukli, jos darbdavys (koks sutapimas – irgi bendraklasis), taip pat kolega (be abejo, irgi kartu baigęs mokyklą) ar bet kuris kitas vyras, vos tik išvydęs, įsigeidžia ją turėti. Būtent čia ir

slypi visų Izabelės nelaimių priežastis. Be savo neatremiamo grožio, ji pasižymi dar ir vyno savybe: su metais tampa dar patrauklesnė. Kituose kūriniuose išnagrinėta „amžiaus vidurio krizė“ čia, rodos, veikia atvirkščiai: sulaukusi keturiasdešimties Izabelė nesiliauja gražėjusi. Kita vertus, Izabelės personažas, išskyrus nuodugniai aprašytą nepaprasto grožio išorę, nepasižymi nei asmenybės gilumu, nei kokiu nors ypatingu dvasingumu. Vėlgi tampa aišku, kad tai dar vienas autoriaus sumanymas, norint parodyti vyrų paviršutiniškumą. Patrauklus kūnas, išorinis žavesys, pastaruoju metu taip eskaluojamas seksualumas – štai viskas, ko reikia vyrams, kad pamestų galvas. Dėl Izabelės vyrai nesileidžia į žygdarbius – jie daro nusikaltimus. Pats Birmajeris pabrėžė paraleles tarp Izabelės Masalvi istorijos ir Trojos karo. Izabelė, kaip ir Elena, sėja nesantaiką. Bet herojų čia nesutiksime – vien tokius, kurie pasiduoda žemiausiems instinktams, apgailėtinus, groteskiškus, kartais patetiškus personažus.

Vienos moters istorijoje rasime ir nusikaltimų be bausmės, ir gatvės prostitučių gyvenimo – netgi tam tikros seniausios profesijos atstovių gyvenimiškosios „filosofijos“, yra čia ir priglaustas našlaitis, ir keistuolis pseudointelektualas, ir apviltas vyras... Pagrindiniai įvykiai nutinka kaip tik per garsiąją Argentinos ekonomikos krizę 2001-aisiais. Ir kaip paralelė su šalies ekonomine krize, pateikiama visuomenės moralinė krizė, šeimos vertybių nepaisymas, abejotinų malonumų siekimas bet kokia kaina. Turtingi

ir įtakingi vyrai romane turtus įgijo ne protu ar darbu, o nusikaltimais, tamsiais sandoriais ar paprasčiausiu išnaudojimu. Gražios moterys yra šių vyrų žaisliukai ir jos ne tik tam nesipriešina, jos tai laiko siekiamybe. Jei jau moteris stovi ant tam tikro ekonominio ar socialinio laiptelio, tai tik todėl, kad ji – turtingo vyro žmona ar meilužė. Situacija tikrai nesvetima ir mūsų nūdienos visuomenei.

Apibendrinant – tai groteskiškas šiuolaikinio pasaulio atspindys, nestokojantis ironijos, kartais, tiesa, liūdnokos. Ašarų jis neišspaus – bet tikrai nepaliks abejingų, kaip veidrodyje išvydus nors ir hiperbolizuotas, bet tokias pažįstamas visuomenės, kurioje gyvename, savybes.

Vertėja

UAB „Baltų lankų“ leidyba
Kęstučio g. 10, LT-08116 Vilnius
leidykla@baltoslankos.lt
www.baltoslankos.lt

Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė“
Vakarinis aplinkkelis 24, LT-48184 Kaunas

Tiražas 2 000 egz.

Marcelo Birmajer (Marselas Birmacheris) gimė 1966 metais Buenos Airėse. Be daugybės romanų, yra parašęs ir kino scenarijų, iš kurių vienas laimėjo Naujojo Lotynų Amerikos kino festivalio Havanoje prizą ir „Sidabrinį lokį" Berlyno festivalyje. Argentinos kino akademija rašytoją atrinko atstovauti šaliai „Oskarų" teikimo ceremonijoje. Birmajeris – vienas iš tvirčiausias pozicijas užimančių savo šalies jaunimo literatūros kūrėjų, jo stilius prilyginamas Woody Alleno, Adolfo Bioy Casareso ar Davido Mameto rašymo manierai. Birmajerio knygos išverstos į vokiečių, italų, olandų, portugalų, prancūzų, hebrajų, korėjiečių ir rumunų kalbas.

Romanas *Vienos moters istorija* gimė kaip kino juostos scenarijus. Pagrindinei romano veikėjai Izabelei Masalvi netrukus sukaks keturiasdešimt. Per vieną buvusių bendraklasių susitikimą ji vėl susiduria su Eugenijum Turaciu – šis vėliau ją veda, bet siekdamas užtikrinti jos ištikimybę ir paklusnumą, nevengia pakelti prieš ją rankos. Naivi, nesugebanti apsiginti ir įskaudinta Izabelė pavirsta savo neįtikėtino grožio auka. Pretendentai į Izabelės širdį, apsvaiginti jos žavesio, – bet ne herojiški, o greičiau patetiški ir prieš savo valią juokingi – vėl atgaivina Trojos karo mitą.

ISBN 978-9955-23-360-2

www.baltoslankos.lt